

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (2401) 1996 KOVAS-MARCH 5

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Patikimiausias kelrodis

Gal sutapimas, gal likiminė simbolika, kad Kana-dos lietuviai jau daugelį metų Tikinčiosios Lietuvos dieną mini kovo pradžioje. Tartum tai būtų buvęs įvadas į Kovo 11-tąją, kuri pavergtą tautą pasuko laisvės linkme.

Tikinčioji Lietuva ir nepriklausomybės paskelbimas, giliau apie tai mąstant, turėtų turėti jungtį. Gal ir galima būtų analizuoti gretinant tikėjimą ir ateiz-mą nepriklausomybės paskelbimu? Galima būtų klausti, ar būtų atsiradęs nepriklausomybės paskelbimo aktas, jei-gu jį pasirašiusieji būtų buvę jau visiškai praradę tuos ti-kėjimo pagrindus, kuriuos jiems grindė tėvai ar seneliai? Kažkada įdiegtas, daugelio slėptas ir išsaugotas noras pa-kilti virš prievartinės būsenos, atsipalaiduoti nuo idėjinų klystelių turbūt turėjo ryšio su tvirtesniais pamatais. Gal dėl to tikėjimo sąsaja dar prieš Kovo 11-tąją akivaizdžiai pasireiškė Vilniaus katedros gražinimu tikintiesiems bei jau apamai radikalesne permaina visų tikinčiųjų ben-druomenių atžvilgiu. O iš kitos pusės, Sovietų Sąjungos imperijai braškant, tos bendruomenės kaip tylusis ginklas atliko svarbų vaidmenį ir labai pagelbėjo vadams, vedan-tiems tautą nepriklausomybėn. Tai ir vėl pasikartojo ne vieną sykį tautos istorijoje įsitvirtinęs liudijimas, kad tikė-jimas buvo pagrindinė ištaka priešintis, kovoti, kad jis natūraliai jungėsi su laisvės kovų idėjomis, kad stiprino ko-votojų ir gimdė didvyrius. Sunkiausiomis valandomis tapti vėtrų blaškomais pūkeliais visais laikais tautai būtų buvę žalingiau negu užsidarius visai nieko nedaryti.

Tikinčiosios Lietuvos diena, skleidžianti idėją kreip-ti atitinkamą dėmesį į tautos religines, moralines bei dvasines vertybes, lieka reikšminga ir atgaautos nepriklausomybės laikotarpiu. Ir liks. Valstybės nepri-klausomybė ir savarankiškas tautos gyvenimas visiems už-deda naujas pareigas, daugelį vadovaujančių žmonių įjungia į didelę atsakomybę. Rimtas ja pasidalinimas te-gali kilti iš stipresnių moralinių pamatų, kurių menkumas nebeatlaiko nė paprasčiausių išpareigojimų dirbti valsty-bės gerovei. Noras pralįsti kitais kanalais ar slaptais ur-vais anksčiau ar vėliau išvedamas į šviesą ir tautai paro-domas, kaip menkstės bando istorijon įsirašyti didvy-riais. Politiniai bei ekonominiai negalavimai ne nusileidžia iš dangaus. Jie bjauriomis formomis keliai iš tų pelėjan-čių pamatų, prieš pasaulį išsiraizgo ne vien tik susirūpi-niams, bet ir pajuokai. Nuoširdus Dievo išpažinimas ir gilesnis tikėjimas vadovams įdiegia pakankamo atspa-rumo šalinti negeroves, net ir nuo savęs pradendant, ne-paisant, kiek tokia veikla pareikalaus iš jų pasiaukojimo ar net sveikatos. Tik primityvi mąstysena gamina veid-mainius, pučia muilo burbulus, verčia kovoti šiaudiniais ginklais. Tikinčioji Lietuva nėra koks nepasiekiamas idealas ar vien tik speciali diena šalpos reikalams. Tiki-nčioji Lietuva yra aiškus, nepaslėptas ir iš toli matomas kelrodis, rodantis, kur tauta turėtų eiti. Ir joki būdu ne atgal, nors kai kam gal taip atrodytų. Anaipol – tikėjimas veda ateitin, ir tai tokion, kurios pamatai – amžinoji Uo-la. Jei valstybės vadovai šito nesupranta arba tyčia suka kitu keliu, jei dairosi atgal, kur tik jiems, privilegijuo-tiems, buvo apstu medžiaginių gėrybių, – tautai teks ken-tėti ir klampoti. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Streikas blogu metų laiku

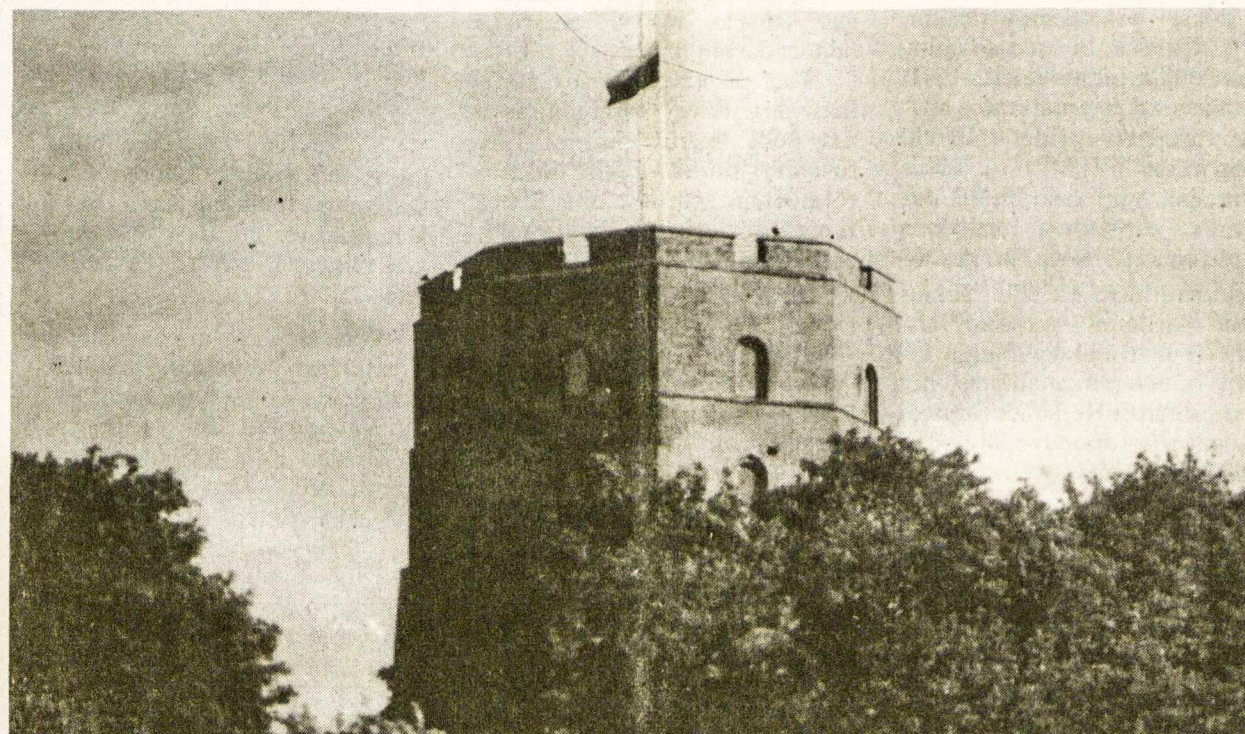
Šioje skiltyje vasario 20 d. jau esame rašę apie gresiantį Ontario valdžios tarnautojų OPSEU unijos streiką. Neoficialiu įvadu į jį tapo studentų demonstracijos prie Ontario parlamento vasario 7 d. ir dalies jų įsiveržimas pro išlaužtas duris parlamento priesalin. Šis įvykis tada pasibaigė keturių studentų suėmimu už gąsdinimo ir grąsinimo veiksmus rūmuose posėdžiaujantiems parlamenta-rams. Studentų protestas buvo susietas su tuo pačiu provincinio parlamento priimtu įstaty-mu "Omnibus 26", leidžiančiu premjerui M. Harrio konservato-rių vyriausybei savo nuožiūra sumažinti valdžios išlaidas. Siekiant šio tikslo, jai buvo leista gerokai menkėsnė finansinė pa-rama valdinėms viešųjų paslau-gų institucijoms.

Studentams nepatiko Onta-rio universitetų bei kitų aukštų-jų mokyklų penktadaliu padidinti mokslapiginiai, paden-giantys valdžios sumažintą fi-nansinę paramą švietimui. Tokį valdžios išlaidų sumažinimą Ontario premjeras M. Harris rinkiniame parlamento vajuje yra pavadinęs sveiko proto revoliucija. Šia taktika jis tikisi sustabdyti biudžetinius deficitus ir jais augančią Ontario valdžios skolą, artėjančią prie šimto bili-jonų dolerių. Ontario valdžios

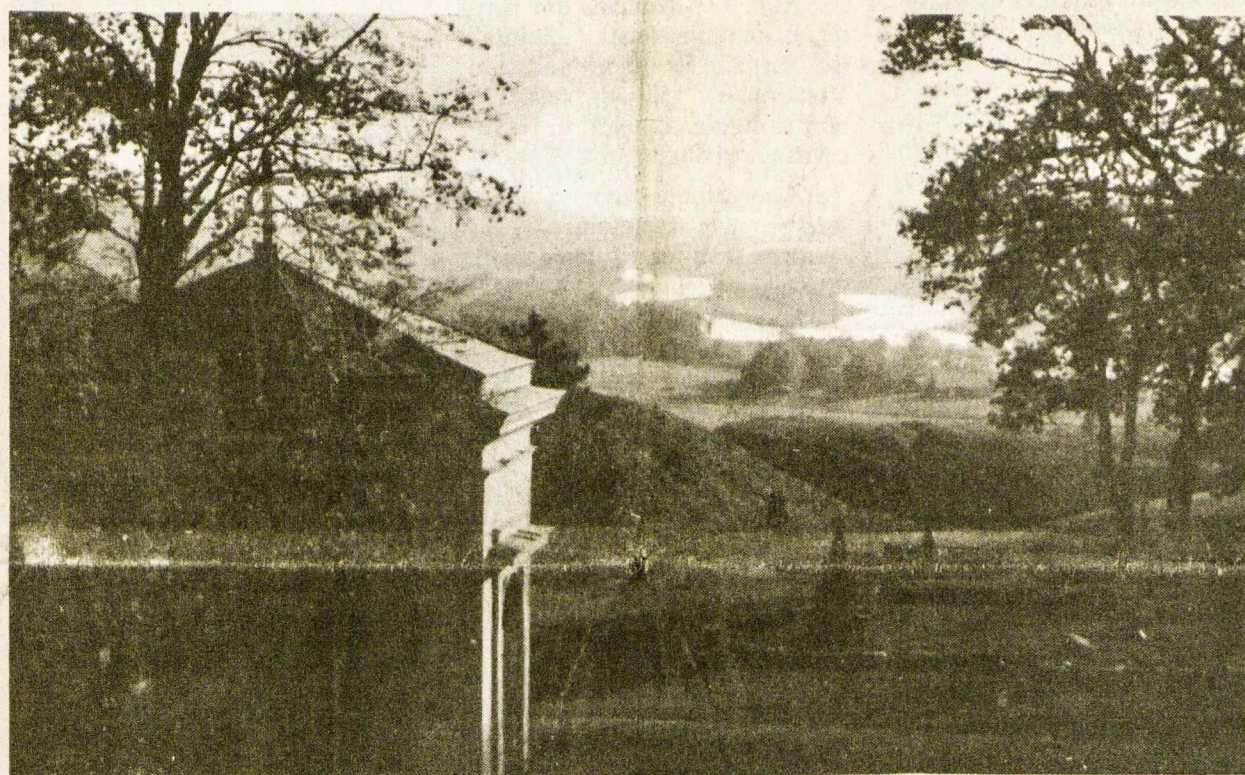
turnautojų unijos OPSEU na-rių laukė nedidelis algų padidi-nymas 2-3% ir dėl valdžios lėšų taupymo jų skaičiaus sumažini-mas nuo 13.000 iki 27.000. Seniau buvo rašoma, kad tų Ontario valdžios tarnautojų yra apie 80.000. Dabar teigiama, kad jų OPSEU unija turi tik 67.000.

OPSEU unijos vadai, na-riams atmetus paskutinį valdžios atstovų pasiūlymą, legalų savo narių streiką pradėjo vasa-rio 26 d. Unijos vadovė yra Leah Casselman, šias pareigas einanti tik dešimtį mėnesių. Anksčiau septyniolika metų ji dirbo prižiūrėtoja Ontario jau-nųjų nusikaltėlių institucijoje. Ontario vyriausybei derybas su OPSEU unija tvarko jos Valdo-mosios tarnybos direktorius D. Johnsonas. Šis Ontario kabine-to ministeris turi didelę patirti derybų reikaluose. Mat jam teko būti metropolinio Toronto East York rajono burmistru.

Spaudoj jau keliskart nu-skambėjo D. Johnsono pareiš-kimas, kad Ontario vyriausybė su kiekvienu kas valandą išdan įplaukiančių milijonų dolerių seniau išleisdavo du milijonus. Pasak jo, nenuostabu, kad da-bar teko imtis tokio griežto iš-laidų sumažinimo. Tai turėtų žinoti ir dabartinė OPSEU uni-jos vadovė L. Casselman. Stebė-

Plevėsuojanči Lietuvos vėliava ant Gedimino kalno Vilniuje nuolat primena, kad laisvė iškovota didelėmis tautos aukomis

Kernavės piliakalniai, Neries upės vingis; priekyje – pamatai Vytauto Didžiojo laikais statytos šventovės. Kernavė buvo viena iš senovės Lietuvos valdovų buveinių

Užsienio kapitalas vengia Lietuvos

Į tą sritį atkreipia dėmesį žurnalistas ED. STODDARD "The Baltic Observer" laikraštyje ir nurodo šalintinas priežastis

Ant popieriaus Lietuvos pe-rėjimas į rinkos ekonomiką at-rodo gana gerai. Infliacija pa-stoviai krenta, ekonomija 1996 m. ketina pakilti 5%, lito pasto-vumas griežtai kontroliuojamas. Daugiau kaip pusė visos eko-nominės veiklos atitenka priva-čiai sričiai.

Tačiau šio dailaus paveiksl-o neužtenka patraukti užsienio verslininkus. Penkeri metai po to, kai Lietuva pirmutinę pasi-skelbė nepriklausoma ir davė pradžią Sovietų Sąjungos suby-rejimui į 15 valstybių, lenktynė-se pritraukti užsienio kapitalą kraštas atsilieka nuo kaimynų latvių ir estų. "Verslui čia labai sunku. Atrodo, kad Lietuva pati daro klūtis užsienio investici-joms atbaidyti", skundėsi vienas Vakarų diplomatas. "Keletu metų yra atsilikusi nuo Estijos".

Lietuvos nesugebėjimą pri-traukti užsienio investicijas pa-brėžia didelės sumos, nueinan-čios pas šiaurės kaimynus, ypač Estiją. Pagal "European Bank for Reconstruction and Deve-lopment" (EBRD), 1994 m. už-

tojams atrodo, kad tikroji dabar jau nutrūkusių derybų kova vyksta ne dėl didesnės algos, o dėl turėto gero darbo išsaugojimo ir geresnės pensijos.

Streikas šaltos žiemos mė-nesiais turėjo būti trumpas, per daug nevarginantis Ontario gy-ventojų ir pačių streikuotojų. Taip ji, matyt, pradžioj ir plana-vo OPSEU unijos vadovė L. Casselman. Remiantis paskuti-niais duomenimis, OPSEU uni-ją turi 67.000 valdžios tarnauto-

(Nukelta į 8-tą psl.)

sienio investicijos Lietuvoje sie-kė \$60 milijonų, kai tuo tarpu per pusę mažesnė Estija gavo \$250 milijonų. Tačiau Lietuvos vyriausybės žmonės ir užsienio investitoriai sutinka, kad kraš-tas pradeda pasivyti kaimynus.

"Dar daug reikia padaryti investicijų klimatui pagerinti", sako Algis Avižienis, "Lithua-nian investment Agency" direk-torius. "Iš tikrųjų padėtis nėra tokia niūri". Avižienis sutinka, kad estai Lietuvą lenkia, bet EBRD \$60 milijonų suma ne-tikslė. "Mūsų skaičiai rodo, kad 1994 m. "Foreign Direct Invest-ment" (FDI) Lietuvoje buvo netoli \$150 milijonų ir bendra investicijų suma siekė \$320 mi-lijonų". Avižienis nurodo, kad biurokratiniai sunkumai ir teisi-niai neaiškumai pirmąją užsie-niečių nusikundimuose. "Sun-kumai verslui kyla iš administ-racinių nuostatų. Paskutinė mūsų apklausa rodo, kad užsienio in-vestitoriams daugiausia rūpes-čių sukelia nuolatos keičiami įstatymai, muitai ir mokesčiai. Žmonės nori žinoti iš anksto visas nuostatas."

Avižienio pastabas patvirti-na keletas investicijų, su kuriais TBO kalbėjo. "Nuostatos yra labai neaiškios", vienas sakė, o kai kurios visiškai kviolos. Restoranų savininkai skundžia-si, kad ekonominė policija tikri-na ir sveria, ar salotų porcija atitinka visas daržoves, išvar-dintas patiekalo sąraše.

Kyšiai ir nusikalstamumas yra kita problema investito-riams. Pasaulio banko praėjusią vasarą paskelbta statistika rodo, kad 54% užsienio investicijų

davė valdininkams kyšius. Ne-seniai olandų žuvis perdirbimo įmonėje sprogo gangsterių pa-dėta bomba. Tačiau daugelis čia turinčių verslus užsieniečių sa-ko, kad nepaisant administraci-nių sunkumų, jauna Lietuvos rinka investicijoms pelninga. "Už dvejų metų mano restora-nas duos per metus \$100,000 pelno", džiaugiasi vienas Vil-niaus restorano savininkas. Ki-tas iš tos pačios verslo šakos sa-ko: "Čia galima verstis. Pagrin-das yra, ir žmonės nevengia darbo."

Avižienis sako, kad politinis krašto pastovumas patinka už-sienio investitoriams. "Mūsų algų lygis išlaiko konkurenciją. Vidutinis atlyginimas yra \$130 mėnesiui." Mokesčiai žemesni kaip kaimyninėje Latvijoje, nors investitoriai skundžiasi, kad vis tiek per dideli. "Čia visi veda dvi-gubą buhalteriją", vienas sako.

Iki šio laiko didžiausi in-vestitoriai yra "Phillip Morris" bendrovė, investavusi \$30 mi-lijonų į tabako įmonę Klaipėdoje ir "Kraft Jacob's Suchard", įdė-jusi \$15 milijonų į saldinių įmonę Kaune. Avižienis sako, kad jo įstaiga stengiasi nukreip-ti užsienio kapitalą į tam tikras pramonės šakas, kaip tekstilę, kuri jau pradėjo atsigausti po pradinio pokomunistinio pasi-metimo. Taip pat jo agentūra rūpinasi reklama užsienyje, siek-dama pritraukti daugiau naujo kapitalo. Tikimasi, kad valdžia greitai panaikins konstitucinį draudimą užsieniečiams pirkti Lietuvoje žemę. ("The Baltic Observer", Ryga.)

Sulietuvino –
Vytautas P. Zubas

Savaitė Lietuvoje

Patvirtinta septintoji vyriausybė

Vasario 23 d. Lietuvos pre-zidentas Algirdas Brazauskas patvirtino ministerio pirminin-ko Lauryno Mindaugo Stanke-vičiaus pateiktą vyriausybės su-dėtį. Naujai paskirti ministrai yra penki: Vaidotas Abraitis – ryšių ir informatikos ministeris, Aldona Baranauskienė – staty-bos ir urbanistikos, Algimantas Krizinauskas – finansų, Virgili-jus Bulovas – vidaus reikalų, Petras Papovas – valdymo re-formų ir savivaldybių reikalų. Nebuvo paskirti ekonomikos ir energetikos ministrai, bet tiki-masi, kad jie bus pristatyti prieš kovo 6 d., kai vyriausybės sąsta-tas bus pateiktas seimo patvir-tinimui.

Prezidentas Brazauskas per Lietuvos radiją teigė, jog naujo-ji vyriausybė turėtų pristatyti programą valstybės finansinių problemų sprendimui. Jo nuo-mone, reikėtų keisti įstatymus, valdančius laisvąsias ekonomi-nes zonas, užsienio investicijas ir lito stabilumą (jis turėtų būti vyriausybės garantuojamas iki 1999 m. sausio 1 d.).

Ministeris pirmininkas Min-daugas Stankevičius vasario 27 d. pareiškė, kad septintoji vy-riausybė dirbs ribotą laiką, jai jau ir dabar trūksta pinigų, ir jis nesiruošia priimti jokių radika-lių sprendimų, praneša ELTA. Naujosios vyriausybės programa bus – patikslinta šeštosios pro-grama. Jo nuomone, svarbiau-sias tikslas bus padidinti vals-tybės ekonominį aktyvumą pri-traukiant investicijas ir iš užsie-nio, ir iš Lietuvos. Reikia suda-ryti vienodas sąlygas smulkiam verslui ir stambioms pramonės įmonėms, atverti kelią tikrai konkurencijai ir per ją skatinti gamybą.

Priimtas Via Baltica projektas

"Lietuvos aidas" ir BNS ži-niomis, vasario 21 d. Lietuvos vyriausybė pritarė greitkelio "Via Baltica" finansavimo pla-nui ir pavedė atitinkamoms ži-nyboms toliau tartis su Europos investicijų, Europos rekonstruk-cijos ir plėtros, Šiaurės investi-cijų bankais dėl paskolų šiam projektui. Darbo grupė buvo susitikusi Stokholme sausio 30 d. ir aptarė \$178 milijonų doli-rių finansavimo programą šiam 1000 km. ilgio Helsinkio-Varšu-vos greitkelio tobulinimui. Via Baltica ruožui Lietuvoje 1996-2000 m. reikės apie 60 mln. JAV dolerių, o vėliau – dar 15 mln. Vakarų žinovų nuomone, du trečdalius projekto vertės galėtų finansuoti Vakarų ban-kai, vieną trečdalį – pati Lietu-va. Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Suomijos transpor-to ministrai jau pasirašė me-morandumą dėl Via Baltica plėtros.

Taip pat buvo pritarta nuo-statui, duodančiam pirmenybę Via Baltica projektui memoran-dume dėl I Kretos tarptautinio koridoriaus. Juo vadinami Lie-tuvą šiaurės-pietų kryptimi ker-tantis Via Baltica greitkelis, kartu su jo atšaka Ryga-Kara-liaučius-Gdanskas bei geležin-kelio linija Talinas-Ryga-Kau-nas-Varšuva. Norima, kad Via Baltica projekto pirmenybę iš-saugotų ir įgyvendinimą koordi-nuotų priežiūros komitetas, į kurį įeina dalyvaujančių šalių bei Europos sąjungos atstovai, nes Rusija remia kitą, "Via Hanzeatika" projektą, kuris bū-tų naudingiausias Rusijai ir Vo-kietijai, bet sudarytų Lietuvai didelį išlaidų.

Leis užsienio firmoms pirkti žemę

Kaip praneša BNS (Baltic News Service), Lietuvos seimas vasario 21 d. pritarė konstituci-jos 47-ojo straipsnio papildymui bei su ja susijusiems įstatymams. Pataisa, kurią parengė beveik visų partijų jungtinė darbo gru-pė ir pateikė 72 seimo nariai, leis savivaldybėms ir kitoms valstybinėms institucijoms bei užsieniečiams, Lietuvoje vyk-dantiems ūkinę veiklą, įsigyti ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus, reikalingus jų tiesiogi-nei veiklai skirtiems pastatams ir įrenginiams.

Seimo užsienio reikalų ko-mitetas vienbalsiai pritarė šio straipsnio pakeitimui, praneša ELTA. Pirmininkas dr. Kazys Bobelis teigė, jog priešintis šiai pataisai būtų žalinga Lietuvos užsienio politikai – negalima izoliuotis, kaip buvo daroma pagal seną, sovietinę galvosena.

Nepalaikė tranzito koridoriaus

"Lietuvos aidas" vasario 17 d. skelbia, kad Lenkija nepla-nuoja dalyvauti statyboje kelio bei geležinkelio linijos iš Kara-liaučiaus į Gudiją, apeinant Lietuvą. Lenkijos užsienio rei-kalų ministeris pareiškė, kad to-kiu "koridoriaus" siūlymas ne-buvo oficialiai pateiktas. Tokį siūlymą – statyti transporto su-sisiekimo liniją nuo Gumbinės per Lenkijos Suvalkus iki Gardino, po to toliau iki Rusijos – padarė Karaliaučiaus krašto gu-bernatorius Gudijos preziden-tui. Lenkų spaudoje buvo pa-reiškta, jog tokio ruožo statyba turėtų toli siekiančių strateginių ir politinių pasekmių, Rusijai būtų suteiktas papildomas argu-mentas prieš Lenkijos narystę ŠAS-NATO ir pakenktų Lietu-vos, dabar svarbiausio tranzito krašto iš Rusijos į Karaliaučių interesams.

Lenkijos transporto ir jūrų ūkio ministeris pasakė, kad "ru-siško transporto koridoriaus per Lenkiją nebus", ir tranziti-nis transportas vyks jau dabar esančiais keliais. RSJ

Šiame numeryje

Patikimiausias kelrodis

Tikėjimas veda ateitin, kurios pamatai – amžinoji Uola

Užsienio kapitalas vengia Lietuvos

Daugiausia rūpesčių sukelia nuolatos keičiami įstatymai

Didžiosios Britanijos lietuviai

Pastangos išlaikyti "Europos lietuvių" ir pralaimėjimai

Turime teisę jaustis šeiminingais

Didžioji politika, pastatyta ant provokacijų, neturi ateities

Lietuva vokiečių žiniasklaidoje

Gorbačiovo žmona pakrikštyta, bet melstis nemoka

Tai buvo kovos naktis

Sausio 13-tosios minėjime Čikagoje kalbėjo V. Landsbergis

Susitikimas su iškiliaisiais kovotojais

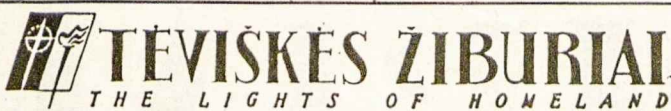
Vysk. S. Tamkevičius ir N. Sadūnaitė kalbasi su vokiečių žurnalistu

Ko ieškojau ir ką radau Lietuvoje

Reikia išmokti branginti Lietuvą tokią, kokia ji yra

Mokslinio centro užmojai

Į išminties ir šviesos šventovę kelias nelengvas

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, remėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimų ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Piemenėlių Mišias lietuvių kalba Punksko šventovėje 1995 m. Kūčių naktį aukėjo kun. Algirdas Žukauskas. Šventovės vos galėjo sutalpinti gausiai susirinkusius tikinčiuosius. Punksys yra maždaug 3,500 katalikų, iš kurių 80% – lietuviai. Tokios Mišios laikomos tik treji metai, mat miestui esant pasienyje, civilinė valdžia 80 metų neleidžia naktimis rinktis ir melstis.

Dvasinės pagalbos jaunimo centro nariai š. m. sausio 11 d. Klaipėdoje įvykdyti jaunimo stovyklų programų reikalus. Centru nuo 1995 m. kovo mėn. vadovauja Šv. Juozapo Darbininko parapijos klebonas Algis Banušis, SJ. Tikimasi išplėsti veiklą ir pasiiekti kuo daugiau jaunų žmonių. Ketinama vykdyti pasirengimo santuokai, jaunimo vadovų savarankiško darbo su vaikais ir kitas programas. Taipogi teikti pavieniai ir grupinio pobūdžio psichologinę pagalbą.

Centro nariai nutarė organizuoti kursus jaunuoliams, dirbančiams stovyklų vadovams. Šiems kursams vadovauti bus kviečiami žinovai ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Kanados. Šio užmojo direktorius yra kun. Edis Putrimas iš Kanados.

Kaišiadorių vyskupijos tradicinis jaunimo susitikimas įvyko sausio 20 d. Kaišiadoryse, kur į I vidurinės mokyklos salę susirinko apie 170 jaunuolių iš įvairių vyskupijos vietovių. Kurijos kancleris kun. R. Puzonas skaitė paskaitą apie krikščioniškos atsakomybės ir sąžinės. Kvietė jaunuolius būti atsakingiems vieniems už kitus ir Bažnyčią. Diakonas A. Jurevičius, studentės A. Šakytė ir S. Dalangauskaitė dalinosi įspūdžiais iš Taize, Europos jaunimo susitikimo Vroclave, Lenkijoje. Dalyvavo ir Kaišiadorių vyskupijos jaunimo grupė.

Taize Europos jaunimo susitikime Vroclave dalyvavo ir apie 60 marijampoliciečių. Dvasinis šio susitikimo vadovas buvo kun. Pawel Chudzki. Į Taizę susirinkimus marijampoliciečiai pradėjo vykdyti nuo 1992 metų.

Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, š. m. sausio 21 d. Alytuje Šv. Angelų Sv. parapijoje pašventino naujus šventovės varpus. Iškilinėse dalyvavo Vilkaviškio vyskupijos generalvi-

karas mons. dr. V. Bartuška, Alytaus dekanas kun. J. Gražulis, Alytaus miesto meras, kunigai ir gausūs parapijiečiai. Parapijos klebonas kun. V. Insoda nuoširdžiai padėkojo varpų gamybą rėmusiems tikintiesiems bei organizacijoms. Nauji varpai nulietai Lenkijoje. Šv. Angelų Sargų šventovėje įrengtas pirmasis Lietuvoje elektromagnetinis varpų skambinimo mechanizmas. Dar viena naujovė – varpus valdantis mikroprocesorius, leidiantis visai savaitei nustatyti skambinimo laiką.

Apie kun. Juozą Zdebskį varšio mėn. pradžioje pasirodė Vido Spenglos knyga "Akiplėša", kurioje išleido "Lumen" leidykla. Autorius, remdamasis buvusio Sovietų Sąjungos KGB padalinio Lietuvoje archyviniais dokumentais, atskleidžia kovotojo dėl tikinčiųjų ir visų žmonių teisių kun. J. Zdebskio veiklą. Knygoje aprašomi metodai bei priemonės, kurias KGB taikė kovoję su K. Bendrija.

Studentų ateitininkų žiemos studijų savaitė vyko š. m. sausio 21-28 d. d. Biržuose. Buvo svarstyta tema "Krikščioniškosios kultūros galimybės šiandien". Dr. A. Žygas, studijų savaitės vadovas, šia tema kiekvieną rytą skaitė paskaitą. Jo teigimu, kiekvienam tikram katalikui būtina apsispręsti, kaip gyventi šiame pasaulyje, kur žmogus yra aukščiau Dievo, o jo paties galimybės atrodo "neribotos". "Tik sąmoningas, suvokiantis savo atsakomybę, veiklus mokantis mylėti krikščionis gali būti savosios kultūros skleidėjas" – pažymėjo kalbėtojas.

Režisierius G. Padegimas kalbėjo apie glaudų kultūros ir teatro ryšį. Seimo narys A. Patackas prisiminė praeitį okupacinių laikais, kai žmonės, ypač kunigai, norėdami išsaugoti tautos kultūrą ir tikėjimą, aukoję ne tik asmeninę laisvę, bet ir gyvybę.

Kiekvieną vakarą vyko kultūriniai, meniniai renginiai, talentų ir muzikos vakarai, į kuriuos įsitraukė ir vietinis jaunimas. Įsimintinas susikauptimo vakaras, kuriam vadovavo kun. St. Kazėnas, SJ. Buvo suvaidintas ir rašytojų K. Sajos kūrinys "Devynbėdžiai". Dalyvavo ir miesto visuomenė.

(Iš leidinio "Bažnyčia Lietuvoje")

PADĖKA

*Dovana brangi tu Dievo,
Mums esi Motut miela,
Kaip gyvenimas paliko šalies,
Nykus, tuščias be tavęs.*

A+A

ANNE LORENCIENĖ,

mūsų brangi Mamytė, iškeliauo amžinybėn
1996 m. sausio 10 d.

Nuoširdžiai dėkojame Ev. kun. A. Žilinskui už laidotuvių apeigas, ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą, Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Dėkojame P. Sturmui už jautrių giesmių vargonavimą laidotuvių koplyčioje ir per iškilmingas pamaldas Ev. Liut. bažnyčioje. Ačiū Ev. parapijos pirminkui E. Steponui už tartus atsiveikimo žodžius.

Gili padėka visiems giminėms, pažįstamiems, draugams už pareikštą užuojautą, žodžius, raštu ir spaudoje, gėles ir aukas Ev. parapijai, Moterų rateliui vėlionės vardu. Ačiū ponions už skanūs pyragus ir B. Stanulienė už rūpestingai paruoštus pietus.

Nuliūdę dukros –

*Alvina Sukauskienė, Olga Kiliotaitienė
Marytė Pranskevičienė, Hilda Lorenaitė-Marzeinski
su šeimomis*

Didžiosios Britanijos lietuviai

Bendruomenės iškilimas ir susmukimas

K. BARĖNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Atsisveikinimas su "Europos lietuviu"

"Europos lietuvis" 1995 m. spalio 7 d. 41 nr. išspausdino direktorių atstovo dabartinio Lietuvių Namų bendrovės pirminko Klemenso Tamošiūno pranešimą, kuriame sakoma, kad tas laikraštis bus leidžiamas tik iki metų pabaigos.

Toksai pranešimas reiškia, kad LNB 1996 m. nebesirūpins lėšomis laikraščiui leisti. LNB prie 40 svarų prenumeratorius kasmet turėdavo pridėti 40.000 svarų ir dar 6.500 svarų administracijai, kaip rašė LNB dabartinis direktorių valdybos sekretorius E. Šova, o prenumeratorių buvę tik 300. Tokias sumas skirdama laikraščiui leisti, LNB pritrūkdavo pinigų kitiems būtinimams reikalams, net ir remontams. Nemažus nuostolis laikraštis duodavo, kol buvo leidžiamas Londone, o gal didesnius Vilniuje.

Turėdamas nedidelį prenumeratorių skaičių, "Europos lietuvis" juo toliau, juo didesnė darėsi LN bendrovei našta. Norėdami tą našta palengvinti, LNB direktoriai priėmė Vlado Dargio pasiūlymą pertvarkyti – sumoderninti spaustuve. Tikėta, kad tada laikraštis išsivers be nuostolių. Jis atliko tą moderninimą – likvidavo linotipus, spausdinimo mašinas, šviną. Pradėta rinkti kompiuteriu, o spausdinti lenkų spaustuveje. Tiesa, tuomet pirktieji kompiuteriai netrukus nebėto dirbti, buvo įsigyta nauja sistema.

Spaustuve moderninės V. Dargis jau buvo ir "Europos lietuvis" vyr. redaktorius. Kai nepasitvirtino nuomonė, kad bus galima išsiversti be nuostolių, iškota naujos išeities. LNB direktoriai pasirašė su V. Dargio sutartį, kad jis dvejus metus privačiai tvarkys laikraštį. Pagaliau direktoriai išsiuntė jį laikraščiui leisti į Vilnių, tikėdamiesi, kad ten bus galima rinkti naujų prenumeratorių ir nebus nuostolių. Spėjimas nepasitvirtino. Pasibaigus sutarties laikui, direktoriai ir dar kiti dvejus metus mokojo reikalingas sumas laikraščiui leisti.

Žinoma, "Europos lietuvis" Londone būdavo išleidžiamas 8 puslapių tik Kalėdų proga ir tai ne visada, o iš Vilniaus jis kas savaitę ateidavo tokio didumo. Užtat jam buvo reikalingi ir vyr. redaktorius, ir redaktorius, ir pastovūs nuolatiniai bendradarbiai. Britanijoje gyvenantieji gal dar atsimeina tuos laikus, kai vyriausybės vadovavo ministeris Haroldas Macmillanas, kuris yra sakęs: "You never had it so good". Taip būtų būvę galima pasakyti ir apie Vilniuje leistą "Europos lietuvi".

Susirūpinimas tais LNB bankrotančiais nuostoliais suvaidintas jau kelerius metus, bet nulemdavo LNB direktorių nusistatymas, kad laikraštis turi eiti.

Tasai laikraštis yra patyręs visokių sunkumų, bet atlaikė juos. Buvo ir tokių savičių, kai reikėjo dėti rinkinį ant spausdinimo mašinos, o nebuvo popieriaus! O iš kur jo bus, kai visiškai nėra pinigų! Tačiau ir tokios kliūtys būdavo šiaip taip nugalimos – nežinau tokios savaitės, kad dėl to laikraštis būtų neišėjęs. Kas nors surasdavo truputį pinigų ir nupirkdavo tam kartui popieriaus.

Ant mūsų laikraščio kažkodėl buvo užsisėdęs susovietintos Lietuvos propagandą varančieji režimo pareigūnai. Mažiukas tas "Europos lietuvis", tik 4 puslapiai, tai mane ir stebindavo, kad jis puolamas smarkiau už didesnius. Sakau, gal dėl to, kad jis arčiau Lietuvos negu kiti.

Kartą atėjo žinia iš Hamburgo, kad lietuviai klausėsi Vilniaus radio ir girdėję, kaip išsijusę "rinktiniais" žodžiais plūsta mūsų laikraštį anuomet garsėjęs A. Laurinčiukas. Kitą kartą kažkuriam lietuviškame laikraštyje net gera pusė nematė puslapio paskirta pašokdinti "Europos lietuviui", kuris išvardintas "Europos melagių". Ne

tik "Tiesa" redagavęs, bet ir tarp Lietuvos kultūrininkų nuolat baimę kėlęs bei juos murkdęs Genrikas Zimanas savo sugebėjimus plūsti ant vargšo mūsų laikraščio išliejo rusiškame laikraštyje.

"Europos lietuviu" sustabdymas reiškia, kad lietuviškoji Britanija nebeturės jau jokios svaresnės savo spaudos. Palaipsniui mažėjęs, ilgus metus Skotijoje leistas "Išėivių draugas" turėjo sustoti pritrūkęs bendradarbių ir skaitytojų.

Kai po karo čia suvažiavo lietuviai, buvo susiorganizavę net kelis skyrius turėjęs Lietuvos atgimimo sąjūdį ir leido rotatorium spausdinamą "Tėvų žemę", kuri sustojo, kai organizacijos veikla nutilo.

Mančesterio lietuvių kultūrinis ratelis taip pat rotatorium 1967 m. pradėjo leisti "Šiaurės Anglijos lietuvių biuletėnį" po porą numerių kasmet. Vėliau pavadino jį "Anglijos lietuvių biuletėniu", išleido iš viso 83 numerius, kai kuriuos po 60 puslapių. 1992 m. sustabdė, nebepajėgė paruošti ir išspausdinti, nors skaitytojų turėjo.

Populiarus buvo 1969 m. kun. dr. Stp. Matulio atgaivintas ir kas du mėnesius leistas žurnalas "Šaltinis", bet ir jam tęsti pritrūko jėgų – 1993 m. jis perkeltas į Lietuvą, į Panevėžį.

Kun. J. Kuzmickis dar bandė Britanijoje leisti "Žibintą" (tą žurnalą jis leido anksčiau Vokietijoje). Lietuvių rezistencinė santarvė čia leido F. Neveravičiaus redaguojamą "Santarvę", bet abiem tiems leidiniams bus pritrūkę skaitytojų.

Į tą tuštumą vis dėlto ateina kuklus, knyginio formato laikraštis, kuriame yra žinių, kada kas rengiama, minima, švenčiama, ir tų renginių aprašymai, kiek jų sutilps tuose puslapiuose. Bus, aišku, ir kitokios medžiagos. Jis vadinamas "Europos lietuviu". Jį paruošti, atspausdinti ir administruoti pavesta Nottinghamo gyvenančiam Henrikui Gasperiui. Tas "Europos lietuvis" bus leidžiamas kas dvi savaites.

Paskutinis to didžiojo "Europos lietuviu" nr. 52 (2389) išleistas 1995 m. gruodžio 23 d. O rotatoriumi spausdinamas biuletėnis, kurį vėliau pakeitė jau tikras laikraštis, buvo pradėtas leisti 1947 m. liepos 25 d.

"Nidos" knygų klubas

Dirbęs LNB spaustuveje V. Dargis 1954 m. pradėjo leisti knygas, tą seriją pavadinęs "Nidos" knygų klubu. Nidos vardu spaustuve pavadino Br. Daunoras, tai toks vardas duotas ir knygų leidyklai. Kad knygos būtų pigesnės, siūlyta pirkti jas klubo sąlygomis, tiesiogiai iš leidyklos be jokių tarpininkų. Jos tada pigios ir buvo. Dalį leidinio paprastai paskleisdavo platintojai.

1957 m. V. Dargis pasitrau-

kė. Tą darbą perėmė K. Barėnas. Keletas knygų išėjo, kai J. Lūža perėmė tą darbą. Dar keletas knygų išėjo, kai po Lūžos dar buvo grįžęs Barėnas. Pagaliau "Europos lietuviu" redagavimą ir NKK perėmė V. Dargis. Jis tada dar skelbė, kad bus leidžiamos lietuvių autorių knygos anglų kalba, ir pirmosios trys numatytosios buvo R. Spalio "Gatvės berniuko nuotyčiai", Alės Rūtos "Kryžkelė" ir J. Gliados "Tornado". Autoriai už išleidimą net ir pinigų iš anksto sumokėjo, bet knygos nebuvo išleistos.

V. Dargio iniciatyva buvo imtas reklamuoti "Nidos" fondas knygų leidimui remti, bet jį nepasisekė surinkti tiek lėšų, kiek tikėtasi, dėl to jis uždarytas.

Nuo 1959 m. buvo leidžiami K. Barėno paruošiami tradiciniai sieniniai kasdien nuplėšiami kalendoriai su pasiskaitymais. Nuo 1982 m. jau kiti asmenys ruošė juos ir gal nebe taip rūpestingai, nes susilaukdavo kritiškų pasisakymų. Pavyzdžiui, naujieji kalendoriaus ruošėjai buvo suradę net tokį naują poetą – Henriką Nagi-Niliūną. 1993 ir 1994 metams nebuvo jie išleisti, bet skelbta, kad išėjo 1995 m. Kalendorius būdavo mėgstamas. Knygomis ėmė trukti pirkeji.

Sumanymų tada būta ir daugiau. V. Dargis skelbė, kad atskira knyga bus paminėta "Nidos" knygų klubo 30 metų sukaktis. 1984 m. suėjo 20 m. kai pradėta leisti "Pradalėgės" almanacho knygą sukačiai atžymėti. Pagaliau medžiagos tam almanachui prisirinkta, kad jau skelbta, jog bus dvi knygos. Bet almanachui nesurasta norinčio tų knygų leidimą

apmokėti mecenato. Neišleista knyga ir apie NKK.

Kai "Europos lietuvis" buvo perkeltas į Vilnių, tai knygų nebeišleista. Tiesa, 1992 m. su "Nidos" knygų ženklu ten išleistas Alės Rūtos romanas "Skeveldros" net 10.000 egz. tiražu, kaip tos knygos metrikos nurodyta. Bet išleido "Vira" ir "Pozicija", nors rankraštis buvo duotas NKK.

(Bus daugiau)

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. ZINA BERŽANSKIENĖ-

KIREJEVAITĖ

žuvo automobilio nelaimėje 1996 m. vasario 29 d., ketvirtadienį, nuliūdime palikusi vyrą Kostą, sūnų Vytautą ir jo žmoną Jean Marie, vaikaičiai – Kyle ir Coleen, seseris – Mėta Kazakevičienė, Olga Karpinė, Lydią Berg ir Karl Kirejevą. Palaidota 1996 m. kovo 4 d. iš evangelikų-liuteronų išganytojo parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

A+A

JUZEIS ŠIMELAITIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

jos liūdinti vyrą PRANĄ, šeimos narius bei visą giminę nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu –

A. Žulys

Druskininkai, Lietuva

PADĖKA

A+A

kpt. MEDARDAS LIORMONAS

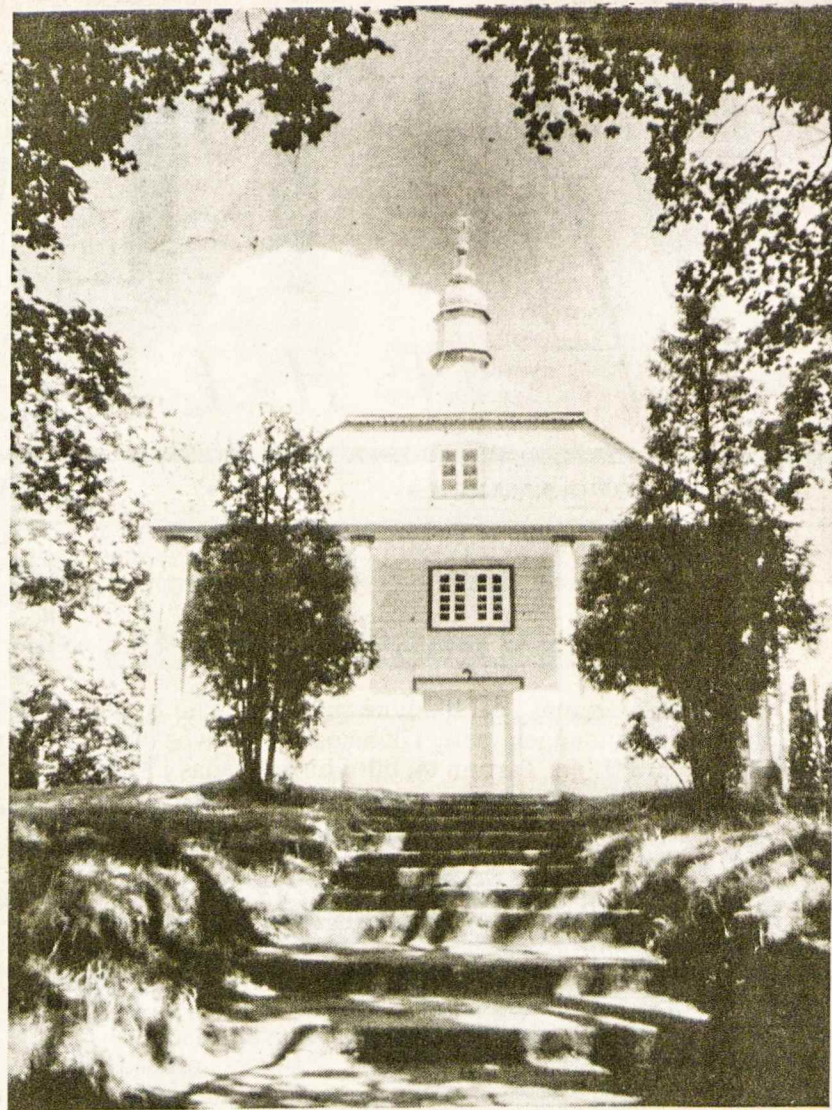
iškeliauo amžinybėn 1996 m. sausio 31 d.

Nuoširdžiai dėkoju Tėvams pranciškonams už atnaušintą gedulines Mišias, kun. J. Sasnauskui, OFM, už maldas prie karsto, kun. Eugenijui Jurgučui, OFM, už maldas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Ačiū visiems draugams, giminėms ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą, gėles ir užprašytas Mišias. Ačiū J. Gurlienai už paruoštus pietus.

Liūdinantis sūnus –

Eduardas Liormonas ir šeima

Dusmenų šventovė. Jos šventoriuje palaidoti Kipro ir Miko Petrauskų tėvai
Nuotr. Alf. Laučkos

"Turime teisę jaustis šeimininkais"

Lietuvos seimo nario ZBIGNIEW SIEMIONOVICZ pareiškimai Lenkijos laikraštyje "Kurier Poranny" 1996. II. 7 laidoje. Čia pateikiamas vertimas. Sekančiame "TŽ" numeryje bus įdėtas atliepimas, parengtas Živilės Makauskienės

– Koks yra Lietuvos valdžių santykis į tautinę lenkų mažumą Lietuvoje?

– Tiesą sakant, negalima kalbėti apie labai aštrius antilenkiškus išpuolius, bet nepasitiekėjimas pasiliko. Daug Lietuvos politikų ir toliau išnaudoja "lenkiškąją kortą" savo tikslams. Dar blogiau – nori mes traktuoti lygiai kaip čigonus, o juk mes Vilniuje esame nuo amžių – statome čia valstybę ir turime teisę jaustis šios žemės šeimininkais. Negalima mūsų "sumesti" į vieną maišą kartu su romais ir rumunais, bet reikia traktuoti kaip rimtus partnerius. Mes daug nenorime: tik išlaikyti savo tautinę tradiciją ir tapatumą. Neslėpsiu, kad per mažai mūsų dalyvauja valdžio-

se. Lenkų nėra vykdomosiose valdžiose, o juk mes sudarome 7% gyventojų.

– Lenkijos ambasadorius Widacki mano, kad lietuviai dažnai yra provokuojami imtis tam tikrų veiksmų, ir tai ne tik iš lenkų mažumos pusės, bet ir atvažiujančių lenkų iš Lenkijos.

– Jeigu didžiąją politiką starysime ant mažų provokacijų, tai ji neturi ateities. Mano nuomone, privalome patys sau padėti. O Lietuva privalėtų stengtis turėti ypatingai gerus santykius su Lenkija. Juk Lietuva nori tapti Europos struktūrų nare, tai privalo paistyti tų taisyklių, kurios jau seniai veikia Lenkijoje. Nuoseklesnė turėtų būti Lenkijos politika. Reikia palaikyti gerus santykius, bet ne lenkų mažumos sąskaita. Tuo tarpu labai lėtai šalinamos net mažiausios kliūtys. Dar kartą noriu pabrėžti: nenorime daug. Užtektų savivaldos, pinigų kultūrai ir švietimui.

– Jau kelinti metai vyksta diskusijos dėl "lenkų universiteto". Valdžios nenori jo pripažinti. Universiteto idėja nepritaikiama ir ambasadorius Widacki. Jo nuomone, ši sumanymą reikia nurašyti, juolab, kad ji išnaudoja savo tikslams radikalūs veikėjai.

– Mums reikia išsilavinusių žmonių. Nėra paslaptis, kad visa lenkų inteligentija išvažiavo iš Lietuvos, kai tikrai atsirado proga. Pasiliko nedaugelis jų mieste; kaimas – neturtingas, apgautas, išbadėjęs. Kaip su tokiais žmonėmis galime siekti mūsų tikslų? Pradžioje reikia juos prikelti. Tuo tarpu lenkų vaikai kaimuose mokosi mokyklose, kur trūksta mokytojų. Kalbos ten dažnai moko nepasiruošę žmonės. Žemas lygis. Prie dvylikmetės mokyklos sistemos vidurinės mokyklos absolventas neturi jokių šansų išlai-

kyti stojamųjų egzaminų į lietuvišką aukštąją mokyklą. Studijuoti Lenkijos aukštesnėse mokyklose tai ilgas, brangus ir pavojingas kelias. "Lenkų universitetas" būtų tramlinys, kuris išmestų jaunuosius lenkus į pasaulį, duotų jiems pagrindus žinių, kurias vėliau galima papildyti Lenkijoje. Aš sutinku, kad pavadinimas "lenkų universitetas" nėra labai vykęs. Gal reikėtų įsteigti aukštąją ekonomikos mokyklą arba pedagogikos. Bet aukštoji mokykla lenkam turi būti.

– Kaip vertinate Lenkijos pagalbą?

– Vertiname kiekvieną pagalbą, nors galėtų būti geriau. Ir ne tik todėl, kad lenkai turėtų gauti daugiau pinigų, bet ir todėl, kad tie pinigai būtų geriau panaudoti. Kol kas mes gauname pinigų visų pirma asmeninių ryšių dėka. Kas daugiau prašo, tas daugiau gauna. Tuo būdu vienas gauna, kitas ne. Tuo tarpu Lenkijos specialistai turėtų parengti veiklos planą, kuris nebūtų diskutuotinas. Jei specialistai nutartų, kad Vilniuje reikalingi lenkų kultūros namai, tai privalo jį būti patatyti, ir baigta. Iki neturėsime tokios pagalbos, mažuma, o tiksliau jos vada, vis barsis dėl pinigų.

– Jūs nuoliate Lietuvoje tautinių mažumų įstatymą. Ko tikėtis iš jo?

– Įstatymas yra paruoštas pagal tautinių mažumų konvenciją. Jau buvo pirmasis skaitymas seime; nežinia kada bus antrasis. Jei pavyks mums jį įgyvendinti, lenkai galės laisvai naudotis, šalia valstybinės, taip pat ir lenkų kalba. Šalia lietuviškų gatvių užrašų bus užrašai ir lenkų kalba. Deja, šis įstatymas turi daug priešingų: lietuvių bijo, kad bus įvesta lenkų autonomija.

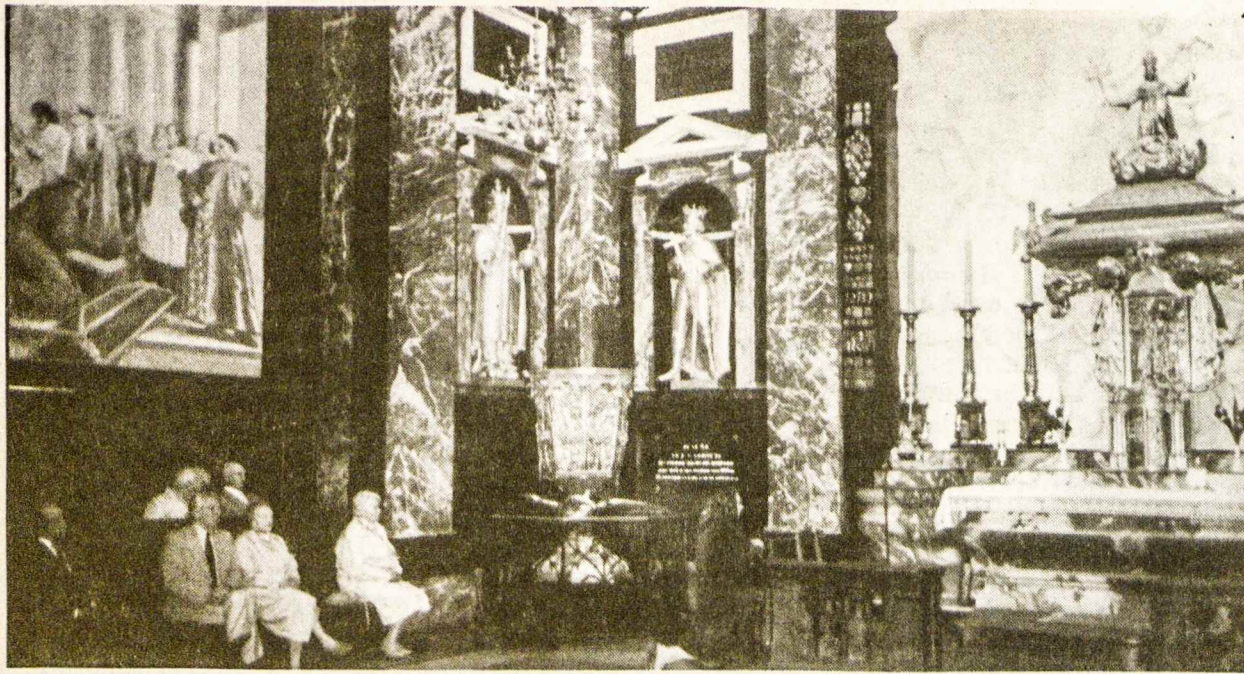
– Kiek balsų turite Lietuvos seime?

– Lenkų frakcija seime, kuriame yra 140 narių, turi 4 balsus.

Su Z. Siemionowicz kalbėjo Helena Wysocka.

Tame pat dienraštyje pasirodė ir informacija apie Suvalkų vaivadijos atstovų bei Lenkijos parlamentarų Tomasz Romanczuk ir Henryk Bogdan apsilankymą Vilniuje. Pasak laikraščio, jie "užmezgė labai naudingus ryšius su Vilniaus rajono savivaldybe". Suvalkų miesto valdžios atstovai padovanų "lenkų universitetui" kompiuterį su pilna programa.

Vertėja –
Živilė Makauskienė

Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje prie Šventojo palaikų

Nuotr. Kukoraičio

Lietuva vokiečių žiniasklaidoje

KAZYS BARONAS, Vokietija

Lietuvos vyriausybės krizė platokai nuskambėjo vokieškoje žiniasklaidoje. Radijas, televizija pranešė jau pietinių žinių metu, didesnį spauda įdėjo trumpesnes žinutes politiniuose puslapiuose, pažymėdama, kad min. pirm. A. Šleževičius savo sąskaitoje turėjo 33.000 dol., kai tuo tarpu mėnesinio uždarbio vidurkis – 100 dol. Tuos pinigus jis išėmęs dvi dienas prieš banko uždarymą.

Miunchenischis dienraštis „Sueddeutsche Zeitung“ vasario 9 d. rašė, kad Lietuvoje yra susidaręs naujas žmonių elitas – mafija, įsibrovusi net į vyriausybę. Nuostolis patirtas ne tik ūkinėje plotmėje, bet ir politiniame gyvenime, nes tik kas penktas lietuvis pasitiki parlamentu ir vyriausybe. Spalio mėn. numatomi seimo rinkimai esą gali būti politinė valdančiosios partijos savijudybė. Komentare taip pat pažymima, kad Lietuva buvo pirmoji Rytų Europos valstybė, išrinkusi nekomunistinį seimą.

Silezijos vokiečių atstovai susitiko su Vokietijos užs. reik. min. K. Kinkel'iu, prašydami jį paveikti, kad lenkai prisipažintų trėmę vokiečius. Atstovai taip pat reikalavo jiems grąžinti nekilnojamą turtą, daugiau teisių ir vokiečių kalbos. Jie norėtų gauti tokias teises, kokias turi lenkai Lietuvoje.

Apie Gorbachiovus

I Vokietijos pasiuntinybės pobūvi Maskvoje buvo pakviesti Raisa ir Mykolas Gorbachiovai bei keli vokiečių dienraščių atstovai. Pastarieji metė pirmus žvilgsnius į Raisą, nes ji viešumoje labai mažai pasirodo. Ar ji pasigenda rampos šviesos, politinės jėgos – skambėjo pirmas klausimas. Atsakymas: „Gyvenimas dabar yra skirtingas, paprastesnis ir malonesnis. Žmonės dabar atpažįsta mane, kalbasi su manimi. Anksčiau jie atsakydavo į mano klausimus. Dabar jie neturi jokios baimės“. Anksčiau brangenybės ji apmokėdavusi kredito kortelėmis. „Ar trūksta prabangos?“ Juokiasi R. Gorbachiovienė, išgirdusi tą klausimą. „Tai priklausė prie mano vaidmens, nes mano vyras norėjo pakeisti ne tik ūkio ir valdymo struktūras, bet ir papročius. Prie to priklausė taip pat daugiau viešumos moterims.“

Kaip sociologijos profesorė Maskvos un-te ji skaitė paskaitas apie Hegelį, Kantą, Leniną. Ar ilgisi ji un-to? Dabar R. Gorbachiovienė taiso vyro atsiminimus, yra jo sekretorė. Ant R. Gorbachiovienės kaklo matėsi kryželis. Tai jos motinos dovana. Ji slapta krikštyta, taip pat ir jos dukra. Visą tvarkę uošvė, nieko nežinanti M. Gorbachiovai. Meldžiasi Gorbachiovienė? „Ne, kratydama galvą atsakė ji – ne-

moku“. Šeiminingės pareigos? „Galų gale galiu pati gaminti maistą. Anksčiau tai atlikdavo KGB, bijodami apnuodijimo. Skaniausi jos patiekalai yra duoninė sriuba ir koldūnai. Baimė? Stiprus balsas ir atsakymas – dėl vaikų. Pinigai? „Nesame vargšai, tačiau dabar žymiai mažiau reikia“. Ji žinanti kas yra vargas, nes pirmą apsiaustą gavo iš tėvo, būdama 22 metų, jam laimėjus loterijoje 1000 rb. Ar būna liūdnu dienų, valandų? Taip, tuomet ji klausosi Čaikovskio VI simfonijos. Ar jos vyras šią vasarą kandidatuos į prezidento vietą? Juokiasi, tačiau akys yra labai rimtos. Jos atsakymas: „Klauskite Gorbachiovą“. Spaudos bendradarbis klausia Gorbachiovą. Jis mirkčiodamas atsako: „Klauskite rusų“. Paėmęs žmoną už rankos pasakė: „Raja, ciname“.

Bulvarinio dienraščio Maskvos korespondentas atliko trumpą apklausą tarp taksi vairuotojų, jaunų menininkų, prekybos namų pardavėjų, karių. Visi kalbėjo be jokios baimės; 90% jų kovoją prie parlamento rūmų už Jelciną. dabar jie esą svajoja apie M. Gorbachiovą.

„Vokietukai“

Vasario 3 d. Bavarijos televizija 10 v. 45 min. vakaro programą pavadino lietuvišku „Vokietukai“ vardu. Tai Rytprūsių vaikų pokarinis gyvenimas Lietuvoje, ieškant jiems duonos ir prieglaudos Lietuvoje. Kadangi jie, vykdamai į Lietuvą nakvojo miškuose, tad vokiečiai juos pavadino „vilko vaikais“.

Lietuva, priešingai prieš metus matytą tų „vilko vaikų“ gyvenimo filmą, rodantį dūmines pirkias, šį kartą buvo parodyta tik iš geriausios pusės, jaučiant mūsų Lietuvai simpatiją ir padėką už vaikų globą, išgelbstint tūkstančius jų nuo bado šmėklos. Daugelis lietuviškų šeimų vokiečius įsūnių, duodami jiems lietuviškus vardus, pavardes. Atvykę Vokietijon jie silpnai kalba vokiškai arba visiškai nemoka tėvų kalbos.

Plaukikės laimėjimai

Vasario 4 d. pietų metu Lietuvos vardas nuskambėjo sporto kanale – rodė Paryžiuje plaukimo varžybas ir 100 m laisvu stilium plaukima, kurį laimėjo R. Želvienė (55,31 sek.). Šia pasekme lietuvių Barcelonos olimpinės žaidynės užimtų penktą vietą. Prie R. Želvienės pavarės buvo maža mūsų trispalvė, „LIT“ užrašas, o prancūzas pranešėjas tiksliai ištare pavarę, pridėdamas „Lituanie“ – prancūzišką Lietuvos vardą.

Prekės ir pinigės

Kiekvieno sekmadienio 7 v. v. programą pirmasis Vokietijos kanalas skiria geopolitinėms ži-

nioms. Ji pavadinta „Weltspiegel“ – pasaulio veidrodys. Vasario 4 d. Vokietijos televizija žiūrovus perkėlė į Lietuvą, pavadindama aštuonių min. programą „Lietuva – penki nepriklausomybės metai“ (pakartota vasario 5 d. rytinėse žiniose). Pirmiausia ekrane buvo parodytas Baltijos žemėlapis ir didelis „Litauen“ užrašas. Komentatorius sakė, kad M. Gorbachiovas nenuslopino Lietuvos nepriklausomybės siekio. Parlamento rūmai, laužas. Giedama „Marija, Marija“..., minia žmonių. „Taip lietuviai pagerbia 1991 m. sausio mėnesio aukas“ – sakė vokiečiai. Archyvine filmo žiūrovai matė tankus, važiujančius į minią, girdėjo šūvius, skandavimus „Lietuva, Lietuva“. „Šis ‚Blutsonntag‘ – kruvinas sekmadienis jau yra istorija, bet kaip gyvena lietuviai šiandieną?“ – klausia vokiečiai.

Turgavietė (spėjau, Kalvarijų g-vė), ant stalų guli riebi kiauliena, kiti maisto gaminiai. Vokiečiai kalbasi su Gudienė (turbut Gudienė). Lietuvė sako, kad dabar yra įvairių prekių, tačiau jų nusipirkti ji negalinti, nes nėra pinigų. Juk 10 klausinių kainuoja 9-10 litų. „Aš negaliu, negaliu – sako garsiai lietuviškai, gražiai apsiirgusi moteris, – neturiu pinigų. Pensija siekia tik 150 litų“. Vokiečiai filmuoja tuos pensininkus. Jie parduoda plastikinius maišelius, tuo norėdami papildyti šeimos pajamas.

Nufilmuota prie šventovės senutė, prašanti išmaldos. Gedimino g-vė, nuo Katedros aikštės suka troleibusas. Languose prekės, „Chanel“ kvėpalų reklama. Šv. Teresės šventovės pilna tikinčiųjų, čia pat Aušros Vartai. Gaila, kad vokiečiai nepasakė vardų.

Tuščia, išdažutybės langais įmonė. Anksčiau joje dirbo 2,800 darbininkų, nes eksportas ėjo į Sov. Sąjungą. Rusija neturi pinigų apmokėti prekes. Bendra išvada: Lietuvoje gausu prekių, tačiau piniginės tuščios. Padėtis panaši į pokarinės Vokietijos, kai 1948 m. įvyko valiutos reforma.

Malonu, kad visi kalbėjo tik lietuviškai, nes prieš keletą metų net pats A. Brazauskas su vokiečiais kalbėjo rusiškai.

Vartai į rytus

Saugumo konferencijoje Miunchene buvo iškeltas Baltijos valstybių bei ŠAS užmojis praplečiant šią sąjungą į rytus. Rusijos krašto apsaugos viceministeris griežtai pasipriešino, norėdamas tarp Vakarų Europos ir Rusijos palikti tuščią, buferinę zoną. Vasario 5 d. dienraščiuose pasirodė komentarai. Spauda rašė, kad ŠAS pateko į keblią padėtį, nes Lenkija, Vengrija, Čekija, Slovakija, Lietuva stengiasi įsijungti į šią sąjungą. Spauda yra vienodos nuomonės: reikia atidaryti vartus į rytus, tačiau nerizikuojant Rusijos, ieškant su ja sutarimo. Ta linkme bus einama ir toliau. Ruso kalba buvo propagandinė prieš prezidento rinkimus. Spėjama, kad į ŠAS pirmiausia bus įjungtos Lenkija, Čekija, Vengrija. Po jų eis Bulgarija, Rumunija, o tik tuomet Baltijos valstybės.

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auka, rėmėjo ar garbės penumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

„TŽ“ leidėjai

Pragiedruliai Karaliaučiaus krašte

1995 m. gale Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų asociacija su teisiniu adresu K. Markso 65 (IV vidurinė mokykla), 236000 Kaliningradas, Rusijos Federacija. Organizacijos pirmininkas – Juozas Miliūnas, buhalterė – Rūta Leonova, sekretorė – Nijolė Meškytė. Pagrindinis tikslas – atgaivinti lietuvių kalbą ir papročius, ypač jaunimo gretose.

1995 m. rugpjūčio mėnesį įvykusioje mokytojų konferencijoje, kur buvo keliami telkimosi į sąjungą klausimai, kviesta dalyvavo ir Rūta Mačiūnienė, Mažosios Lietuvos fondo atstovė lietuviškų mokyklų Karaliaučiaus krašte paramos reikalams. Ji iš gautų MLF lėšų jau buvo apdovanojusi kelias lietuviškas mokyklas įvairiomis techninėmis priemonėmis ir kitomis mokymui reikalingomis reikmenimis. Už persiutus pinigus (JAV \$800) ji atsiskaitė ligi paskutinio cento, pristatydama pirkimo ir perdavimo aktus. Konferencijoje p. Mačiūnienė susipažino su mokytojais, padarė pažangą įvairiose vietovėse, sužinojo apie naujas lietuvių kalbos besimokančias grupes, vaikų darželius, pradinukų būrelius.

Lietuviybė ten sunkiai sklinasi kelią. Vaiką galima mokyti lietuviškoje klasėje tik tuo atveju, kai to nori abu tėvai, ir tai pareiškia raštu. Kai kur stinga patalpų, nes daugelis mokyklų dirba trimis pamainomis. Vis dėlto 1995 m. lietuvių kalbos mokėsi beveik 500 asmenų, šimtą daugiau negu metais prieš tai.

Ypač daug vilčių teikia įsručio aukštoji pedagoginė mokykla, kurios direktorius yra A. Bartnikas. Čia studentai įsigyja specialybę dirbti esamose ir būsimose lietuviškose pradžios mokyklose. Dėstytoja yra Klaipėdos universiteto lietuvių kalbos ir literatūros magistrantė Aušra Trumpickaitė. 13 studentų, norinčių išmokyti lietuviškai, lanko jos lietuvių kalbos pamokas. Direktorių A. Bartnikas numato ir Lietuvos istorijos bei lietuvių kultūros ir meno kur-

sus. Jis ieško asmenų, sugebantių dėstyti tuos dalykus. Labai trūksta atitinkamos literatūros bei techninės aparatūros.

MLF atstovė jau įteikė šiai pedagoginei mokyklai televizorių „Silelį“, video aparatą „Funa“, Aušrai Trumpickaitėi pasiskyrė 150 litų. Tos dovanos pirktos ir paimtos iš vasarą Fondo persiūtų lėšų (JAV \$800). Iš tų pačių lėšų p. Mačiūnienė įteikė Tilžės vaikų darželiui magnetofoną „Panasonic“ ir garsajuostes su įrašais bei tokį pat magnetofoną Karaliaučiaus miesto bibliotekos lietuvių literatūros skyriaus vedėjai Nijolei Meškytei. Trečias magnetofonas įteiktas Karaliaučiaus 48 vidurinės mokyklos lietuvių kalbos būrelio vadovei Rūtai Leonovai-Daujotaitei. JAV \$50 buvo paskirti Gastų rajono vidurinės mokyklos mokytojai Laimai Zabielaitei, dėstančiai 30-čiai mokinių lietuvių kalbą.

Kaip ir anksčiau, R. Mačiūnienė pristatė visas sąskaitas ir perdavimo aktus. Fondo valdyba gali aukotojams drąsiai pranešti, kad kiekvienas paaukotas centas nuėjo ten, kur skirtas. Faktinių išlaidų (kelionių ir telefono) susidarė tikrai 172.50 Lt. (apie \$43). Ponia Mačiūnienė stengiasi, kur tik gali, pasinaudoti draugų ir bendraminčių paslaugomis transportui ir nakvynei, kad tik daugiau pinigų liktų mokymo reikmenimis. Jai didžiausias pasitenkinimas, kad mokytojai nuoširdžiai dėkoja, kad laukiama ir nuoširdžiai sutinkama tame krašte, kur jos šeimos šaknys (Zaunių giminės).

Fondas palaiko ir tiesioginius ryšius su naujai įsteigta mokytojų sąjunga, tačiau aukų paskirstymui ir toliau naudosis R. Mačiūnienės paslaugomis. Šiuo metu jai yra persiūsta iš viso JAV \$1400, už kuriuos netrukus tikimės sulaukti smulkios atskaitos.

I. Adomavičienė,

MLF išdininkė

• Tauta turi ginti ne tik tai savo įstatymus, bet ir savo mūrus (Heraklitas)

ATA
PETRUI JUODVALKIUI
mirus,
jo žmoną ELENA ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –
Aldona ir Algirdas Vaičiūnai

ATA
PETRUI JUODVALKIUI
mirus,
jo žmoną ELENA, dukteris – SILVIJA ir LINDA, sūnų VILIŲ bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
H. S. Butkevičiai *A. N. Cherkai*
O. R. Bobikai

PADEKA
ATA
JUZEI ŠIMELAITIENEI
žmonai, mamai, močiutei ir prosenelei iškeliauvus amžinybėn 1996 m. vasario 9 d.,

nuoširdžiai dėkojam Hamiltono klebonui kun. J. Liaubai už ligonės lankymą, maldas koplyčioje, laidotuvių Mišias ir palydėjimą į Šv. Jono kapines Mississaugoje. Padėka vargonininkei, karsto nešėjams.

Nuoširdus acū lankiusiems velionę ligos metu, atėjusiems atsisveikinti į laidotuvių namus, dalyvavusiems Mišiose, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą.

Dėkojame už pareikštą užuojautą, gėles, Mišias ir aukas labdaros vienetams. Acū J. Gurklienė už pusryčių paruošimą ir ponioms už pyragus.

Liūdintys –

vyras Pranas ir vaikai – Jūratė, Ilona, Algis, Nijolė, Aldona su šeimomis

Buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje įrengto Genocido muziejaus direktorius GEDIMINAS VAICIŪNAS ir pavaduotojas ČESLOVAS LENKAITIS

Nuotr. V. Kulnio

Lietuvos partizanų vado ADOLFO RAMANAUSKO kalinimo kamera buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje. Nuotraukoje – lankytojų vadovas STASYS KATAUSKAS

Nuotr. V. Kulnio

Lietuvos Genocido aukų muziejuje

VYTAUTAS KULNYS,
Torontas

Buvę KGB rūmai Vilniuje yra Aukų gatvėje, siekiančioje Gedimino prospektą prieš Lukiškių aikštę. Dabar šie rūmai perduoti Teisingumo ministerijai, o dalis jų su buvusiomis kalėjimo kameromis perduota Genocido aukų muziejui.

Pastatas statytas 1890 m. caro teismų reikalams. 1920 m. jame įsikūrė lenkų teismai. Per šiuos teismus perėjo daug lietuvių politinių kalinių, kurie vėliau buvo kalinami netoliese esančiame Lukiškių kalėjime.

1940 m. sovietinė valdžia rūsiuose įrengė 58 kalėjimo kameras. Šiose kamerose beveik visi kalinimai žmonės buvo ištremiti ir žuvo. Ši rūmų dalis su įėjimu Aukų gatvėje yra pavesta Genocido aukų muziejumi.

Kameroje, kurių dauguma yra devynių kvadratinį metrų pločio, sukimšdavo per 20 kalinių. Nebuvo jokių baldų ar narų. Dienos metu kaliniai būdavo verčiami stovėti. Nebuvo leista net atsistoti ant grindinio. Nakties metu išvargę kaliniai gulėdavo ant drėgnų cementinių grindų be jokios paklojos ar užklotų. Nebūdavo net pakankamo grindų ploto, kad būtų galima ištieti išvargintus ir iškankintus žmones. Pokario metais šiose kamerose būdavo kalinami išimtinai politiniai veikėjai ir partizanai. Kameros buvo purvinos, sienos ir lubos nemuštos jokių dažu.

1971 m. kalėjimas pertvarkytas, pagerintas. Kameroje įdėtos medinės grindys, kai kur pastatytos lovos, įmontuotos lentynos, išdažytos sienos. Dabartinė kamero išvaizda nėra tokia, kaip pokario partizaninio pasipriešinimo laikotarpyje.

Dar nėra galutinai baigti tyrinėjimo darbai, bet manoma, kad šiame kalėjime yra sušaudyta per 800 politinių kalinių. Jų tarpe ir vysk. Vincentas Borisevičius, sušaudytas 1947 m. Dalis jų užkasta masiniuose kapuose Vilniaus miesto ribose esančiame Tuskulėnų dvare parke. Tenai atliekami kasinėjimai ir bandoma atpažinti palaidotas aukas. Šiuo metu jau

rasta per 700 žmonių kaukolių ir palaikų.

Šiuose rūmuose KGB šnipinėjimo tinklas galėjo klausytis bet kokio telefoninio pokalbio visoje Lietuvoje. Čia būdavo tikrinama užsienio korespondencija su Lietuva. Dar ir dabar yra daug konfiskuotų laišku, kurie iki šiol nėra ištirti. Rasta daug sulaikytų įvairių knygų, ypač religinių. Kalėjimo archyvuose yra per 48.000 Lietuvoje kalintų asmenų bylų.

1995 metais buvo remontuojamos šiluminės trasos, nes daugelyje vietų surūdiję vamzdžiai praleisdavo vandenį. Dabar vyksta muziejaus remonto darbai. Patalpos nešildomos. Laukiama daugiau lėšų ir tolimesnių atnaujinimo darbo planų. Muziejaus vadovybė tikisi, kad valdžia skirs reikalingas lėšas tolimesniam kalėjimo patalpų restauravimui. Norima atstatyti šias patalpas į pirminę būklę. Remonto darbų pabaigos nesimato ir dėl tarpusavio susitarimo stokos. Vis diskutuojama, vis keliama tarpusavio kaltinimai tarp skirtingų grupių ir frakcijų.

STASYS KATAUSKAS, buvęs Lietuvos partizanų pietų srities koordinacinio štabo vadovas, šios srities vado J. Vitkaus-Kazimieraičio patikėtinis. Suimtas 1946 m. ir metus tardytas KGB-istų. Daug kartų kankintas iki sąmonės netekimo. Nuteistas 25 metams lagerio ir 5 metams tremties. Bausmę atliko Vorkutos lageryje. 1967 m. grįžo į Lietuvą. Kalintas kameroje nr. 1. Šiuo metu dirba Genocido aukų muziejaus lankytojų aptarnavimo skyriaus vadovu

Nuotr. V. Kulnio

ATA
PETRUI JUODVALKIUI
mirus,
jo žmonai ELENAI, dukroms LINDAI, SILVIJAI ir sūnui VILIUI šią liūdesio valandą reiškiame nuoširdžiai užuojautą ir kartu liūdime –
O. R. Barisai *J. E. Barisai*
M. B. Barisai

ATA
s. ALDONĄ ŠEŠKUVIENE
mirties angelas pasišaukė į Viešpaties karalystę
1996 m. vasario 16 d.,
nuoširdžią užuojautą reiškiame jos dukrai ps. JŪRATEI, sūnui sk. vyčiui ALGIUI su šeima bei visiems artimiesiems –
„Šatrijos“ ir „Rambyno“ tuntai, skautininkių-kų ramovė ir „Romuvos“ valdyba

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAGERBTI PARTIZANŲ VADAI

1952 m. rugsėjo 21 d. vakarą partizanų spaudos bunkeryje Raguvos miške prie Troškūnų žuvo Lietuvos šiaurės rytų srities štabo visuomeninės dalies vadovas Bronius Krivickas (Vilnius) ir Vyčio apygardos Aušros tėvonijos visuomeninės dalies vadovas Mykolas Blinkavičius (Nemunas), leidęs partizanų spaudą. Šio bunkerio užėjime ir sunaikinime dalyvavo daugiau kaip tūkstantis NKVD saugumiečių. 1995 m. buvo surasti tų dviejų vadų palaikai. Pasirodo, juos Putiliškių kapinaitėse slapta buvo palaidoję partizanų ryšininkai. 1995 m. birželio 15 d. tie partizanų vadai buvo prisiminti Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje atnaujintomis Mišiomis ir Putiliškių kapinaitėse statomo antkapinio paminklo kartinio akmens pašventinimu.

VOKIEČIŲ KARIŲ KAPINĖS

Lietuvoje sutvarkomos ir vokiečių karių kapinės, ypač senosios, kuriose palaidoti žuvusieji I D. kare. Vokiečių kapinių sutvarkymą finansuoja Vokietijoje šiam tikslui sudaryta sąjunga. Tokiomis kapinėmis domisi iš Vokietijos Lietuvon atvykstantys turistai, kartais jose randantys ir giminių. "Lietuvos aidas" korespondentas Šiauliuose Leonas Peleckis-Kaktavičius, artėjant 1995 m. Kalėdoms, pranešė: "Šiaulių rajono Kasiukų kaime rekonstruotos per Pirmąjį pasaulinį karą žuvusių vokiečių karių kapinės. Rekonstrukcijos darbus atliko AB "Šiaulių melioracija", finansavo Vokietijos karių kapinių tvarkymo sąjunga (darbai kainavo 28,000 DM). Suremontuoti antkapiniai paminklai pastatyti į savo vietas, pastatytas paminklinis akmuo, kur vokiečiai ir lietuviškai užrašyta, jog čia ilsisi 466 vokiečių kariai, žuvę 1914-1918 m. Išliko ažuolinis 4,6 metro kryžius. Šiose kapinėse yra palaidoti ir carinės Rusijos karių. Jų kapus ženklina antkapiniai kryžiai su užrašu: "Čia ilsisi nežinomi rusų kariai".

LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGA

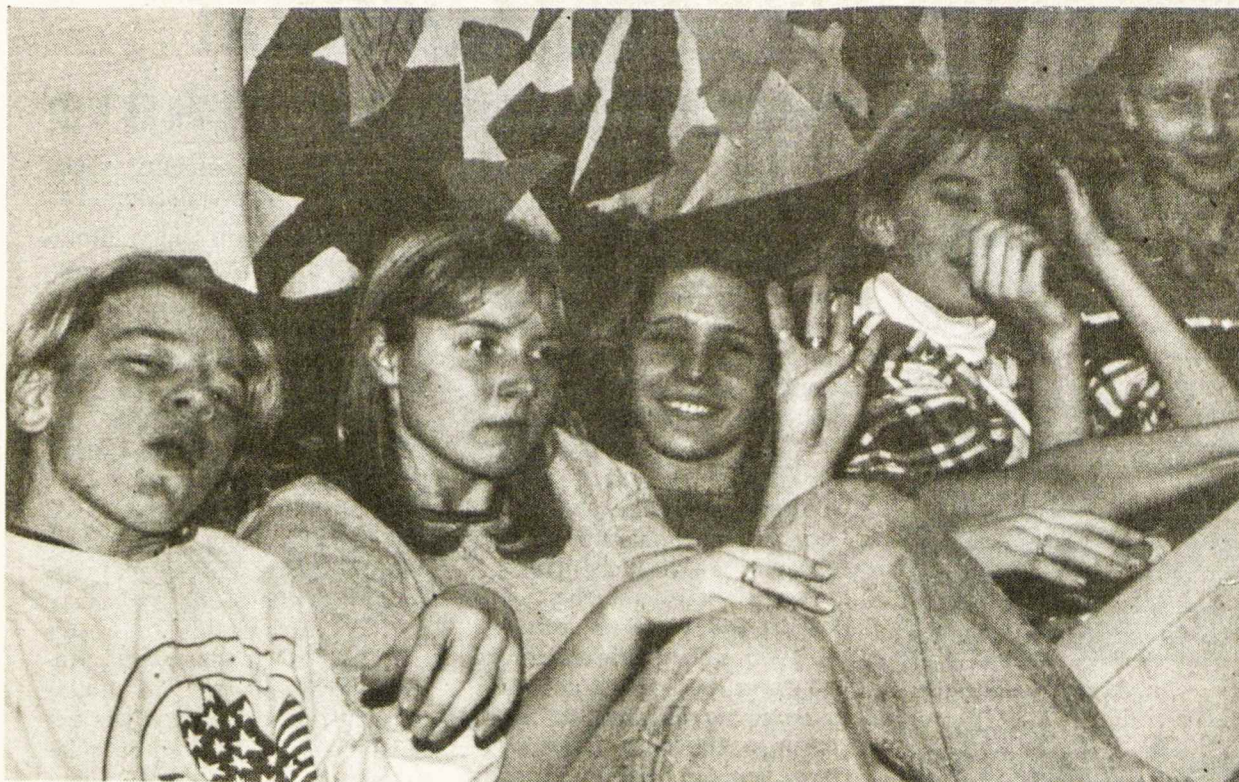
Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga (LLKS), rezistencinė organizacija, buvo įsteigta 1940 m. gruodžio 26 d. Politinį darbą pradėjusi pogrindyje pirmaisiais sovietinės okupacijos metais, ji jungė tautiškai liberalius jaunimo atstovus, dirbo prieš sovietinius okupantus ir dalyvavo lietuvių tautos sukilime 1941 m. birželio 23 d. LLKS, vokiečių okupacijos metais pakeitusi kryptį, vėl grįžo pogrindin, leisdamas "Laisvės ko-

votoją", skirtą antinacinės rezistencijos kovai, remdama VLIKą, organizuodama pogrindinių keliuones Švedijon. LLKS vėl turėjo persiorganizuoti antraisiais sovietinės okupacijos metais. LLK sąjunga 1996 m. pradžioje buvo oficialiai įregistruota nepriklausomybę atgavusios Lietuvos teisingumo ministerijoje. Sausio pabaigoje įvykusiame LLKS komiteto posėdyje buvo nutarta komitetą pakeisti LLKS respublikine valdyba, jos pirmininku išrinkus Joną Buroką. Algirdo Ivaškevičiaus pranešimu "Dienoje", LLKS 1948 m. susibūrė Šiaulių rajone ir užmezgė ryšius su bendraminčiais ukmergiškiais. Sąjungos aktyvistai atsidūrė sovietiniuose kalėjimuose ir Sibiro stovyklose. 1956 m. kai kurie buvo paleisti, prasidėjus N. Chruščiovo "atšilimo politikai". Tada, kovodami už Lietuvos laisvę, jie pavadino "Lietuvos laisvės varpininkais" ir turėjo radioto Henrikio Kiudelio slaptą radijo siųstuvą "Nepriklausoma Lietuva". Dabar antisovietinė ir antinacinė LLKS yra oficialiai pripažinta organizacija nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje.

KARVELIO SPARNŲ SUKAKTIS

Žymiojo sklandytuvų kūrėjo Balio Karvelio gyvenimo sparnai š. m. sausio 23 d. sulaukė aštuoniasdešimt penkerių metų. Sukakties proga įdomų informacinį rašinį "Sklandytuvų vietoj vandens malūno", paskelbtą "Dienoje", parašė Antanas Arbačiauskas. Kaune, viename A. Juozapavičiaus gatvės namo trečiojo aukšto lange ilgai negėsta šviesa. Prie braižybos lentos ten ir dabar, amžiaus aštuoniasdešimtpenkmėsio sulaukęs, ilgai dirba lietuviškųjų sklandytuvų konstruktorius Balys Karvelis, gimęs 1911 m. sausio 23 d. Žaliosios kaime prie Švedasų, dabartiniame Anykščių rajone. Ten jo tėvas turėjo vandens malūną. Balys Karvelis, baigęs keturias klases, bandė įstoti Kauno meno mokyklon konkurso būdu, bet pralaimėjo. Nenorėdamas grįžti malūnan pas tėvą, jis Kaune baigė dviemėtį šaltkalvių mokyklą, o 1935 m. – ir Nidos sklandymo mokyklą, 1936 m. – Lietuvos aeroklubo mokyklą. Tada ir susidomėjo sklandytuvų gamyba. Tėvo paliktą malūną teko parduoti, nes sklandytuvams reikėjo brangios medžiagos. 1937 m. B. Karvelis suprojektavo ir pasigamino pirmąjį BK-1 sklandytuvą, pavadintą "Vanagu". Juo jis sėkmingai sklandė pirmojoje tautinėje Lietuvos olimpiadoje Kaune 1938 m. liepos 17-31 d.d. II D. karo metus B. Karveliui teko praleisti Jakutske, dirbant sovietinių lėktuvų priežiūros techniku. Ten jis susitikdavo su ištremtais lietuvišiais ir dėl ryšių su jais penkerius metus buvo nuteistas dirbti auksio kasyklose. Sveikatai nusilpus, bausmę užbaigė mechaninėse dirbtuvėse. Pokaryje pasiliko tremtinių Krasnojarsko krašte. Lietuvon sugrįžęs 1954 m., prisiekintas iš tremties grįžusio sklandytojo Vytauto Dovydaičio, B. Karvelis vėl pradėjo kurti lietuviškus sklandytuvus. Jo yra suprojektuoti lietuviški sklandytuvai: 1957 m. – aukštos klasės BK-4 "Kaunas", 1959 m. – serijinės gamybos BK-6 "Neringa", 1972 m. – pirmasis plastikinis BK-7 "Lietuva". Jie varžėsi su geriausiais aukštosios klasės užsienio sklandytuvais.

V. Kst.

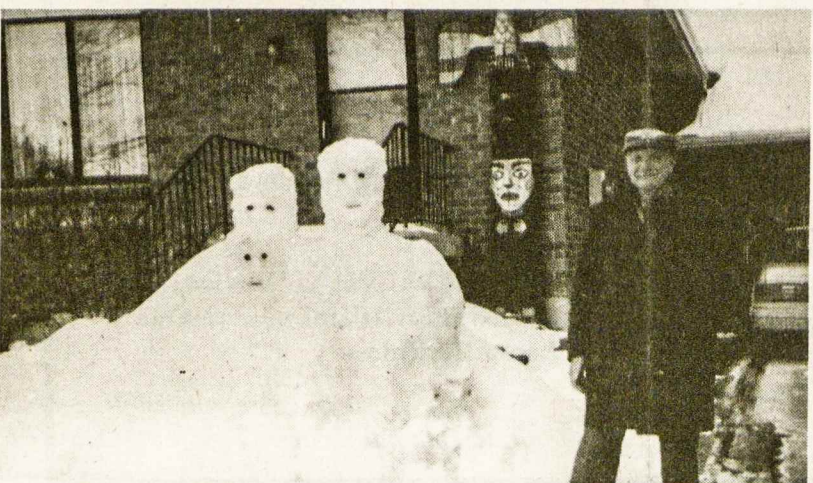
Moksleivių ateitininkų žiemos kursuose 1995 m. gruodžio 27 – 1996 m. sausio 1d. Kanados Bolton'e. Iš kairės: Tomas Pranaitis, Lina Sidrytė, Daina Kazlauskaitė, Gaja Bublytė. Nuotr. L. Daukšos

Hamilton, Ontario

KLK HAMILTONO APYLINKĖS valdyba vadovaujama B. Mačio gana sėkmingai veikia. Ji surengė Naujų metų sutikimą Jaunių centro salėje. Dalyvių skaičius nebuvo gausus, bet kurie dalyvavo, jaukiai ir linksmai sutiko Naujųjų metų metus. S. Povilonio muzika – gražios dainos, B. A. Mačių skautis patiekalai prisidėjo prie vakaro geros nuotaikos. Sulaukus 12 val. linkėjom vieni kitiems sėkmės ir laimingų naujųjų metų, nes gyvenimas toks mažytis, toks trapus ir nežinom ką neša mums rytoj, o Naujųjų metų bendras sutikimas paliks gražius prisiminimus.

Sausio 14, sekmadienį, iškilmingai buvo paminėtas sausio 13-sios tragiški įvykiai. Aušros Vartų šventovėje 10.30 v.r. buvo aukojamos Mišios už žuvusius Lietuvos laisvės gynėjus. Visos organizacijos gausiai dalyvavo su vėliavomis. LB apylinkės valdybos pastangomis, vasario 17 d. buvo surengtas Vasario 16-sios minėjimas. Minėjimą pradėjo K. Deksnys, pakviesdamas visus sugiedoti Kanados ir Lietuvos himnus. Kleb. kun. J. Liauba, OFM, sukalbėjo invokaciją. Hamiltono pensininkų choras, vad. A. Matulicz, padainavo 3 dainas. "Gyvataro" tautinių šokių dvi grupės, judriai pašoko keletą tautinių šokių. Apylinkės valdybos pirm. B. Mačys pristatė kalbėtoją – Lietuvos seimo narį Romualdą Ozolą, kuris apibūdino Vasario 16-sios reikšmę ir džiaugėsi galėjęs dalyvauti Hamiltone. Minėjime dalyvavo 4-ri Lietuvos karininkai, kuriuos pristatė K. Deksnys, išaukdamas pavardeimis. Dar sveikino parlamento narių M. Kiss ir Stan Keys, kuris lietuviškai linkėjo: "Tegyvuoja Lietuva".

Pabaigoje Toronto vyrių choro "Araš", vadovaujamo L. Turūtaitės, atlikto dainos užbūrė hamiltoniečius. Jiems buvo sukelto audringos ovacijos. Hamiltono visuomenė gausiai dalyvavo šiame minėjime, ir visi dalyvavę buvo pavaišinti

R. STEPULAITIS, Barrie, Ont. prie savo sniego skulptūrų. Ši nuotrauka buvo įdėta ir vietiniame laikraštyje

pyragais bei kava. Minėjime dalyvavo ir organizacijos su vėliavomis. Vasario 18, sekmadienį, įvyko antroji minėjimo dalis. Aušros Vartų šventovėje, 10.30 v.r. buvo aukojamos Mišios už mirusius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. M. Bickšienė Atitaisymas. "TŽ" 9 nr. Hamiltono žiniuose J. K. pranešime apie žuikių balių išspausdinta "muzika A. Andrašiūno". Turi būti A. Petrašiūno. Už klaidą korespondentas atsiprašo.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KLKM DRAUGIJOS Delhi-Tillsonburgo skyriaus narių visuotinis susirinkimas įvyko vasario 8 d. Buvo aptarti svarbūs reikalai, numatyti darbai atlikti iki sekančio susirinkimo. Paskaitytas ir aptartas iš žurnalo "Caritas" straipsnis "Mano ir Tavo viltis". Po susirinkimo dar draugiškai pasikalbėjome prie kuklių vaišių.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS įvyko vasario 18 d. Mišias aukojė ir tai pragai pritaikytą pamokslą pasakė klebonas kun. L. Kemėšis. Organizacijos Mišiose dalyvavo su vėliavomis. Iš šventovės rinkomės į salę, kuri atrodė nekasdieniška – ne tik gražiai papuošta vaišių stalais, bet ir pilna mielių svečių. Atvyko Hamiltono choristai ir jų vadovė A. Matuliz bei Hamiltono lietuvių radijo laidų vedėja L. Stungevičienė.

KLK apylinkės pirmininkė T. Pargauskienė pasveikino tautinės šventės proga, padėkojo visiems susirinkusiems, padėdamas už atvykimą ir paprašė Šv. Beržinį vadovauti minėjimui. Po invokacijos, kurią sukalbėjo kun. L. Kemėšis, pradėjo šventę. L. Stungevičienė paskaitė paskaitą apie Vasario 16-sios reikšmę, kuri neįsibė, nes rodo lietuvių tautos norą ir siekimą būti nepriklausoma. Buvo prisiminti ir pagerbti tie, kurie paaukojo gyvybes dėl Lietuvos laisvės. Paskaitininkė kalbėjo apie praeitį bei dabartį, padėti Lietuvoje ir rūpestį dėl jos. Po paskaitos svečiai atliko programą. Skambėjo choro ir solistų dainos, deklamacijos, skaitymai. Kiekviena daina praėjo su dideliu

pasisekimu, jas lydėjo gausūs plojimai.

Šventę užbaigė Maironio "Lietuva brangi". Esame nuodėdžiai dėkingi Hamiltono pensininkų choro dalyviams, vadovėi Aldonai Matuliz, paskaitininkei L. Stungevičienė. Šią šventę mes ilgai prisiminsime.

I AMŽINO POILSIO VIETA vasario mėn. 19 d. palydėjome a.a. Joną Girulį. Mūsų apylinkėje velionis gyveno neilgai. Buvo labai kuklus, o ir sveikata neleido pasireikšti lietuviškoje veikloje. Mirė sulaukęs 71 m. amžiaus. Liūdesyje liko sesuo Ona Vėžauskienė ir vyrais Pranas, giminėis ir artimieji.

Barrie, Ontario

ŽIEMOS METAS duoda visiems progos pasireikšti ir padaryti ką nors iš sniego – skulptūras. Čia Barrie, Ont. mieste, gyvena R. Stepulaitis, kuris kas metai pasirodo su savo sniego skulptūromis, kartais laimėdamas pirmus prizus vietuose pasirodymuose, dažnai atkreipdamas vietinių rėmėjų dėmesį. Šiemet R. Stepulaičio sniego skulptūrų išstovėjo stipriai ir ilgai. Jų nuotrauka buvo įdėta vietinio laikraščio "Barrie Examiner" vasario 14 d. laidoje. Kor.

Vancouver, BC

VANKUVERIO IR APYLINKIŲ lietuviai š.m. vasario 18 d., susirinkę Surrey Newton Community Centre, paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 78 metų sukaktį. Susirinko nemažas skaičius įvairaus amžiaus lietuvių. KLK Vankuverio apylinkės pirm. Balys Vileita atidarė minėjimą ir, sugiedojus Lietuvos himną, buvo tylos minute pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Toliau pakvietė žinomą sporto veikėją Praną Bernecką paskaitai.

Paskaitininkas sugrąžino susirinkusius į Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Kęstutis ir Algirdo laikus ir išsamiai atpasakojo mūsų istorijos eigą iki šiai dienai. Baigdamas pabrėžė, kad Lietuva yra visų mūsų motina, nesvarbu kur mes begyventumėm. Sustokime vienas kitą kalinti ir dirbkime visi kartu Lietuvos naudai. Išsirinkime valdžią, kokią tik norime, juk Lietuva laisva ir demokratiška. Po paskaitos pirmininkas padėkojo paskaitininkui ir dar kalbėjo apie Lietuvos politiką ir spaudą.

Buvo rodoma vaizdajuosė "Tėvynės ilgesys", kurią paruošė pats pirmininkas. Jis yra labai darbštus ir su Vankuverio bendruomene dirba jau 42 metai, tai Vankuverio ažuolas, ir įėjau audra jį išvers, sunku bus surasti kitą.

Baigus oficialią dalį, visi susėdo prie labai skaniai paruoštų valgių, saldumynų ir kavutės. Po to visi patenkinti skirstėsi su mintim, kada vėl susitikti, o proga auksinė, nes už trijų savaitių kovo 10 d. 2 v.p.p. toje pačioje vietoje šaukiamas bendruomenės metinis susirinkimas. P.K.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvį namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro taryba Čikagoje savo moksliniu benradarbiu patvirtino inž. Povilą Vaičekauską. Centro pirm. prof. dr. Jonas Račkauskas pranešė, kad naujasis šios institucijos bendradarbis inž. P. Vaičekauskas yra ilgametis politinis sovietų kalnys, į JAV atvykęs prieš 17 metų. Jis daug rašė apie Lietuvai nepriklausomybės siekusį partizaninių kovų laikotarpį, jų kančias ir aukas. Pastaruoju metu jam teko būti prie JAV LB socialinių reikalų veikiančio Lietuvos partizanų globos fondo sekretoriumi ir Lietuvos politinių kalinių sąjungos Čikagoje išdininku. Jis taigpi atstovauja Lietuvių Romos katalikų federacijai Amerikos lietuvių taryboje.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje vasario 9 d. buvo atidarytas Tarptautinis Čikagos ir Vilniaus prekybos bei kultūros centras. Šią mintį jau seniai puoselėjo muziejaus prez. Stanley Balzekas, jn. Centrą atidarė Čikagon atvyktį pakviestas Vilniaus miesto burmistras Alis Vidūnas. Tarptautinis prekybos ir kultūros centras taps ryšiniu tarp Vilniaus ir Čikagos. Jame abipuse prekybine informacija galės keistis ne tik Vilniaus ir Čikagos, bet ir JAV bei Lietuvos prekybininkai ir jų atstovai. Centro informacija kompiuterių pagalba apims plačios veiklos sritis – žemės ūkį, chemijos pramonę, farmaciją, statybą, finansavimą, draudimą, švietimą, sveikatos apsaugą, importą ir eksportą, turizmą, prekybą nekilnojamu turto.

Australija

Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjunga (ALFAS) išrinko naują valdybą dvejų metų kadencijai. Ją sudarė pirm. Stasys Šlutas, Kajetonas Starinškas ir ižd. Vytautas Obeliūnas. Jie visi yra Džylongo (Geelong) "Vyčio" klubo buvę krepšininkai ir veiklūs atstovai. Džiaugiamasi, kad jie yra sukūrę sportininkiškas šeimas, savo vaikus įjungusias į sportinį ALFAS gyvenimą.

A. a. Kazį Albina Degutį Hobarto lietuviai palaidojo 1995 m. lapkričio 21 d. vietinėse kapinėse. Velionis gimė 1920 m. Marijampolės apylinkėse. Pokaryje jis gyveno Vokietijoje, DP stovykloje Liubeke. Australijon atvyko 1948 m. "S.S. Wooster Victory" laivu. Privalomo darbo sutartį atlikęs Hobarto cinko fabrike, vertėsi Lietuvoje išmoktu siuvėjo amatu.

Izraelis

Vilniuje lankėsi iš Tel Avivo sugrįžęs Lietuvos ambasadorius Romas Misiūnas. Jis yra lietuvių tėvų sūnus, gimęs Švedijoje, istoriją studijavęs JAV universitetuose. Ten su estu yra parašęs knygą apie Baltijos respublikas sovietmečio laikotarpyje – "Baltijos valstybės: 1940-1990 priklausomybės metai". Ši knyga buvo išleista anglų, lietuvių ir kitomis kalbomis. R. Misiūnui, persikėlusiam Vilniui, buvo pasiūlytas di-

plomato darbas. Taip jis tapo Lietuvos ambasadoriumi Izraeliui Tel Avive. Savo įspūdžiais jis pasidalijo pokalbyje su "Dienos" žurnalistu Gintaru Vinicku. Lietuvos ambasada sunku buvo rasti patalpas. Mat pagal Izraelio įstatymus už ambasados patalpas būtų galima nemokėti nuomos. Tad patalpų savininkai vengia galimų rūpesčių. Pasak ambasadoriaus R. Misiūno, Lietuvos prez. Algirdo Brazausko apsilankymas Izraelyje ir atsiprašymas žydų tautos dėl Lietuvoj vokiečių okupacijos metais įvykusių žudynių ten nevienodai buvo sutiktas. Atsiprašymas tik apskunkino nenutildančių reksnių veiklą, bet iš jo moralinės paramos susilaukė tenyktė tyloji dauguma.

Nėra dingęs ir turto susigrąžinimo Lietuvoje skaudulys. Lietuvos ambasadon ateina Izraelio piliečių, norinčių susigrąžinti savo tėvų ar senelių bei kitų giminių Lietuvoje paliktą turą. Ambasadoriui R. Misiūnui atrodo, kad visiems palikuonims nebūs įmanoma tokio turto sugrąžinti. Lengviau būtų atsisikaityti su palikto turto savininkais, o ne su jų palikuonimis. Izraelyje yra šeimų, kuriose tėvas ar motina yra lietuviai. Ambasadorius R. Misiūnas nežino, ar tokių šeimų vaikai išsaugos lietuvių kalbą. Jam betgi yra žinoma, kad kai kurios šeimos iš Izraelio vaikus siunčia mokyti į Kauną ir Vilnių. Atsakymo nėra ir į klausimą, ar Izraelio pilietis gali turėti ir Lietuvos pilietybę, kuri leidžiama kitose šalyse gyvenantiems išeiviams iš Lietuvos. Izraelin atvyksta "turisčių" iš Lietuvos pasipelninti prostitucija. Dažniausiai tokios merginos su laikomos viešnamiuose ir grąžinamos Lietuvon, nutylint tikrąją grąžinimo priežastį, ją pavadinus tik dokumentų suklasztojimu.

Vokietija

Kazys Baronas džiaugiasi gražiu Lietuvos jaunimo būriu Svabijoje prie Štutarto, dirbančiu ūkiuose ir apie 60 merginų, įsidarbinusių Štutarto vokiečių šeimos. K. Baronas betgi rašo, kad penkios dirbti į vokieškas šeimas atvykusios lietuvaitės jau ištekojo už vokiečių ir italų. Štutarte yra penki jaunuoliai iš Lietuvos gilinantys studijas ir ruošiantys mokslinius darbus. Jie betgi vengia ryšių su Štutarte pastoviai gyvenančiais lietuviais ir Vokietijos LB atstovais.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
 Parduoant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Salvaitytę, B.A.
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 Ji mielai jums patarnaus.
 Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
 namų tel. (705) 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. ikl. 3.500% santaupas - 3.000% kasd. pal. taupymo sąsk. 2.500%

PASKOLAS
Asmeninės nuo 13.00%
nekiln. turto 1 m. 6.50%

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda

pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai . tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai . tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaltai . tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

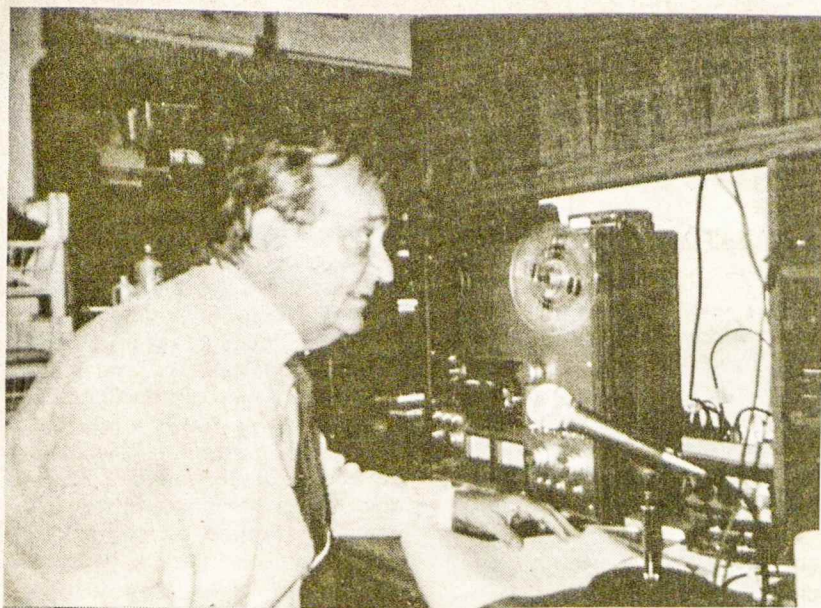
Genei ir Vytiui Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
IŠ VISO	\$ 00	\$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

ANATOLIJUS ŠLUTAS, minintis darbo trisdešimtmetį savo studijoje Čikagoje. Ši sukaktis plačiai bus paminėta gegužės 18 d. Jaunimo centre įvyksiančiame pokylyje
Nuotr. E. Šulaičio

KITATAUČIŲ SPAUDOS BALSAI

Mato vargstančius ir lobstančius

“Życie Warszawy” š.m. sausio 29 d. laidoje rašo: “Bedarbystė palietė visas apie Vilnių esančias vietas. Per paskutiniuosius dvejus metus bankrotavo dauguma kolchozinės nomenklatūros įsteigtų ūkio bendrovių. Laimėjo tik tie, kurie suspėjo išsigabenti ūkio padarugus. Taip pat nustumio dauguma perdėbimo įmonių. Pvz. Pagirių (12 km. į pietus nuo Vilniaus) gyventojams tikra drama yra sodininkystės kombinato bankrotas, kuriame dirbo šios gyvenvietės darbininkų dauguma. Dabar įėję ir atsirastų koks nors savininkas, tai jis nesugebėtų tvarkyti, nes vanduo iš šildymo vamzdžių nebuvo išleistas, – jie užšalo ir sutrūkinėjo. Paleistieji darbininkai dar ligi šiol negavo algų už praėjusių metų penkis mėnesius. Jie gali tikėtis tik sezoniinio statyboje darbo.”

Ta pačia tema Maskvos “Pravda” 1995 m. gruodžio 27 d. laidoje rašo: “Garsus, jaudinantis balsas sklinda prie parduotuvės. Apdriskusi neapibrėžiamą ūgio moteris šaukia: ‘Kur ta Lietuvos nepriklausomybė? Išvarėte okupantus, bet ir dabar esame tamsių blogio jėgų okupuoti! Jūs skurdžiai, jūs apgautieji...’ Niekas ja nesidomi, nes šalia stovi ‘komersantai’ – senukai su senų rakandų likučiais rankose. Jų daugelio kišenėse yra savo skaičiai gasdinančios sąskaitos už komunalines paslaugas. Taip pat ir tos moters sveikatos būklė yra suprantama: Vilniuje už ligoninės sienų yra per 20.000 psichikiai pakrikusių asmenų; jiems ten vietos trūksta. Jos rankose yra keletas maišų, kuriuos ji tamposi po visą miestą”.

Gaudė latvius – pagavo lietuvius

Toronto lenkų dienraštis “Gazeta” š.m. 16-18 d. laidoje rašo: “Latvijos min. pirm. Andris Škele nusprendė panaudoti provokacinius spąstus ir patikrinti ar sienos su Lietuva sargybiniai nėra paperkami ir ar muitininkai rimtai stengiasi papildyti valstybės iždą. (...) Kaip praneša latvių ‘Diena’, premjeras Škele, paveiktas daugelio Latvijos pasienio sargybinių areštų, sugalvojo panaudoti provokacinius spąstus pagal šį planą: du ‘kontrabandininkai’ bando peržengti sieną pro Grenatės perėjimo punktą ir iš Lietuvos į Latviją įvažiuoti su uždraustomis prekėmis. Vienas jų turi sąkytį, kad pametė pasą, ir kad

Žymusis lietuvių dainininkas VACLOVAS DAUNORAS Gedimino pilies bokšte 1989 m., kai buvo vėl iškelta trispalvė. Lietuva, deja, neteko dainininko – jis gyvena ir dainuoja Houston'e, JAV. Nuotr. H. Paulausko

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Po plačiąją Čikagą ir jos artimesnes bei tolimesnes apylinkes ir šiemet nuskambėjo Vasario 16-sios minėjimų aidai. Niekuo jie nesiskyrė nuo, sakysime, pernai ar užpernai buvusių. Maždaug tas pats, nieko išradingesnio nesurandama. Ir vis daugiausia tik savųjų tarpe tos pačios mintys išsakošos. Kai kur, pavyzdžiui, Cice-roje dar ir lietuviška trispalvė prie miesto savivaldybės rūmų iškeliama, nors tas iškilmės stebi pasigailėtina mažas žmonių būrelis.

Pirmasis Vasario 16 minėjimas šiemet buvo surengtas Lietuvos vyčių organizacijos vasario 4 d. puošnioje “Martini-que” pokylių salėje, o bene paskutinis – vasario 25 d. Beverly Shores miestelyje, kur į organizavo vietinis lietuvių klubas. Pagrindinį minėjimą vasario 11 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje surengė ALTOS Čikagos skyrius. Tą dieną Vasario 16-ji buvo paminėta ir “Tėviškės” lietuvių ev. liuteronų parapijoje pamaldomis ir programa parapijos salėje.

Tačiau pačią vasario 16-tą dieną minėjimą įstengė surengti tik Jaunimo centras. Čia vieną įspūdingesnių kalbų pasakė Lietuvos gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

Dauguma minėjimų vyko sekmadieniais, dažnai net po du ar tris tą pačią dieną. Tik Čikagos lietuvių moterų klubo narės surengė minėjimą trečiadienį (vasario 21 d.) “Palos County Club” patalpose.

Kai kas jau tokiu Vasario 16-sios minėjimų pertekliumi pradeda pikintis ir mano, kad kai kurios organizacijos ar gru-

tas leidimas vairuoti. Pabauda turėjo būti 100 litų ir keturi baudos punktai. Išsprendėme šią problemą kitaip – daviau 50 litų ir buvau paleistas. Tai kainuoja tiek: pasiūliai, kad neimdamos pakytavimo sumokėsi pusę baudos kainos ir viskas bus tvarkoje”.

Atrodo, kyšių ėmimas buvusių carinės ir komunistinės imperijų teritorijoje yra įprastas valdininkų algų papildymo būdas. 32% palūkanų už buv. min. pirm. A. Šleževičiaus indėlį buvo ne kas kita, kaip tik kyšis. Supykstama tik tada, kaip rašo Gogolis komedijoje “Revizorius”, kai valdininkas ima didesni kyšį, negu jam pagal rangą “priklauso”. J.B.

pės nori tik savotiškai “pasipin-gauti”. Argi Čikagai bei apylin-kėms tikrai nepakaktų vieno, bet gerai parengto minėjimo (pagaliau, gal ir pora galėtų būti)? Ypač dabar, kai Vasario 16-ji įgauna kitokią prasmę ir nebėra šauksmas į pasaulį dėl Lietuvos laisvės. Dabar vieno-dos svarbos yra ir Kovo 11-ji, kuri kažkodėl neįsipilietina.

Kovo 11-osios minėjimus iki šiol rengdavo Lietuvių tautinė sąjunga Čikagos skyrius. Didžiausias jo entuziastas buvo dr. Leonas Kriaučeliūnas. Su šiuo veikliu visuomenininku bekalbant paaiškėjo, kad ir šiemet įvyks toks minėjimas, bet kitoje vietoje ir šiek tiek vėliau. Kadangi salė Jaunimo centre (ten tie minėjimai vykdavo) kovo 10 d. yra užimta (atvyksta iš Kalifornijos poetas Bernardas Brazdžionis), tai minėjimas bus rengiamas kovo 17 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte tuoj pat po šiai progai skirtų pamaldų vietos lietuvių misijos koplyčioje. Išlilmės paskaitininkas – generalinis Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

Jau spaudoje skelbta, kad tą pačią kovą 17 d. Jaunimo centre rengiamas Baltiečių universiteto Vokietijoje 50 metų minėjimas.

Čikagos lietuviams nelabai sekasi su lietuviškomis radijo valandėlėmis. Ir vėl viena jų – “Lietuvos aidai” sausio mėn. pabaigoje nutilo. Šiai programai vadovavo Balys Brazdžionis su savo dukra Kazyste. Pradžioje (o tai buvo prieš 20 metų) programa buvo girdima 5 kartus per savaitę po pusę valandos. Vėliau buvo surentinta iki 3 kartų. Prieš ją uždarant buvo perdūodama valandinė programa kartą per savaitę (penktadieniais).

Sausio 26 d. vakare “Lietuvos aiduose” buvo atsisveikinta su klausytojais, senesnio amžiaus žmonėmis, ir nuskambėjo dainos “Oi sudiev” žodžiai. Kalbėtojas ir vadovas Balys Brazdžionis liūdnai pratarė, kad nėra nei jėgų nei lėšų tolimesnei veiklai. O vis dėlto daug kam į dar buvo reikalinga, ir po 20 metų atsisveikinti nebuvo lengva.

“Margutis II” neseniai šiek tiek praplėtė savo laiką – vietoje 25 minučių yra girdimas 30 min. 5 kartus per savaitę. Pagrindinis pranešėjas – Leonas Narbutis, kuriam pasikeisdamos talkina Dalia Sokinė ir Aldona Marija Jurkutė. Politinės apžvalgas paruošia ir skaito Bronius Siliūnas. Ši programa jau įsigijo nuosavą studiją. Ne-

reikia važiuoti į gana toli nuo Marquette Parko (ten yra programos raštinė) esančią radijo stotį. Kai kurie klausytojai mano, kad pradžioje vietoje studijos įrengimo išlaidų gal reikėjo bandyti programos laiką pratęsti iki valandos, kaip ir anksčiau buvo.

Vienos valandos programa per savaitę sutrumpino Anatolijus Šlutas, kurį laiką turėjęs dvi radijo programas. Dabar jis pasiilko vėl tik prie vienos, girdimos sekmadienį rytais nuo 7 v. Beje, šios visos programos girdimos iš tos pačios stoties – 1450 AM bangomis. Anatolijus Šlutas mini savo 30 metų veiklos sukaktį. Jis buvo vieništelės lietuvių televizijos programos įsteigėjas ir vadovas. Ši sukaktis bus paminėta gegužės 11 d. vakare Jaunimo centre rengiamame pokylėje.

Bene didžiausia šiuo metu yra Raimundo Lapo ir jo žmonos Ramūnės Zdanavičiūtės radijo programa. Ji dažnai keičia radijo stotis, programų vardus ir perdavimo ilgumą, kad net ir norinčiam tai pažymėti nėra labai lengva. Rašant šias eilutes, šiokiadieniais jos ilgumas – 1 val. 15 min., o šeštadieniais ir sekmadieniais – po 1 val. Įvairiais vardais perduodamos programos girdimos per WNDZ stotį 750 AM bangomis. Dabar ji pasiekia klausytojus ne vien tik Čikagoje, bet ir Indianos, Mičigano ir Viskonsino valstijose.

Šiemet Čikagoje ir kituose JAV miestuose bus rinkimai. Jie domina ir mūsų tautiečius, kurie ne tik rengiasi balsuoti, o kai kurie net kandidatuoti. Ypač tai pasakytina apie lietuvių kilmės žmones, gimusius šiame krašte.

Iš dar lietuviškai kalbančių tautiečių tokiu kandidatu yra advokatas Linas Kelečius, kuris kandidatuoja demokratų partijos sąrašė į Cook County teisėjo vietą. Jis dabar yra Cook County prokuroras, jau 12 metų kovojantis su nusikalstamumu. Jį remia Policijos detektyvų sąjunga, o Čikagos advokatų sąjunga tvirtina, kad jis yra tinkamas būti teisėju.

Vienas pagrindinių lietuvių kilmės kandidatų rinkimuose yra JAV kongreso narys Richard Durbin, kuris šį kartą siekia patekti į JAV senatą. Šio politiko motina yra lietuvi, ir jis dažnai užtaria lietuvių, kai tik iškyla reikalas JAV valdžios sferose. Į tą vietą taikosi net 9 žmonės, kurių du yra lietuvių kilmės. Vienas jų yra 37 metų amžiaus John Shimkus iš Collinsville, IL, (jį remia net lietuvių respublikonų grupė), kuris yra Madison apskritys (County) įždininkas. Jis taip pat kandidatavo ir 1992 m., bet pralaimėjo Durbinui. Kadangi jis gyvena toliau nuo Čikagos, tai lietuviams jis mažiau pažįstamas.

Taip pat dar mažiau pažįstamas yra 43 amžiaus Patrick Baikauskas iš Iliojaus valstijos sostinės Springfieldo. Kaip rašo “Chicago Tribune” dienraštis, jis yra viešai prisipažįstantis “gėjų” kandidatas ir kovotojas už homoseksualų teises.

Beje, pirminiai rinkimai jau ne už kalnų, ir visi stengiasi save išreklamuoti, ypač tie, kurie turi daugiau pinigų. Iliojaus valstijoje pirminiai rinkimai įvyks kovo 19 d.

Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovėje Brighton Parke, Čikagoje, prof. V. LANDSBERGIS ir JAV LB krašto v-bos pirm. R. NARUŠIENĖ neša aukas Mišių metu. Aukus priima kun. dr. V. RIMŠELIS
Nuotr. Z. Degučio

Tai buvo kovos naktis

Sausio 13-toji įspūdingai paminėta Čikagoje specialiomis pamaldomis, žuvusių pagerbimu, profesoriaus VYTAUTO LANDSBERGIO žodžiu ir menine programa

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

JAV LB krašto valdyba 1996.II.4 Čikagoje surengė Sausio 13-tosios išlilmę, kurioje pagrindinis kalbėtojas buvo prof. Vytautas Landsbergis.

Išlilmė prasidėjo 10 v.r. Mišiomis Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos šventovėje, Brighton Parke. Prieš pamaldas uniformuoti skautai, sustoję šventovės vidurinio tako abiejose pusėse, sutiko organizacijų įnešamas vėliavas. Mišias atnšavo kun. dr. V. Rimšelis, MIC, koncelebruojant parapijos klebonui kun. Anthony C. Puchenski ir kun. Fabijonui Kireiliui. Turiningą pamokslą pasakė kun. dr. V. Rimšelis. Giedotojų parapijos choras, vadovaujamas vargoninko Algimanto Barniško. Solistė Laima Stepatienė pagiedojo Mozart'o “Ave Verum” ir Schubert'o “Ave Marija”. Jai akompanavo muz. Manigirdas Motekaitis. Skaitinius atliko Joana Drūtytė ir Antanas Drūtytas.

Ypač įspūdingas buvo aukų nešimas. Kai skautai Jūratė Jankauskaitė ir Andrius Utz skaitė žuvusiųjų pavardes ir amžių, 14 skaučių ir skautų nešė po gėlę, skiriamą kiekvienam sausio 13-tą žuvusiajam. Aukų eisenoje Vitas Daulys nešė lietuvišką kryželį, Audra Daulienė – Rūpintojėlį, o tautinę juostą – Indrė Noreikaitė. Duoną ir vyną nešė prof. V. Landsbergis ir JAV LB krašto valdybos pirm. Regina Narušienė. Po Mišių buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Po Mišių visi rinkosi į Jaunimo centrą, kur Čikagos lituatinės mokyklos mokiniai, pasipuošusiems tautiniais drabužiais stovint garbės sargyboje, prof. V. Landsbergis padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Gedulo ženklą lietuviška trispalvė buvo nuleista iki pusės stiebo.

Akademinė minėjimo dalis prasidėjo 12.30. Į salę buvo iškilmingai atlydėtas prof. V. Landsbergis, įneštos įvairių orų vėliavos ir sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Akademinę dalį pradėjo Nijolė Martinaitytė-Nelson, pasveikindama visus svečius ir pakviisdama R. Narušienę supažindinti su prof. V. Landsbergiu, kuris 1991.II.13 buvo AT pirmininkas. R. Narušienė sakė: “Mūsų tauta turėjo daug didvyrių, bet aš manau, kad mes V. Landsbergį atminsim kaip to meto didžiausią didvyrį. Jis tapo Lietuvos siela, Lietuvos ir gal net pasaulio sąžine. Prof. V. Landsbergis buvo pagerbtas atsisotijimu ir audringais plojimais.

Profesorius sakė kalbėsiąs apie sausio 13-ąją, kuri yra ypatinga diena ir Lietuvos, ir Rusijos, ir Europos istorijoje. Esą tą dieną reikėjo atlikti pareigą mūsų motinos Lietuvos laisvei. Tada viskas buvo taip apskaičiuota Maskvoje, kad su Lietuva būtų pabaigta! Bet žmonės neatsitraukė nuo TV bokšto. Buvo atvesti specialūs žudikų daliniai. Jau anksčiau Sąjūdžio žmonės buvo suplanavę neprievartinės kovos būdus. Žmonės žinojo kaip elgtis, kai jie ėjo

Sausio 13-tosios minėjimo metu, 1996.II.4 Jaunimo centre, Čikagoje, lituanistinės m-los mokiniai sveikina prof. V. LANDSBERGĮ
Nuotr. Z. Degučio

nuogomis rankomis ginti valstybės – jos svarbiausios įstaigos – parlamento. Gynimasis buvo ypatingas: žmonės stovėjo ir dainavo būdami vieną metru nuo girtų ar narkotikais apsvaigusių parašutininčių, kurie dažnė gnyčių galvas, šaudė į kojas. Bet parlamentas buvo ginamas! Žmonės nepavyrė. Jie gynė nepriklausomybę. Tai buvo moralinė kova, nes priešas buvo amoralus, išauklėtas žudyti tuos, kurie nepakluso. Ir pasaulis pamatė ekranuose, kas vyksta sausio 13-ą. Sulaukėme Europos parlamento rezoliucijos, kuri Sovietų S-gos veiksmus pavadinio invazija ir agresija. Tai buvo pripažinimo pradžia, kad Lietuva yra valstybė! Baigdamas prof. V. Landsbergis pareiškė, kad ta naktis buvo kulminacinė. Tą naktį žmonės žinojo už ką kovoja ir už ką savo gyvybę aukojai!

Ir vėl pilnutėlė salė žmonių atsisotijimu bei karštais plojimai pagerbė tos kovos vadą ir gytą liudininką! Čikagos lituatinės m-los tautiniais drabužiais pasipuošę mokiniai įteikė profesoriui gėlių puokšę ir visi kartu ji pasveikino.

Į sceną buvo pakviesti ALVUDO atstovai, kurie perskaitė ALVUDO sveikinimo laišką ir įteikė 1000 dol. prof. V. Landsbergiui. Dėkodamas už auką, prof. V. Landsbergis pasakė ją skirsiąs Lietuvos tremtiniais! Dar sveikino Pat Michalski, Iliojaus gubernatoriaus Jim Edgar atstovė ir perskaitė gubernatoriaus sveikinimą.

Išnešus vėliavas, prasidėjo meninė programa. “Grandies” šokėjos, vadovaujamos Violetos Smielauskaitės-Fabianovich, pašoko porą tautinių šokių. “Dainavos” ansamblio vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Dariaus Polikajčio, padainavo keletą dainų, o “Spindulio” ansamblis, vadovaujamas Rasos Poskočimienės, pašoko 3 tautinius šokus.

Programos vedėja N. Martinaitytė-Nelson dėkojo visiems ir kvietė į žemutinę Jaunimo centro salę vaišėmis. Ten prof. V. Landsbergis dar atsakinėjo į klausimus. Jų buvo daug ir labai įdomių, bet šioje trumpoje apžvalgoje neįmanoma suminėti.

• ... (Lietuvos) nepriklausomybės laikotarpis, nors jame buvo daug kas kritikuotina, yra vienas iš didingiausių periodų visoje mūsų tautos istorijoje. (J. Aistis)

! Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express	1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8 Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)
Darbo valandos:	Nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. iki 6 v.v.
Skyrius: North York	Town Press 164 Willowdale Ave, North York, Ont. (416) 222-4021
London	Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. (519) 657-1751
Montreal	Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine (514) 637-9102

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio
Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga:
pirmadieniais ir ketvirtadieniais
St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais
Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais
Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmas mėnesio sekmadieniais
Windsor, Sarnia: antrasis mėnesio sekmadieniais
London: antrasis ir ketvirtasis mėnesio sekmadieniais

Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į Nordland Express su gavėjo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiskimą, sąskaita bus jums pasiųsta.

Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžių 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve “Talka”, 830 Main St. E. Hamiltone

JAV ir Kanados dolerių perdavimas

4% plus \$20 pristatymas iki \$4,999
3% nuo \$5,000

Siuntiniai su kanadiškais produktais Lietuvoje mūsų sandėlyje:

Siuntinys nr.1	10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių	\$50 (JAV \$38)
Siuntinys nr.2	12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai)	\$36 (JAV \$27)
Siuntinys nr.3	4.5 kg vištienos buljonas	\$30 (JAV \$23)
Siuntinys nr.4	6 kg žemės riešutų sviestas (12x500 g)	\$34 (JAV \$26)
Siuntinys nr.5	11.5 kg rukių šprotai, Ryga	\$64 (JAV \$48)
Siuntinys nr.6	20 kg cukraus (10x2 kg)	\$48 (JAV \$36)
Siuntinys nr.7	400 g tirpstančios kavos (2x200 g)	\$95 (JAV \$72)
Siuntinys nr.8	31 įvairus kanadiški produktai (20 kg)	\$65 (JAV \$49)
Siuntinys nr.9	17 įvairus kanadiški produktai (14 kg)	\$75 (JAV \$57)

Susitikimas su išskiliaisiais kovotojais

Vokiečių mėnraščio atstovas pas NIJOLĘ SADŪNAITĘ ir vyskupą SIGITĄ TAMKEVIČIŲ

Vokietijos katalikų mėnraštis "Der Fels" (Uola) 1996 m. vasario laidoje 4 psl. paskyrė Lietuvai. Mėnraščio bendradarbis aplankė Nijolę Sadūnaite ir vysk. Sigitą Tamkevičių, SJ, pateikė jiems eilę klausimų. Žurnalistas supažindina skaitytojus su N. Sadūnaite, pažymėdamas, kad 1975 m. birželio 17 d. už platinimą ir perrašinėimą "LK BK" buvo nubausta trejų metų lageriu bei ištėmimu. Savo žodyje teisme ji buvo teisėjų kaltintoja. Skaitytojai taip pat plačiai supažindinami su vysk. S. Tamkevičiumi, kurio redaguoti "LK BK" leidiniai pasiekdavo ir Vakarų pasaulį. Pasikalbėjimas įvyko 1996 m. sausio mėn.

– *Sovietiniais metais mes dažnai girdėdavom apie Jūsų narsią tikėjimo kovą. Kaip Jums sekasi dabar, ką veikiate?*

– Pirmoje vietoje pas mane artimo meilė, parama vargšams, ligoniams, apleistiems, visiems sunkiai gyvenantiems ir stovintiems ant bado ribos.

– *Buvote ištremta keletą metų. Kaip žiūrite į tuos metus, ką jaučiate, žvelgdama atgal?*

– Buvo romantiška (juokiasi). Aš mėgstu nuotykius.

– *Kokia yra Lietuvos Katalikų Bendrijos būklė šiandieną?*

– Sunkų kelią eina LKB, nes į Lietuvą veržiasi sektantai bei įvairios tikybinės grupės. Jos yra gerai organizuotos, daro didelę įtaką jaunimui. Vėliau prasideda terorizmas, ir jauni žmonės nepajėgia pasitraukti iš sektos.

– *Po komunizmo lūžio kaip pasikeitė jaunimo būklė?*

– Lietuva persunkta 90% Vakarų pasaulio žiniasklaidos vilionių. Ir tai yra bloga: prie-

NIJOLĖ SADŪNAITĖ

varta, pornografija ir t.t. Yra viena radijo stotis, kurioje kalbama apie vartojimą apsaugos priemonių – prezervatyvų. (...) Ponia N.N. universiteto rektoriaus žmona viename straipsnyje rašė, kad homoseksualizmas ir lezbiznės meilės atstovės yra labai aukšto lygio žmonės, tiesiog genijai, kurių mes neišlavinti žmonės negalime suprasti. Šis organizuotas begėdiškumas taip toli yra nuėjęs, kad dešimtmečiai vaikai supažindinami su paleistuvavimu įvairiomis sekso formomis. Tai yra vidinis tautos naikinimas. Šis naikinimas vykdomas organizuotai. Taigi nereikia komunizmo, okupanto, fašistų ar bolševikų. Jeigu tokia padėtis toliau tęsis, mūsų mažoji Lietuva trumpu laiku bus moraliai sunaikinta. Jau ir dabar gimsta mažiau vaikų negu miršta.

– *Ar yra LKB atsinaujinimo sąjūdžiai?*

– Taip, dėkui Dievui! Jie yra negausūs. Daug vilčių teikia ateitininkai, skautai, blaivininkai. Daug reikiama materialinė padėtis. Grupės, skleidžiančios negatyvius dalykus, yra labai turtingos. Tuo tarpu katalikiškos bendruomenės neturi priemonių patraukti mases įvairiais renginiais, įdomiais filmais, neturi nė tinkamų patalpų. Be to, ir KGB tebėra įtakinga.

– *Ar matote ir toliau stiprią KGB įtaką?*

– Taip. KGB liko kaip ir buvo, bet ji dirba pogrindyje, slapta, tačiau intensyviai, kaip ir anksčiau. Netikime, kad iš užsienio gaunami tik blogi filmai ir nėra gerų. Bet mums rodomos tik šiukšlės, atmatos.

– *Ko tikėtis iš Vakarų katalikų?*

– Pirmiausia maldos. Jeigu Dievas mums duoda Šv. Dvasios šviesos, tuomet mes turime tvirtą pagrindą, ant kurio mes patys galime atsistoti. Gerai būtų gauti aukšto lygio vaizdajuostes. Nebūtina tikybinio pobūdžio, bet keliančias jaunimo moralę, jo dvasią.

– *Sakoma, kad Vokietija yra turtinga, Lietuva vargšė. Kokia pagalba čia būtų reikalinga?*

– Man atrodo, kad jaunimas daugiausia domisi filmais. Jie daro didžiausią įtaką. Net ir kaliniai rodo didelį dėmesį geroms vaizdajuostėms. Nusikaltėliai, neturintieji jokio išauklėjimo, dažnai yra paskatinti atlikti išpažintį. Apskritai LKB-

nės būklė yra labai sunki. Vienas pavyzdys: aš buvau Alytuje. Ten gyvena jauni kunigai. Vienas jų – Saulius Kelpša lanko kalėjimus ir organizuoja jaunimui paramą. Galima būtų pastatyti namus, kuriuose asocijų tėvų vaikų rastų gerą prieglaudą bei tikybinį-krikščionišką auklėjimą. Netoli miško ir Nemuno galima nupirkti namą. Tam reikia apie 30.000 litų.

– *Jūs dirbate šioje srityje, priklausote vienuolijai. Gal galėtumėte mūsų skaitytojams plačiau papasakoti apie savo darbą?*

– Mano vienuolija yra sena. Ji buvo įsteigta 1878 m. Lenkijoje kapucino Tėvų Honorat, kai Lietuva buvo carų okupuota. Tuo metu buvo draudžiama steigti ordinus, seminarijas. Ir mūsų vienuolija buvo slapta įsteigta be vienuoliškos aprangos.

– *Kurioje srityje pasireiškia bendruomeninė Jūsų veikla?*

– Dirbame su jaunimu, rūpinamės mergaitėmis, kurios atvykusios iš kaimo. Įrengiame bendrabučius, mokome įvairių amatų. Turime knygryšklą, siuvelyklą, virtuvę. Ten galima siūti, austi, virti ir t.t. Jaunimas turi pastogę, išmoksta amato. Tarpininkaujame darbų suradime, saugojame jaunimą nuo blogos įtakos. Turime mums gražintą katalikišką mokyklą Panevėžyje. Auklėjame mergaites katalikiškai. Gerai išauklėta mergaitė bus gera motina. Tai yra didelė pagalba Lietuvos atečiai.

– *Sakėte, kad šiuo metu nėra taip svarbu dideles šventoves statyti, žymiai svarbiau steigti gyvus jaunimo centrus. Ar galite kiek plačiau paaiškinti?*

– Koks jaunimas, tokia bus ir Lietuvos ateitis. Jeigu jaunimas išaugs krikščioniškas, jis tuomet pats statys šventoves, organizuos, dirbs, uždirbs lėšų, padės ir remis kitus. Kristus taip pat galėjo gimti kunigaikščio rūmuose, bet atėjo į pasaulį praktėlėje. Svarbiausia yra žmonių meilė, bet ne pirmenybė pastatams.

– *Jūsų linkėjimai, sveikinimai skaitytojams Vokietijoje?*

– Esu visiems dėkinga, ypač dominikonų vienuolynui Donau-Woerth'e ir seselei Michaeli Baumann, kuri viską organizavo. Ačiū visiems geros valios žmonėms.

PAS VYSK. S. TAMKEVIČIŲ

– *Sovietinė okupacija jau praeityje. Ar Katalikų Bendrija*

Paminklas Antakalnio kapinėse žuvusiems už Lietuvos laisvę 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje

Nuotr. P. Klimo

yra visiškai laisva, ar tebėra kliūčių tikybos dėstyje, spaudoje, organizacijų steigime?

– Esmėje Bažnyčia yra laisva, galime laisvai skieisti tikėjimą žiniasklaidoje, galime mokyklose dėstyti tikybą, turime katalikiškas organizacijas, laikraščius, katalikišką radijo ir televizijos valandą. Mūsų problema: kaip pajėgsime šias galimybes išnaudoti? Visose srityse trūksta mums pasiruošusių, tinkamų stiprių jėgų – žurnalistų, televizijos specialistų, tikybos dėstytojų.

– *Ar K. Bendrija turi tokią pačią padėtį bei reikšmę, kurią ji turėjo prieš sovietinę okupaciją?*

– Mano nuomone, ji yra panašioje padėtyje. Skirtumas yra tas, kad prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo žymiai mažiau

Vysk. SIGITAS TAMKEVIČIUS

žmonių, nusistačiusių prieš tikėjimą. Dabar sovietinių laikų žmonės mokyklose ir kitur kelia maištą.

– *Kokia K. Bendrijos ekonominė būklė? Ar galima naujų šventovių statyba, jų atnaujinimas?*

– Statyba ir atnaujinimas vyksta palengva, nes ekonominės sąlygos yra nepalankios. Iš vyriausybės negauname jokios paramos.

– *Ar Lietuvos tikintieji eina daugiau vidaus atsinaujinimo ir evangelizacijos keliu, ar joje yra taip pat polinkis į "praktinį materializmą"?*

– Manau, kad katalikai dabar yra kryžkelėje. Visi matome Vakarų padėtį, tad stengiamės nepakartoti kelių klaidų, įvykusių Vakaruose po II Vatikano susirinkimo. Atrodo, kad pats gyvenimas mums padės. Esame tame pačiame materializmo pavojuje, koks yra buvęs Vakaruose. Mūsų ekonominės sąlygos dar ilgai bus sunkios. Ekonominis vargas turi taip pat gerų pusių. Žmonės rūpinasi daugiau dvasinėm vertybėm. Pats esu pirmoje vietoje susirūpinęs statyba gyvosios šventovės. Visi atnaujinimai, statybos gali kiek palaukti – jie yra antraeilės reikšmės.

– *Lietuva anksčiau buvo laikoma katalikišku kraštu. Kokią gyventojų dalį sudaro katalikai?*

– Krikštytų katalikų yra daug, gal 75% iki 80 %. Tačiau praktikuojančių katalikų yra aiš-

PASTABOS IR NUOMONĖS

Smerkimas ir atlaidumas

ANTANAS SURAUČIUS, *Lenkija*

"TŽ" 1995 m. 48 nr. Alg. Eimantas savo atsiliepime "Krevi samprotavimai" smerkia V. Bražėno pažiūras į G. Sorosos asmenybę ir jo veiklą. Ten pat duoda pylos A. Suraučiui už samprotavimus, išreikštus straipsnyje "Tarp atlaidumo ir pasmerkimo" ("TŽ" 1995 m. spalio 17 d.).

Neįdėmiai, kaip galima iš atsiliepimo suprasti, skaityta ir savaip suprasta. Ten aš neteisinu Salutės, T. Tilvyčio ir V. Mozurūno ir nesiūlau šių trijų "bei kitų panašių" reabilitacijos. Priešingai: vienprasmiskai kaltinu V. Mozurūną, taip pat vienprasmiskai teisiu T. Tilvytį, nors pasakodamas beveik anekdotišką nuotykių lyg ir randu atlaidumo trupinėlių. Bet juk tai daroma satyriškai "naudojant metaforą ir paradoksą "tinkantį smerkimui parbrėžti, o ne atlaidumui teikti.

Visi Lietuvos žmonės, "tarnavę raudonajam slibinui" yra nusikaltę tautai. Jiems iš viso negali būti taikoma kokia nors reabilitacija, bet reikėtų jų nusikaltimus sverti ir kai kam gal ir atlaidumo daugiau ar mažiau skirti. Reabilitacija priklausė ir priklausė nekaltiems žmonėms, kuriuos okupacinė sovietų valdžia teisė už rezistenciją. Minėtame straipsnyje rašau apie reikalingą įvertinti nusikaltimų kiekvieno sąryšio bei humanisto, liaupsinusio sovietinę tvarką, tuo būdu pasisakiusių už šio žiaurios Lietuvos okupanto vykdomą terorą lietuvių tautai, jos kultūrai, istorijai.

Alg. Eimantas abejoja, ar straipsnio autoriui yra žinoma veikla tarnavusių sovietinei politi-

kiai mažiau. Tiksliai nurodyti negaliu, nes nėra tikslios statistikos. Gal būti apie 30%.

– *Vokietijoje katalikų įtaka visose pozicijose mažėja. Kokią įtaką turi Lietuvos tikintieji?*

– Sunku trumpai į šį klausimą atsakyti. Žmonių pasitikėjimas Bažnyčia yra didelis. Vienoje viešojo apklausoje jai, kaip institucijai, buvo parodytas didžiausias pasitikėjimas. Mano nuomone, šiandieninė Bažnyčia turi pakankamai didelį autoritetą bei įtaką ir šiuo metu ji nemažėja. Kaip bus ateityje, – sunku pasakyti. Reikia žiūrėti ir laukti. Daug žmonių pasitiki Bažnyčia. Tačiau neteisinga būtų sakyti, kad jai visi ir visur tikrą pasitikėjimą reiškia ir ji yra remiama. Sakytai, įtaka yra vidutinė, nuosaiki. Tačiau turiu viltį. Mokyklose vaikai lanko tikybos pamokas, veikla labai daug veiklių katalikiškų organizacijų, tad augimo viltis yra. Tikintieji (Nukelta į 7-tą psl.)

Ko ieškojau ir ką radau Lietuvoje

GEDIMINAS KURPIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Gintaro muziejus Palangoje. Labai įdomus įvairių gintarų rinkinys. Didelė dalis jų su įdomiais inkliuzais, pradedant nuo skruzdėlyčių, vorų, žiogelių ir baigiant didesniais gyviais, kaip laumžirgiai ir peteliškės. Muziejuje labai patraukliai išdėstyta net apie 4,500 rinkinių gintarų. Daug jų sudėta po padidinamais stiklais, kad lankytojai galėtų įžiūrėti visas detales. Muziejus įsteigtas 1963 metų rudenį, 1897-tais metais pastatytuose grafo Felikso Tiškevičiaus rūmuose. Penkiolikoje salių išdėstyti gintarai apima tik penktadalį visų muziejaus fonduose sukauptų rodinių, kurių tarpe yra ir daug gražių gintaro meistrų sukurtų meno dirbinių. Didžiausias gintaro luitas muziejuje sveria 3,7 kg.

Sentimentalus lietuvių prisirišimas prie gintaro lengvai patiesinamas, nes juk tai rūstaus mitologinio Perkūno sudaužytų nemariosios Jūratės rūmų skeveldros.

Stelmuzės ažuolas. Spėjama, kad tai net 2000-metis "senelis". Šerdis išpuvo jau seniai – niekas negalės besuskaiciuoti jo metų pagal randų skaičių. Puvėsiai buvo išvalyti, drėvė pūlė dyta cemento, viršų uždenyta skarda. Didžiulės šakos paramasytos dvišakim kartim, kamienas sujuostas plieno diržais. Bet

žaliuoja ir gilių priaugina. Storiausioji vietoj jo kamieno apimtis net daugiau kaip 13 metrų (44 pėdos).

Mane stebina ne vien tik to senelio ažuolo ilgas amžius ir jo paties pastangos gyventi ir žaliuoti, bet ir žmonių rūpestis juo. Rodos, lyg tuo žmonės išreiškia gilią pagarbą visai mūsų žilai senovei.

Švento Kazimiero šventovės karūna. Daug mačiau šventovių, didelių ir mažų, senų ir modernių, aukštabokščių ir bebokščių, bet nė viena nebuvo su tokia įspūdinga karūna: papuošta dailiu kryžiumi su dviem mėnuliais ir daugeliu žvaigždžių, naujai išdažyta, vietomis paauksuota, rodos vainikuoją visą Vilnių ir byloja visiems, kad štai, čia kunigaikščių miestas!

Velnių muziejų palikau ant pat galo. Dailininkas A. Žmuidzinavičius savo bičiulio Tumo-Valžanto paskatintas jau 1906 metais pradėjo rinkti lietuviškus velniukus. Sakau "lietuviškus", nes lietuvių mitologijoj velniai nebuvo piktos dvasios, šėtonai, pragaro prižiūrėtojai, bet gana linksni, sukalbami padarai. Lietuvių tautosakos kataloge yra sukaupta apie 5,000 mitologinių sakmių (kur daugeliu atvejų lietuvis ir žemaitis apstato velnią), per 1,000 patarlių ir priežodžių, per 2,000 posakių ir net per 400 vietovardžių, susijusių su velniu.

Muziejuje yra visokių vel-

niukų: besimeilinančių raganūnukėlių, einančių su bernu obuoliuoti, yra ir velnias-pensininkas, be dantų, sulinkęs, nukaršom rantom. Yra ir džiukiškas velniukas, vardu Špiersas, kuris šeštadieniais ateidavęs į gegužines pašokti ir, pašokdinęs, pačią plepiausią merginą nusinešdavęs pas save. Sužinoję kaip atpažinti velnią (vietoje pėdos jis turįs kanopą) ir šiandien džiukės – kaip pasakojama – šokdamas mindo bernams kolas, bandydamas atpažinti ar čia ne kipšiukas.

Dabar jau į šį muziejų, mandagiai vadinamą A. Žmuidzinavičiaus kolekcija, žmonės siunčia įvairių velnių iš visų kontinentų ir pasaulio kraštų, nes tai vienintelis velnių muziejus pasaulyje.

Išvadinės mintys

Skrisdamas per Atlantą atgal į Kanadą, mėginau sugrupuoti savo įspūdžius, atsiminti ir persvarstyti visus pokalbius – o kalbėta buvo daug ir su daug kuo – ir pasidaryti išvadas apie Lietuvos vargus ir džiaugsmus.

Gyvenimu skundėsi visi, bet nė vienas nenorėtų grįžti į senus sovietinius laikus. Ekonomiškai daug kam dabar sunkiau, ypač eiliniam pensininkui. Juos reikia ne tik atjausti, bet ir kaip galima paremti. Viskas brangsta arba žada netrukus pabrangti. Žmonės nelabai linkę laikyti pinigų bankuose, nes jau buvo ke-

lis kartus apvilti. Dar prieš įvedant litą (1993.VI.26) valdžia vedusi propagandą, kad žmonės pasitikėtų ją, laikytų pinigus bankuose, o ne pas save "kojinėje". Žmonės patikėję, ypač prisimindami, kad sovietmečiu keičiant rublius naujais banko saskaitoj laikomus pinigus keitė palankesniu kursu. Galvoje, kad ir dabar bus panašiai. Na, apie išaldytas žmonių santaupas jau visi esame girdėję. Daug žmonių prarado ne tik savo "juodai dienai" atidėtus pinigus, bet ir pasitikėjimą valdžia. Investicijos dar vis nėra rimtai apdraustos įstatymais, daug kyšininkavimo, vagysčių. Mėginau nuraminti, kad vagysčių yra ir Vakarų pasaulio valstybėse, nemažai net knygų parašyta apie politikierių finansines machinacijas; čia jau ne tik sovietinė, bet ir kapitalistinė liga, ir ją vargu ar kas pagydys.

Bet ne viskas taip jau labai blogai. Yra ir šviesių prošvaisčių. Infliacija 1991-94 metų laikotarpyje siekė 380, 1160, 180 ir 45 nušimčius pamečių skaičiuojant, o 1995 metais pranašaujama žemiau 35%. Paskaičius Petro Klimo (Vasario 16 akto signataro) atsiminimus, kaip Lietuva kūrėsi po I Pasaulinio karo, dabartiniai "skausmai", atrodo, mažesni.

Vis dėlto žmonės vis dar nemato, kad ateitis yra grynai jų rankose. Daug girdisi skundų, kad valdžia jų neaprupina, valdžia jų išimokslinimu nesirūpina, jų nepavalgydina, jiems nepasako, kaip ir kur darbo ieš-

koti... Sako, sunku gyventi, bet dabar gali nors "keikti valdžią, kiek tik nori, be baimės". Žinoma, asmeniškai gali užsiimti teisme bylomis "už orumo pažeidimą". Bet, atrodo, tų bylų nedaug, o ir orumo gal ne per daugiausia.

Išviejios pažiuros

Politinį Lietuvos gyvenimą mes, išeiviai, kažin ar teisingai suprantame. Mums priimtinių partijų etiketėmis pasipuošę – kaip girdėjau – ne tik padorūs žmonės, bet ir nemažai nekoko plauko individų; žmonės sako, ne kiekvienas buvęs partietis buvo ar dar dabar yra "žmogėdra", ir ne kiekvienas "politškai švarusis mūsų akimis" yra doras ir sąžiningas. Man rodos, Lietuvos žmonės sugebės laikui bėgant geriau atsijoti pelus nuo grūdų žmonės (nes jie vieni kitus geriau pažįsta), negu mes – iš kažin kur toli – balsuodami pagal priimtiną ar nepriimtiną partijų etiketes.

Šalpa ne visada ir ne visa pasiekia šelpiamuosius. Su vakarietiškais vaistais taip pat esą visokeriopų vargu. Daug jų netinkamai vartojami dėl kalbos nemokėjimo. Kiti vaistai sandėliuose "taupyti", kol pasibaigia efektyvumo terminas, pavėluotai, bet dosniai išdalijami neprivilegiuotiems pacientams. Manau, būtų prasminga, remiant kokią instituciją (senelyna ar našlaityna), kad siuntos aprašymas būtų pasiūstas daugiau negu vienam asmeniui. Tada būtų išvengti "nutrupėjimai" prieš padalinant labdarą.

Girtavimas, atrodo, vis dar kai kur paplitęs. Ypač kaimuose. Ten jau tradiciniai net ir už paslaugas būdavo atsiliginama ne pinigais, bet "statomas litras" stipriosios. Taip ir pasiliko. Anksčiau, būdavo, kai mane vaišindavo degtine, klausdavau "ar tu myli Lietuvą?" Atsakymas būdavo visada energingas "taip, koks čia klausimas!" – "Tai negerk tada taip daug". Po kelių minučių tylos pasigirdavo nelabai drąsus pasiūlymas: "Na, tai gal dabar išgersim už Lietuvą"... Šį sykį teko būti pas gerus draugus, kai vienas jų sūnų šventė gimtadienį. Susirinko per 20 jo kolegų ir draugų studentų, gražaus jaunimo. Linksminosi visi, grojo, šoko ir dainavo, o visi net vienos bonkos šampano neužbaigė! Kad taip

daugiau tokio jaunimo atsirastų! O jo tikriausiai yra. Lietuvos ateitis būtų šviesesnė.

Tikrovinė Lietuva

Galų gale savo apmąstymais sugrįžti į save. Kadaise, dar Vokietijos stovyklų laikotarpy, mums jaunuoliams Lietuva buvo vaizduojama nepaprastai idealiom spalvom. Galbūt čia žmogiška, kad tėvynę pradedu, ji pasakiškai graži atrodo. Ta klaida yra ir dabar kartojama išeivijos jaunimui. Gal todėl dažnas jų, susidūręs su tikrove, labai nusivilia. Man truko daug laiko, kol aš suradau savo "tikrą Lietuvą" su ydom ir trūkumais ir pajutau, kad ir tokią Lietuvą verta ir galima mylėti. Tai ne "Šiaurės Atėnai" –

kai, švietimui ir propagandai. Nušėbs išgirdęs, kad vargu kam gali būti geriau žinoma, kaip rašiusiam straipsnį "Tarp atlaidumo ir pasmerkimo". Galėjau labai patogiai pasitraukti į Vakarus ir pakliūti tiesiog į JAV kaip turintis to krašto pilietybės teisę. Likęs Lietuvoje, trejus metus partizanų eilėse kovojau už savo tautos laisvę ir nepriklausomybę. Sunkiai sužeistas patekau į sovietinio priešo rankas. Buvau nuteistas mirties bausme. Nuosprendis buvo pakeistas 25 metais kalėjimo. Išėjau gulago ir visus kitus sovietinės tikrovės "mokslus". Dabar, lankdamasis Lietuvoje turiu progą pažinti šio meto tikrovę. Esu netekęs dviejų šeimų (savo ir žmonos), du broliai žuvę Lietuvos partizanais, trečias tremtyje miręs, iš dviejų sodybų nė ženklo nebėliko.

Daug praradus, tik gyvasčiai išlikus negalima prarasti protavimo

galios. Reikalaujant atpildo, negalima pamesti idėjos ir vertybių, kurios buvo krauju gimos. Žinome, kokia yra dabartinė Lietuvos valdžia, kokios buvusių komunistų pažtūros, kokie jų siekliai. Galima sutikti, kad reikia saugotis nepašalinti tulkimo tai valdžiai. Problema ta, kas yra talkinimas, kas tolesnė nuosekli kova už Lietuvos būvį. Reikia atsakyti patiems sau į kelis klausimus.

Pirma: kaip iš tikrųjų atsitiko, kad žydinčiai Lietuvai teko patirti tiek nelaimių, taip didelį dvasinį ir medžiaginį sunaikinimą? Ar todėl, kad lėmė priešui pasidavusi Lietuvos žmonių dalis? Šiandieną Lietuvoje beveik lygiomis yra dorų lietuvių ir pasidavusių vis dar gyvuojančiam raudonajam tvaikui arba su tokiais klaidžiojančių.

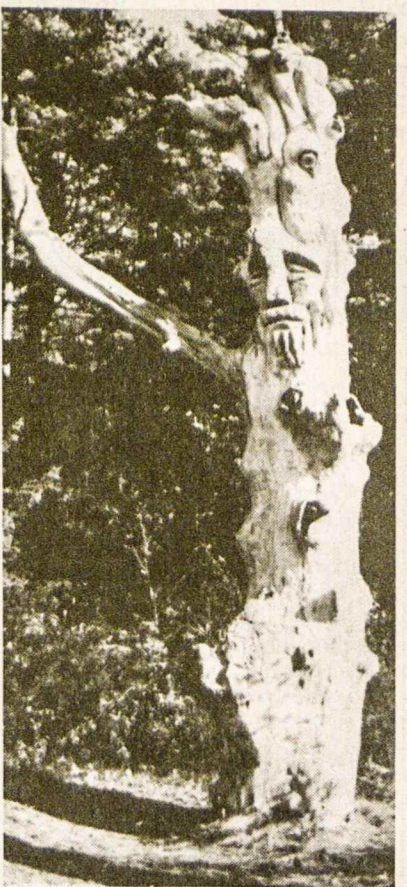
Antra: ar galima vienu mostu, totalistinėmis priemonėmis masiškai teisti ir tuos visus vienu masteliu bausti?

Trečia: ar galima į vieną maišą mesti rašytoją Antaną Vienuolį ir rašytoją Petrą Cvirką, poetą Vincą Putną-Mykolaitį ir poetą Liudą Girą, Lietuvos istorijos ediką prof. Žiugždą ir istoriką Merkį, kuriam buvo lemtas sovietinis laikotarpis? Mūsų žmonės blūdas jau taip toli nuėjęs, kad į vieną maišą kišami prezidentas Antanas Smetona ir "prezidentas" Justas Paleckis. To tik ir reikia buvusiems Lietuvos komunistams.

Nemažai mūsų iškvi (dorų ir geros valios lietuvių) turi polinkį beprasmiškai kritikuoti savo tarpe. Be saiko, be politinės nuovokos, be apgalvotos taktikos ir strategijos tolesnei kovai. Tai akivaizdus dabartinės nepriklausomos Lietuvos dešiniųjų ir centro partijų varžytinėse. Pasitaiko, kad ginčuose dėl Lietuvos tarpukario vertinimų, dėl Sąjūdžio galimybių ir klaidų taip nusikalbama tikrojo tautos atgimimo nenauda, kad priešiškos LDDP propaganda nesugeba taip žalingai paveikti.

nesipūskim per daug – ir ne "Bananų respublika" – nesizeminkim be reikalo. Išmokime mylėti ir branginti Lietuvą tokią, kokia ji yra. Gal išvargusi, nuskrasti, raukšlėta, ašarotu veidu, dabar ypač prislėgta rūpesčių ir vargu. Bet, kaip toje liaudies dainoje, ji mums yra vienintelė, kitos tokios nėra.

(Pabaiga)

Senas medis prie Baltijos jūros Palangoje, menininko paverstas meniška statula Nuotr. G. Kurpio

Mokslinio centro užmojai

Klaipėdos universitetas, per penkerius metus įsitvirtinęs Lietuvos pajūryje, su pasitikėjimu žvelgia į ateitį.

STASYS VAITEKŪNAS,
prof. habil. dr. rektorius

Praėjo pirmieji penkeri universiteto gyvavimo metai, per kuriuos buvo įveikta daug kūrimosi sunkumų, išspręsta daug problemų, nors daug jų ir liko, iškilo naujų. Bet šiaip ar taip jau galima tvirtai teigti – Klaipėdoje universitetas jau yra ir bus!

Penkeri metai – tai akimirka amžinybėje. Penkeri metai – tai kūdikystė žmogaus amžiuje. Penkeri metai universiteto kūrimo – tai tik pradžių pradžia, nes kelias į universitetą net ir ne dešimtmečiais matuojamas... Bet tai yra gera proga susikaupimui, pamąstymui. Pažvelgę į pasaulį ir save, privalome vertinti, daryti išvadas ir atsakyti į klausimą: Quo vadis universitetas? Kurlink eina universitetas, ko norime ir ką privalome padaryti norų ir vilčių išpildymui?

Pirmiausias ir svarbiausias uždavinys – siekti universitetinio mokslo ir studijų lygio, atitinkančio laisvųjų europinių universitetų lygį. Tam reikalinga sparčiai plėsti universiteto modernią biblioteką, turėti elektroninį ir kitokių ryši su kitais universitetais, mokslo institucijomis, pasaulio mokslinių duomenų bankais, įrengti šiuolaikines laboratorijas, specializuotus kabinetus, auditorijas, t. y. turėti modernią studijų bazę, mokomuosius laivus ir pan.

Antras uždavinys – siekti profesūros (profesorių, docentų, asistentų) aukštos kvalifikacijos ne tik pagal mokslo ir pedagoginius vardus bei užimamas pareigas, bet ir pagal mokslinių darbų turinį, jų svarbą

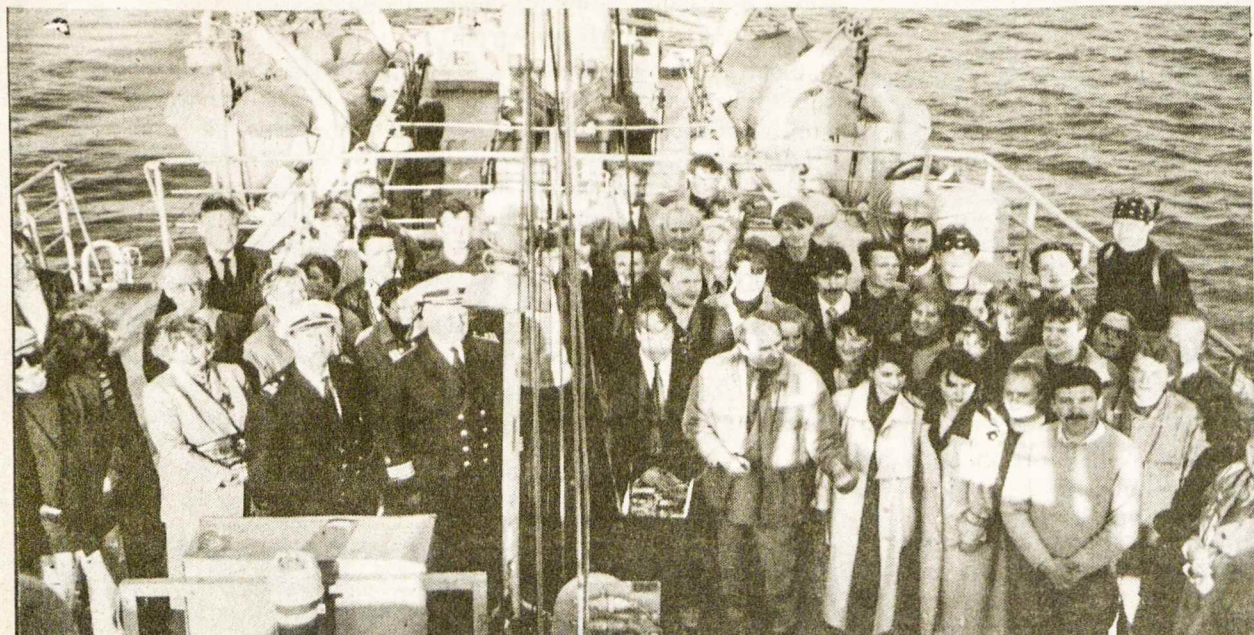
Atsiųsta paminėti

II Vatikano nutarimai, konstitucijos, dekretai, deklaracijos; pataisytas leidimas – Rytų Aukštųjų katalikų jaunimo centras "Fortūna" 1994. Redagavo kun. M. Petkevičius ir kun. Č. Kavaliauskas; Spausdino "Spindulio" spaustuve Kaune, tiražas 7000 egz., kaina sutartinė; 432 psl. ir kieti viršeliai.

LITUANISTICA nr. 4(20) 1994; nr. 1 ir nr. 2 1995; Lietuvos mokslų akademijos leidinys, leidžia leidykla "Academia"; redakcinės kolegijos pirm. Vyt. Merkys. Turinys: istorija, archeologija, kalba, literatūra, tautosaka, etnografija. Leidyklos adresas: A. Goštauto 12, 2600 Vilnius, Lietuva.

Gėlės ir tautinė juosta montrealiečiui VYTAUTUI GRUODŽIUI – Atvirosios Lietuvos fondo direktoriui Klaipėdos universiteto 1995-96 mokslo metų pradžios iškilnėje

Pirmosios Lietuvos okeanologų konferencijos, įvykusios Klaipėdos universitete, dalyviai Lietuvos karo pajėgų laive "Vėtra" 1995 metais

teorijai ir praktikai, sugebėjimą mokslui tiriamajį darbą įtraukti jaunesnius kolegas ir studentus. Reikėtų spausdinti mokslo darbų serijas, galinčias atkreipti užsienio mokslininkų dėmesį. Labai svarbu intensyvinėti dėstytojų pasikeitimą tarp šalies ir užsienio universitetų.

didinti doktorantūrų kryptis ir doktorantų skaičių.

Trečias uždavinys – tai universitetinio miestelio ansamblio kūrimas. 1993 m. universitetas, remiamas Klaipėdos visuomenės, iš LR vyriausybės gavo buvusias karčivines. Tai šeši XX a. pradžios neogotikinės architektūros pastatai ir didelė (apie 25 ha) teritorija. Kareivinių pritaikymas universiteto reikmėms, vėliau visos teritorijos įsisavinimas (bibliotekos su kongresų sale, naujų fakultetų, studentų bendrabučių statyba, sporto ir žaidimų aikštynų, skverų įrengimas), deja, kol kas stabdomas dėl nepakankamo universiteto finansavimo.

Svarbūs uždaviniai yra ir universiteto struktūrų tobulinimas, naujų steigimas. Universitetui, atsižvelgiant į jau ruošiamas specialybes, labai trūksta teisės, ypač tarptautinės teisės, tarptautinės prekybos katedrų. Žinant Klaipėdos ir Palangos ligoninių ir medicinos institucijų mokslinį potencialą, universitete galėtų būti ir Medicinos (rezidentūros) fakultetas. Toks struktūros kitimas, tai ne tik universiteto vidaus poreikis, bet ir specialistų rinkos, darbavietų užsakymas, atitinkantis valstybės interesus. Klaipėdos aukštesniųjų mokyklų pagrindu universitete galėtų atsirasti ir universitetinės kolegijos. Tai patobulintų aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų sistemą, supaprastintų ir atpigintų specialistų su aukštuoju ir aukštesniuoju išsimokslinimu ruošimą.

Kai kurias universiteto plėtotės problemas galės ir privaletis spręsti pats universitetas. Kitų, ypač susijusių su biudžeto lėšomis, sprendimas labiau priklausys nuo universiteto steigėjo – LR seimo ir vyriausybės požiūrio. Deja, Lietuva neturi ir kol kas neruošia mokslo ir studijų politikos, kurioje būtų numatyta įvairių aukštųjų mokyklų vaidmuo ir vieta mokslo bei studijų bendrojoje plėtotėje, valstybinių aukštųjų mokyklų struktūra, universitetų reikšmė regionų plėtoje, jų autonomijai ir integravimui, valstybės ir pačių studentų apmokamų studijų ga-

limybės, pirmenybių davimas universitetams, specialybėms ir pan. Kol kas, deja, visos aukštosios mokyklos matuojamos vienu mastu. Apgalvotos mokslo ir studijų politikos sukūrimas ir jos įgyvendinimas padarytų galą negatyviems reikišiams, sujungtų aukštąsias ir aukštesnias mokyklas į sėkmingai veikiančią sistemą.

Besikuriančiam universitetui reikia ypač palankaus šalies seimo ir vyriausybės, miesto valdžios, kitų universitetų ir mokslo įstaigų dėmesio bei pagalbos. Kaimyninių šalių pavyzdžiai apie tai kalba teigiamai. Naujiems universitetams sudaromos specialios plėtotės programos, didesnio finansavimo galimybės ir pan. Nėra abejonės, kad naujo universiteto kūrimas – tai ir valdžios, inteligentijos išbandymas, kurį atlaiko ne visi. Norėtusi, kad tokių išbandymo neatlaikančių skaičius mažėtų, nes indėlis į mokslą – tai indėlis į šalies ateitį, jos ūkį, kultūrą, pagaliau tai indėlis į nepriklausomybės ir valstybingumo išsaugojimą.

Nelengvas kelias į universitetą – išminties ir šviesos šventovė, bet jį nueiti būtina. Sudėtingame universiteto kūrimo kelyje regiu Alma Mater Klaipėdės šviesą viziją. Tikiau ir vilioji, kad XXI amžiuje Klaipėdos universiteto studentai studijuos senuose neogotikos ir moderniuose naujuose fakultetuose, turės puikią biblioteką ir kongresų rūmus, koplyčią, bendrabučius, sporto aikštynus ir skverus.

Studentai ir dėstytojai lankysis svetimų kraštų universitetuose, iš kurių taip pat daug kolegų atvyks į Lietuvos pajūrio universitetą...

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Karta keis kartą, užmaršties dulksė uždengs ne tik nesvarbius dalykus. Kūrėjams betgi tenka atsakomybė už visus dalykus, kurie yra svarbūs universiteto atečiai, būsimoms dėstytojų ir studentų kartoms. Tas kūrimas gal ne tik atsakomybė ar sunki našta – gal tai ir privilegija, gal tai ir garbė. Todėl tebūna pagerbti visi tie, kurie nuo pirmųjų universiteto įsteigimo dienų kantriai ir dorai dirbo universiteto garbei tebūna pagerbti tie, kurie, nebūdami universiteto bendruomenės nariai prisidėjo prie universiteto steigimo, materialiai ar tik žodžiu padarė žengti pirmuosius žingsnius.

Kupiškyje, Lauryno Stukos-Gucevičiaus vardo aikštėje, pastatytas paminklas garsiajam kupiškėnui – Vilniaus architektui

Nuotr. H. Paulausko

Susitikimas su iškiliaisiais...

(Atkelta iš 6-to psl.)

įsijungia į labdarinį bei socialinį gyvenimą. Ir tai yra reikšminga ateities Bažnyčia.

– Koks yra santykis jaunimo su K. Bendrija?

– Jaunimas sudaro mums daug rūpesčių, nes yra veikiamas didelės žiniasklaidos įtakos. Iš ten ateina negatyvi Vakarų įtaka. Daug žalos atneša "mirties kultūra" (negimusių žudymas, nusikaltimai) ir pornografija, kuri masiškai veržiasi iš Vakarų. Dedu visą savo vilį į jaunimą, kuris lanko tikybos pamokas, palaiko ryšius su Bažnyčia. Tikiau, kad sugebėsime iš tos kartos išugdyti žmones, kurie sugebės tinkamai tvarkyti Lietuvos tikinčiųjų ateitį.

– Kokios tikybinės organizacijos veikia?

– Svarbiausia yra Lietuvos ateitininkai. Neturi ji daug narių, tik keletą tūkstančių, tačiau joje telkiasi geriausias katalikiškas jaunimas.

– Ar stipri sektų veikla?

– Sektos yra labai aktyvios ir veiklios. Daugelį jų remia slapsti šaltiniai, yra visiškai saugios finansškai. Dalis mūsų jaunimo pateko į sektų rankas. Mums dar trūksta patyrimo, kaip pozityviai dirbti. Ši problema bus aktuali ilgesnį laiką. Įstatymai kiek apribojo sektų veiklą, tačiau pirmaisiais nepriklausomybės metais jos su labdara priedanga daug ką pasiekė. Jos yra visuomet pinigingos, tad ir vyriausybės durys atviros.

– Kaip atrodo kunigų prieauglis?

– Nepriklausomybės metais pašaukimų skaičius padidėjo. Tačiau nėra lengva pasakyti, kiek jie yra pajėgūs atlikti šiandieninės Bažnyčios uždavimus, nes dabartinius seminariistus yra žymiai sunkiau paruošti kunigybei kaip prieš 30 metų.

– Kodėl?

– Seniau daug kandidatų į seminariją ateidavo iš katalikiškų šeimų. Dabar ateina vyrai, kurių šeimos turi labai silpną tikybinį pagrindą. Tai šeimos, nepajėgiančios vaikams įskiepyti tvirtą tikybinio auklėjimo.

– Ar ruošama martirologija iš persekiojimų sovietiniais laikais?

– Taip, medžiaga renkama, tačiau ji dar nebaigta.

Pabaigoje vysk. Sigitas Tamkevičius padėjo visiems Vokietijos katalikams, kurie pirma Lietuvos nepriklausomybės metais padėjo lėšomis ir remia iki šios dienos, ypač "Renovobis", "Maltos ordinas", "Vargo Bažnyčia", "Raudonasis kryžius".

Pabaigoje išspausdino kelių leidinių ištraukas, kuriose atvaizduojamas "vilko vaikų" bei suaugusių žmonių išgyvenimai Lietuvoje. Nepaisant kolektyvizacijos, lietuviai ūkininkai, kiek galėdami, padėjo Rytprūsių gyventojams, teikdami jiems pa-

stogę, įdėdami į krepšį duonos, mėsos, kiaušinių. Minimi kunigai, kurie beveik visi mokėjo vokiečių kalbą.

Antra ištrauka iš belaisvių stovyklos. (...) "Ir tuomet Jupp Broesler pasakė kalbą. Treji metai mes esame šiame krašte. Ir tikrai nebuvo tos dienos, kad mes nebūtume gavę duonos iš lietuvių. Atsiminkite Šiaulius: keturi tūkstančiai vyrų, tačiau beveik kiekvieną dieną – gabalas duonos. Ir tai iš vargingos tautos. Sakau jums: kas tai už mirš, tas neturi nė kibirkšties padarumo. Grįžę į namus, turime kiekvienam papasakoti, nes namuose kiekvienas turi žinoti, kad lietuviai yra mūsų Raudonasis kryžius. Bernd Johanni pridėjo: kas to nedarys valdydamas iš pilno dubens, tegul tam įstringa kėsnis gerklėje. Su tuo visi sutiko, padarydami pasižadėjimą".

Ištraukos paimtos iš N.E. Sūdūvio (J. Brazaičio) leidinio "Allein, ganz allein – Vienu vienas" psl. 60-69, Elisabeth Pfeil "Hunger, Hass und gute Haende – Badas, kerštas ir geros rankos" bei Renatos Lippert "Um Brot zu suchen – Ieškant duonos".

Be jokių abejonų mėnraščio redakcija, išspausdinusi šias ištraukas, nejučiomis paskatino skaitytojus atsilyginti dabar lietuviams už pokarinius metus, globą Rytprūsių gyventojų bei belaisvių, išsaugojimą tūkstančių gyvybių. Gailla tik, kad N. Sadūnaitis ir vysk. S. Tamkevičiaus adresas išspausdinti klaidingai. Pz. vyskupo adrese: Rotu Šes 14^a (Rotušės), o sėsėlės – Naugaroluko (Naugarduko) 16, Vilnius.

Vertė – K. Baronas

Red. pastaba. Šio straipsnio pirmoji dalis buvo išspausdinta "TŽ" 1996 m. 9 nr. su daugybe korektūrinių klaidų. Tai įvyko per neapsižiūrėjimą spaustuvėje. Dėl to šiame numeryje spausdiname dar kartą pirmąją dalį, sujungdami su antrąja. Atsiprašome.

Neišsakyti žodžiai

Neišsakyti žodžiai
Beldžiasi į tylą,
Prie vėjo glaudžias,
Prie žolės,
Ankstį rytai
Pavargę kyla,
Kiek tylą saugoti
Galės?

Jausmai užaugo
Be vardų,
Jiems ankšta širdyje
Be vietos,
Vienatvė, vakaras.
Klaioja vieni du
Po tolstantį žemę
Varinį lietų.

Sustok, akimirka,
Šudėk rankas
Širdy malda
Ikaugusiai vienatvei.
Neišsakytais žodžiais
Beldžiasi tylą
Užmigstus rudens
Vėjutojų gatvę.

Valerija Vilčinskienė,
Lietuva

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sukaktuvinis Los Angeles lietuvių vyrų kvartetas tris dešimtmečius trukusį dainavimą paminės specialiu koncertu kovo 10 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Visos koncerto pajamos, įskaitant ir sukaktuvinio leidinio su sveikinimais pelną yra skiriamos labdarai. Koncertą suorganizavo kvarteto bičiuliai ir garbės komitetas. Jį sudarė prel. Jonas Kučingis, Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ir Albinas Markevičius. Kvarteto nariai yra vadinami dainuojančiais inžinieriais. Lietuviškai dainai jie skiria tik savo laisvalaikius.

Išsvijęs rašytojas Stepas Zobarskas gimė 1911 m. sausio 30 d. Pamaleišyje, dabartiniam Anykščių rajone, mirė Niujorke 1984 m. birželio 9 d. Velionis rašė vaikams ir suaugusiems skirtas pasakas, apsakas ir noveles. Tačiau labiausiai pasižymėjo Niujorke suorganizuota leidykla "Manyland Books", išleidusia daug lietuviškų knygų anglų kalba. Anykščių biblioteka astuoniasdešimt penktojo gimtadienio proga velionį prisiminė tokiomis sukačtims skirta paroda "Savojo krašto sūnus". Truputį ankščiau panašią jo raštų ir leidinių parodą surengė Svėdasu biblioteka. Mat Stp. Zobarsko gimtasis Pamaleišio kaimas dabar priklauso Svėdasų seniūnijai.

Archeologės prof. dr. Marijos Alseikaitės-Gimbutienės, mirusios Los Angeles mieste 1994 m. vasario 2 d., septyniasdešimt penktosios gimimo metinės buvo iškilmingai paminėtos Lietuvoje, prisimintos ir prie jos kapo kauniečiams skirtose Petrašiūnų kapinėse. "Skalvijos" kino centre Vilniuje buvo pirmą kartą parodytas norvegų Ellen Lundby ir Anne Magnusen dokumentinis pusvalandžio filmas "Užmirštos deivės", trumpai supažindinantis su jos biografija, papildytas lietuviškos etnografinės šventės vaizdais. Kalifornijoje baigiamą ruošti spaudai jai skirta apybraižų, atsiminimų knyga "Iš protėvių karalystės". Jos tekstą yra parašę JAV, vienuolikos Europos šalių ir Australijos mokslininkai. Lietuvai šioje knygoje atstovauja A. Butrimas, G. Česnio, V. Kubiliaus ir V. Vėliaus rašiniai. Knygą sudarė ir ją redaguoja velionės palikimo tvarkytoja Dž. Maler. Skaitytojus šis leidinys turėtų pasiekti iki šių metų vidurio.

Istoriką dr. Adolfą Šapoką, mirusį Toronte 1961 m. kovo 9 d., devyniasdešimtojo gimtadienio proga ELTOS pranešimu "Iškilaus istoriko gimimo sukaktis" savo skaitytojams vasario 8 d. laidoje priminė "Lietuvos aidas". ELTOS pranešime Vilniuje rašoma: "Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje rytojo atidaro paroda, skirta žymaus istoriko Adolfo Šapokos gimimo 90-osioms metinėms. Ji taip pat primena, kad šiemet sukanka 60 metų, kai buvo išleistas labiausiai mokslininką išgarsinęs veikalas – su bendraautoriais parašyta ir Adolfo Šapokos suredaguota "Lietuvos istorija". Šią parodą bus galima apžiūrėti nuo vasario 8 dienos...". Atskirai pabrėžiama, kad velionis nuo 1925 m. įvairiais Lietuvos istorijos klausimais rašė "Pracitje", "Židinijje", "Švietimo keliuose", "Naujojoje Romuvoje" bei kituose leidiniuose. Jį betgi labiausiai išgarsino 1936 m. išleistas "Lietuvos istorija", paprastai vadinama tiesiog "Šapokos istorija". Mat jis ją redagavo, parašė įvadą ir dalį Lietuvos istorijos nuo 1572 iki 1795 m. Minimi ir kiti velionies veikalai, net ir "Tėviškės žiburiai" Toronte redaguojamas nuo pirmojo numerio 1949 m. gruodžio 24 d. iki jo staigos mirties. Šis žurnalistinis velionies darbas buvo nutylėtas 1988 m. išleistame "Tarybų Lietuvos enciklopedijos" IV tome. "Lietuvos aidas" yra įdėjęs ir 1948 m. Augsburgė darytą Adelės ir Adolfo Šapokų nuotrauką su dukrele Aladona. ELTA praneša, kad abiejų tėvų palaikai iš Toronto Park Lawn kapinių 1994 m. buvo perlaidoti lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje prie jų vieniutėlės dukros Aldonos Šapokaitės-Šipeliens kapo. ELTOS pranešimas baigiamas tvirtais istoriko dr. Adolfo Šapokos žodžiais: "Tautos nebūna išžudomos, bet pačios miršta. Lietuvių tauta nemirs, nes gyva jos dvasia".

Istoriką dr. Adolfą Šapoką, mirusį Toronte 1961 m. kovo 9 d., devyniasdešimtojo gimtadienio proga ELTOS pranešimu "Iškilaus istoriko gimimo sukaktis" savo skaitytojams vasario 8 d. laidoje priminė "Lietuvos aidas". ELTOS pranešime Vilniuje rašoma: "Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje rytojo atidaro paroda, skirta žymaus istoriko Adolfo Šapokos gimimo 90-osioms metinėms. Ji taip pat primena, kad šiemet sukanka 60 metų, kai buvo išleistas labiausiai mokslininką išgarsinęs veikalas – su bendraautoriais parašyta ir Adolfo Šapokos suredaguota "Lietuvos istorija". Šią parodą bus galima apžiūrėti nuo vasario 8 dienos...". Atskirai pabrėžiama, kad velionis nuo 1925 m. įvairiais Lietuvos istorijos klausimais rašė "Pracitje", "Židinijje", "Švietimo keliuose", "Naujojoje Romuvoje" bei kituose leidiniuose. Jį betgi labiausiai išgarsino 1936 m. išleistas "Lietuvos istorija", paprastai vadinama tiesiog "Šapokos istorija". Mat jis ją redagavo, parašė įvadą ir dalį Lietuvos istorijos nuo 1572 iki 1795 m. Minimi ir kiti velionies veikalai, net ir "Tėviškės žiburiai" Toronte redaguojamas nuo pirmojo numerio 1949 m. gruodžio 24 d. iki jo staigos mirties. Šis žurnalistinis velionies darbas buvo nutylėtas 1988 m. išleistame "Tarybų Lietuvos enciklopedijos" IV tome. "Lietuvos aidas" yra įdėjęs ir 1948 m. Augsburgė darytą Adelės ir Adolfo Šapokų nuotrauką su dukrele Aladona. ELTA praneša, kad abiejų tėvų palaikai iš Toronto Park Lawn kapinių 1994 m. buvo perlaidoti lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje prie jų vieniutėlės dukros Aldonos Šapokaitės-Šipeliens kapo. ELTOS pranešimas baigiamas tvirtais istoriko dr. Adolfo Šapokos žodžiais: "Tautos nebūna išžudomos, bet pačios miršta. Lietuvių tauta nemirs, nes gyva jos dvasia".

Istoriką dr. Adolfą Šapoką, mirusį Toronte 1961 m. kovo

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	4.25%
180-364 d. term. ind.	4.25%
1 metų term. indėlius	4.25%
2 metų term. indėlius	4.50%
3 metų term. indėlius	4.75%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.75%
3 metų GIC-met. palūk.	5.00%
4 metų GIC-met. palūk.	5.25%
5 metų GIC-met. palūk.	5.63%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	3.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.25%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING
Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIJAS • VĖSIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal sutartimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalavimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas,
• Šaldymo sistemos, šaldytuvus vėryklas
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė
4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733
namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokal | vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

SPORTAS

46-sios Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės

46-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks 1996 m. gegužės 17, 18 ir 19 d.d. Čikagoje, Ill. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS-gos centro valdybos pavedimu, žaidynės vykdymo sporto klubų jungtinis komitetas

Krepšinio pirmenybės numatoma praversti šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A (1977 m. gimimo ir jaunesnių). Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neapribojamas.

Tinklinio pirmenybės planuojamos vykdyti vyrų, moterų ir galbūt mergaičių A (1977 m. gimimo ir jaunesnių) ir/ar mergaičių B (1980 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse. Komandų skaičius neapribojamas visose klasėse. Principiniai jaunių A klasės krepšinio žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų

klasėje, o mergaičių tinklinio žaidėjos – gali žaisti kartu ir moterų klasėje, jei laiko ir vietos aplinkybės nekluduoja tai daryti.

Klubams, dalyvaujantiems su daugiau negu viena krepšinio ar tinklinio bei ledo ritulio komanda toje pačioje klasėje, yra neleidžiama kaitalioti žaidėjų iš vienos komandos į kitą per visą žaidynių laiką.

Ledo ritulys vyks tik vyrų klasėje, amžius neapribotas.

Stalo teniso pirmenybių programa bus nustatyta po dalyvių išankstinės registracijos, atsižvelgiant į dalyvių skaičių bei pageidavimus. Esant pakankamai dalyvių, bus stengiamasi varžybas praversti įvairaus amžiaus klasėse. Dalyvių skaičius neapribotas.

Sachmatų pirmenybės bus vykdomos 4-rių ratų šveicarų sistema š.m. gegužės 11-12 d.d. Čikagoje. Dalyvių skaičius neapribotas. Bus pažymėti ir jaunių (17 metų ir jaunesni varžybų diena).

Apytikris tvarkaraštis: penktadienį, gegužės 17, numatomas tik vyrų A ir B krepšinio rungtynės, pradedant apie 4-5 v.p.p. Daugumai komandų penktadienį reikės sužaisti po 2 rungtynes. Moterų ir jaunių A krepšinio ir visų kitų šakų

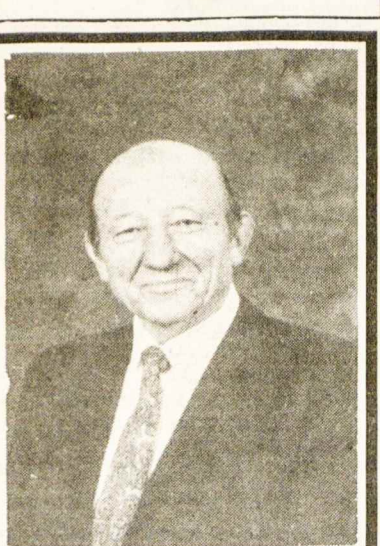
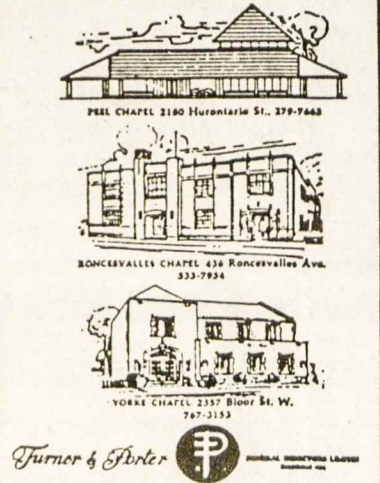
Prof. Antanas Kmieliauskas, Birutė Bublienė ir kun. Rimas Gudelis prie būsimojo Prisikėlimo skulptūros projekto Lietuvoje 1995 m. lapkričio mėn.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
Jų. Tarp jų yra 12,000, negalintių streikuoti dėl jų atsakingo darbo. Jie laikomi nepakeičiamais ir privalo atlikti savo įsipareigojimą visuomenei. Pradžioje buvo ruošiamasi tik daliniams streikams. Tačiau šią idėją greit pakeitė visuotinis Ontario valdžios tarnautojų OPSEU unijos streikas, apėmęs labai placius viešojo gyvenimo sritis šioje provincijoje.

Piketuoti į šaltas gatves buvo išsiųsta beveik 55,000 visų turinčių streiko teisę Ontario valdžios tarnautojų. Atsirado ir tokių, kurie ryžosi tęsti turėtus darbus. Visuomenės paramos streikuojančiai Ontario valdžios tarnautojų OPSEU unijai beveik neatsirado. Užėjęs sniegas įrodė, kad greitelių valymo kaip reikiant neatlieka streika-

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

vimo teisės neturintys OPSEU unijos nariai, matyt, sąmoningai sulėtinę savo darbą. Greitkelyse įvyko rimtų cismo nelaimių.

Sumažintas sargų skaičius kalėjimuose daug kur baigėsi kalinių padaryta žala patalpoms ir kalinių riaušėmis. Tvarką atstatė susigražinti sargai, bet jie ir vėl skubėjo pas piketuojančius streikuotojus, nepalikę pakankamos apsaugos kalėjimuose. Aiškiai buvo matyti, kad pilnos streikavimo teisės neturintys OPSEU nariai blogu savo pareigų atlikimu stengėsi padėti streikuotojams. Dienraščio "The Toronto Star" atstovas Jack Lakey vasario 28 d. laidoje pranešė, kad OPSEU unijos streiko fondą net 22 milijonų dolerių paskolomis pasisūlė papildyti kitos Ontario unijos, už jas atsisakydamos palikanų.

Rašant šias eilutes dar nebuvo žinoma, kas tą streiką blogu metų laiku laimės: ar išlaidų sumažinimo vengianti Ontario valdžios tarnautojų OPSEU unija, ar galbūt to sumažinimo sveiko proto revoliucija siekianti Ontario premjeras M. Harris. Viešosios nuomonės tyrėjas Angus Reid vasario 29 d. pranešė, kad apsisprendusių Ontario gyventojų parama premjero M. Harris konservatorių vasario mėnesį nuo 44% pakilo iki 46%, liberalams liko tas pats 36% rėmėjų skaičius, o NDP socialistams nukrito vienu nuošimčiu iki 15%. Streiko pabaiga turėtų greit paaikšti dėl šalto oro, nors vyriausybė dabar turi teisę streikuojančius pakeisti kitais. V. Kst.

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.
Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.
Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).
Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

pirmenybės planuojama praversti šeštadienį ir sekmadienį, gegužės 18 ir 19.

Išankstinė dalyvių registracija visoms šakoms – iki 1996 m. balandžio 1 d., adresu: Algimantas Tamošiūnas, 317 So. Catherine Ave., LaGrange, IL 60525, tel. 708 354-2516; faksas 312 239-2179. Po išankstinės registracijos bus galutinai nuspręsta, kurios sporto šakos bus žaidynėse vykdomos, nustatyta jų klasės, programos bei kitos detalės ir paskelbtos galutinės dalyvių registracijos datos. Dalyvavimas žaidynėse yra atviras visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienietams ir individams, atlikusiems 1996 m. metinę ŠALFASS-gos narių registraciją. Išsamesnės informacijos prašantys visiems ŠALFASS-gos klubams. ŠALFASS-gai nepriklausanti vienietai bei individai dėl papildomų informacijų prašomi kreiptis į A. Tamošiūną. Papildomi: Rimantas Dirvonas (bendri reikalai ir krepšinis) tel. 708 923-0676; Zigmas Žiupsnas (tinklinis) tel. 708 425-3379; Albertas Tuskenis (ledo ritulys) tel. 312 476-8630; Romas Fabijonas (sachmatai) tel. 708 448-4027; Jonas Kavos (st. tenisas) tel. 708 749-7810.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Ateitininkų žinios

Šiemet Lietuvoje buvo labai šalta žiema. Giliu sniegu padengtas ir Berčiūnų pušynas. Šaltukas sustabdė visus stovyklavietės atstatymo darbus. Šią žiemą į priekį pajudėjo tik vienas projektas – B. Bublienės iniciatyva pabaigtos telkti lėšos kopyltulpiams – stacijoms. Dabar turim pinigų visoms keturiolikai stočių. Adis Teresius planuoja šią vasarą visas jas užbaigti. Dešimt iš jų jau stovi ir puošia Berčiūnų stovyklą.

Iš visos širdies dėkoju gerb. p. Lieponiams, kurie paaukojo 5000 JAV dol. penkioliktai stočiai – "Prisikėlusio Kristaus" skulptūrai. Ji stovės ant susprogdintos šventovės pamatų, simbolizuos mūsų tautos ir ateitininkijos atgimimą, ateitininkų gretų augimą Lietuvoje. Žymus mūsų tautos skulptorius, grafikas A. Kmieliauskas jau tašo 5,5 m aukščio akmenį į tikimės, kad ši skulptūra atkeliaus į Berčiūnus šios vasaros pabaigoje.

Greitai ateis pavasaris, nutirps sniegas ir bus galima pradėti stovyklavietės namelių atstatymo darbus, jeigu tam turėsime pinigų. Pastaruoju metu yra gaunamos lėšos iš įvairių fondų tik šventovės statybai. Vienintelė viltis – ateitininkijos išiešvų šalpos fondo parama. Deja, ši parama nutrūko jau nuo 1995 metų rugsėjo mėnesio, bet tikim, kad pavasario ateitininkų šalpos fondas atsilies.

Ir vėl šią vasarą atgis jaunųjų ateitininkų šurmulyš Berčiūnų pušyne.

Su pagarba,
kun. Rimas Gudelis

Skautų veikla

• A.a. s. Aldonos Šešukienės atminimui Toronto "Rambynas" ir "Šatrijos" tuntų veiklai aukėjo: \$50 – P. I. Lukoševičiai, A. Jasinevičius, K. Grunys, G. Strumila; \$30 – D. Barzdžiūtė, V. Juozaitis, L. Strumila, N. Merkeliene; \$25 – A. V. Grybai, D. Valaitis ir D. Yaeger; \$20 – L. V. Sendžikai, M. Vasilaušienė, D. A. Keršiai, G. A. Tarydai, E. Markauskas, A. Krasauskienė, E. M. Kazakevičiai, V. J. Plečkaičiai, J. V. Ignaičiai, Vida Davey, M. Raila, K. J. Batūros, A. Valius, N. A. Simonavičiai, I. Meiklejohn, K. Kaminkienė, J. Kulikauskas, V. Morkūnas, Z. C. Girdauskai, J. Gačionienė, E. Senkuvienė, J. D. Strumilos, E. Stepaitienė, J. Pacevičienė, R. Žilinskienė, Mikšienė; \$17 – B. Abramaitienė; \$15 – V. K. Gapučiai, F. Mockus, E. Simonavičienė, V. Jasinevičienė, P. B. Sapliai, J. Dabrowskas; \$10 M. V. Kalsūnai, B. Beresnevičienė, G. Balčiūnienė; \$5 – V. Gudaitis, J. Augustinavičienė. Velionės atminimui "Romuvos" stovyklavietei aukėjo: \$30 – dr. J. Yčas; \$20 – V. F. Skrinskai. Tuntai su vadovais ir "Romuvos" valdyba nuoširdžiai dėkoja.
• A.a. K. Batūros atminimui "Romuvos" stovyklavietei \$25 aukėjo O. Narušienė. Dėkinga "Romuvos" valdyba. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
4.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.25% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
4.25% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....6.50%
4.50% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....6.75%
4.75% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....7.00%
5.00% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....7.25%
5.25% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....7.50%
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
4.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.63% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	su keičiamu nuošimčiu
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų.....6.90%
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000
3.50% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	mortgičius iki 75%
4.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	(kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrių mortgičiai.
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
3.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Kiti patarnavimai **MasterCard**
Kredito kortelė
Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.
KASOS VALANDOS
• Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
• Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

SAMOGITIA Knygų rėškla
"SAMOGITIA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

SPASTUVE
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priėmamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybinės paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

SKRYDŽIAI LIETUVA
Visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Pragę, Varšuvą, arba per kitus Jūsų pageidaujamus miestus Jūsų pageidaujama oro linija.

KELIONĖS Į KITUS KRAŠTUS:
Žiemą į šiltus kraštus – Floridą, Kaliforniją, Arizoną, Meksiką, Karibų salas, Pietų Ameriką, Pietų Aziją, Havajus, Ramiojo vandenyno salas; Australiją, Naująją Zelandiją, Afriką, Šventąją Žemę ir kt.
Vasarą – į Europą, Artimuosius Rytus, Amerikos ir Kanados Vakarinius bei Rytinius pajūrius. Aplamai – kur tik Jūsų širdelės geidžia.

Jūsų pasirinkimas: Vien lėktuvų skrydžiai? Su viešbučiais? Ir su maistu? Kelionė laivais, traukiniais?
MŪSŲ KAINOS DAR VIS GERIAUSIOS, PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS.

Vasario 19 d. savaitės išpardavimuose turėjome labai geras bilietų kainas su CANADIAN AIRLINES: Florida, Mexico – \$199, Bahamas, Las Vegas – \$299, Costa Rica – \$319, Jamaika, Barbados – \$349, Puerto Rico – \$399.
IŠPARDAVIMŲ NUOLATOS TURIM – TEIRAIKĖS!

Kreipkitės asmeniškai kiekvieną trečiadienį tarp 10 ir 18 val., 1558 Bloor St. W., arba kitomis dienomis, palikite savo telefono numerį, ir tuoj pat, arba pageidaujama laiku Jums atsakinsiu.

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570
FAX 416-538-9657
ALGIS MEDELIS

Reikia tik džiaugtis ir didžiulis

Prisiminus Europos krepšinio pirmenybes

VYTAS GRYBAUSKAS

Lietuvos krepšinio rinktinė per paskutines Europos krepšinio pirmenybes užkariavo Atėnus ir visą Graikiją, kuri vienbalsiai ir lietuviškai šaukė "Lietuva". Ir ne be reikalo. Lietuvos krepšininkai, kaip Barcelonoje taip ir čia, skynė pergales po pergalių, neklausdami nei iš kur, nei titulu, ar tai būtų buvę Europos čempionai, ar garsūs kroatai, ar pati Rusija. Laimėjimas prieš Rusiją buvo pats svarbiausias, nes jis atidarė duris į Atlantos olimpiadą. Rusijai tai buvo didžiausias smūgis, nes jai tuos durs staiga buvo uždarytos. Ir nepaisant, kad nuo 1947 m. Helsinkio olimpiados ji nuolat puošė sidabro ir aukso medaliais.

Pralaimėjimas Jugoslavijai dramatiškame finale Atlantos olimpiadai neturės jokios reikšmės, gal net išeis į naudą. Sekančioms Europos pirmenybėms preliminarinėse varžybose bus proga padirbėti su jaunais žaidėjais, ką jau reikėjo pradėti tuoj po Barcelonos.

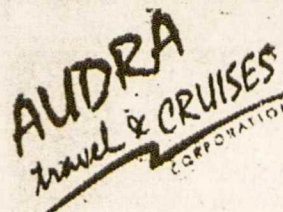
Kaltinimai be pagrindo

Lietuvos krepšininkai Vilniuje buvo triumfališkai sutikti ir pagerbti. Jais didžiujasi ir džiaugiasi Lietuva ir viso pasaulio lietuviai. Lieka nesuprantama, kodėl tą džiaugsmą reikėjo slopinti taip aršiai kaltinant teisėjimą ir net patį tarptautinės krepšinio federacijos prezidentą. Ne tik pareiškimais, bet ir straipsniais, pasiekiančiais net JAV-bių spaudą. Bent kelis kartus peržiūrėjęs tų finalinių rungtynių vaizdajuostę, vieną kartą net su Toronto "Vycio" klubo krepšininku Ričardu Duliūnu, drįstu tvirtinti, kad tie kaltinimai yra be pagrindo. Tai rodo ir paprasta statistika. Per visą rungtynių laiką jugoslaviai gavo 29 baudas, lietuviai – 30. Jugoslaviai skundėsi teisėjimu daugiau negu lietuviai. Jie protestavo 6 kartus, už ką gavo dvi techniškas baudas. Lietuviai protestavo antrajame kėlinyje tik tris kartus. Bet jų protestai buvo per daug dramatiški, net su grasinimu išeiti iš aikštės. Jie taip pat gavo dvi techniškas baudas, kas kainavo, rodos, 4

taškus. Atrodo, Sabonio teatraiškas protestas buvo perdėtas. O dėl Štrombergo pražangos, dėl kurios kilo sąmyšis su grasinimu išeiti iš aikštės, galima būtų diskutuoti. Arba, kaip Amerikoje sakoma, tai buvo

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street W. 3st, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvos namų)
Pirma pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Mus, lietuvių, visi keliai veda į Lietuvą. Ir, be abejojimo, geriausius kelius, kainas, patarnavimą bei skridimus siūlo mūsų lietuviškas kelių biuras, veikiantis nuo 1978 m.

SKAMBINKITE TELEFONU 416 533-8443

Primername, kad:

Dabar yra geriausias laikas užsisakyti pavasario ir vasaros keliones. Kol kas dar turime platų pasirinkimą vietų papigintomis kainomis. Vietų skaičius ribotas, tad siūlome nedelsi, užsisakykite vietas dabar.

Jūs žinote, kad mūsų biure Jūs gausite nuoširdų ir profesionalų patarnavimą ir visais kitais kelionių, draudimų bei dokumentų sutvarkymo klausimais.

Egzotikos mėgėjams siūlome – 19, 16, 14, 7 dienų keliones laivais pasirinkimą su 50% nuolaida. Pvz. 7 dienų kelionė "Star Princess" laivu, prasideda š.m. gegužės 3 d. iš Acapulco į Los Angeles, aplankant Ixtapą, Puerto Vallartą, Mazatlan ir Cabo San Lucas: kaina – \$649 amerik. plius mokesčiai.

Dėl kelionių laivais – skambinkite Audronei tel. 416 255-8473.

Visais kelionių klausimais kreipkitės

tel. 416 533-8443, FAX 416 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030

"judgement call" – sprendimas priklausantis grynai teisėjo nuožiūrai, ir tai yra taip pat legalu. Išvadoje dėl teisėjavimo skūstis nereikėtų, nes tikrai nebuvo ko.

Tai ką kaltinti?

Gi nieko. Reikia tik džiaugtis pasiektais rezultatais! Tačiau praktikoje dažnai kaltinamas treneris. Asmeniškai neįsijaučiu to daryti, nes Vladas Garastas yra pats žymiausias Lietuvos krepšinio treneris, per kelis dešimtmečius išugdęs tiek puikių krepšininkų, parodęs tvirtą charakterį sunkiuose momentuose ir papuošęs Biržus, Kauno "Žalgirį" ir visą Lietuvos krepšinį puikiausiais laimėjimais – nuo Maskvos, per Buenos Aires, Barceloną ir Atėnus. Labai įdomiai "Lietuvos sporte" M. Marcinkevičiūtė pateikė Garasto "Dokumentinę apybraižą" – ištraukas iš spaudai ruošiamos knygos. Dėmesin krito prieš daugelį metų Garasto pasakyti žodžiai: "Žaidėjams nereikia pataikauti..." Tai tik jauniems žaidėjams. Dabar jo užauginti žaidėjai praaugo jį patį ir visą Lietuvos krepšinį. Jie yra pasaulinės žvaigždės.

Kažkaip čia ir kyla tokia mintis ir iš jos išplaukianti priežastis, kodėl Garastas nereagavo, kai Sabonis, likus dar 6 minutėms iki pabaigos, gavo ketvirtą baudą. Kur tuo metu buvo jo padėjėjas Nelson? Juk jis turi gerai žinoti, kad jo tėvas Don Nelson, garsus Niujorko "Knicks" treneris, žaidėjas, prasižengęs trečią kartą, jau nekalbant apie ketvirtą, tuoj šalina iš aikštės. Toks žaidėjas gali būti ypatingai reikalingas paskutinėse minutėse. Tuo būdu Sabonis su 4-miš bandomis liko aikštėje. Ir atsitiko, kad už minutės jis gavo 5-ją baudą. Aišku, turėjo išeiti iš aikštės. Jį puikiai pavadavo Einikis. Dvi minutės iki pabaigos – staiga rezultatas 84-83. Ar nepanašu, kad tuo momentu įėjęs Sabonis būtų nulėmęs pergalę Lietuvai? Tikriausiai, bent tokia mano nuomonė.

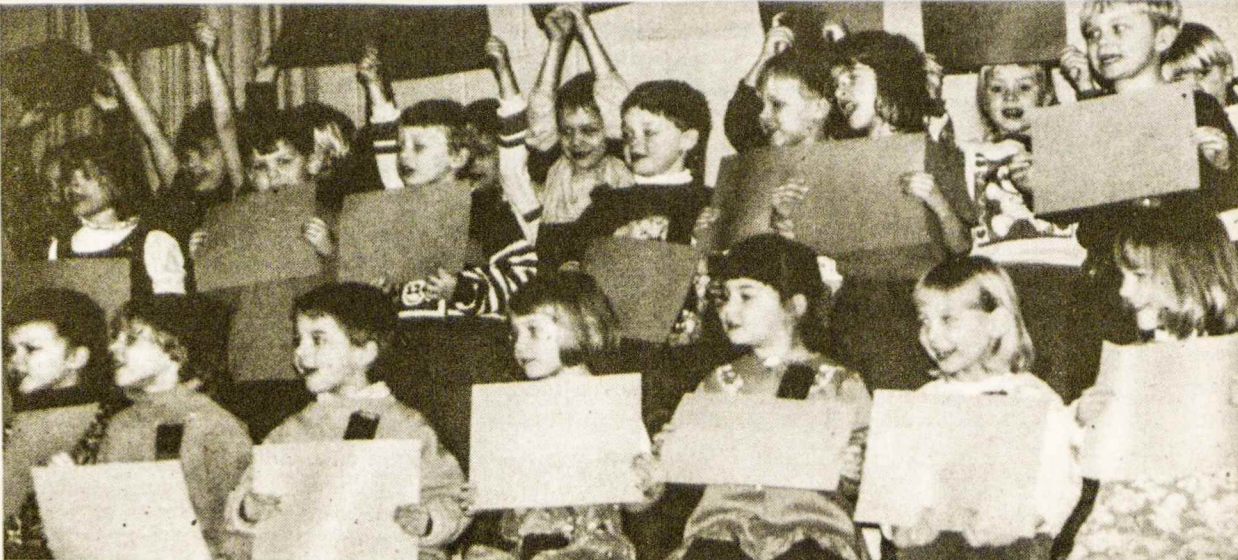
Kitiems trūko patyrimo

Djordjevic sumetė 41 tašką. Gal dėl tos pačios minėtos priežasties nebuvo parodyta iniciatyvos pagalvoti apie kitokį gynimo būdą. Djordjevic laisvai iš tolo metė 12 kartų ir pataikė 9! Kurtinaitis jį dengė pradžioje. Jis gerai meta, bet nerūpestingas gynime. Trumpai jį dengė Marčiulionis, bet jo uždavinys juk vadovauti žaidimui ir puolimui. Kitiems trūko patyrimo. Gal geriausias buvo Chomčiūš, bet žaidė per mažai.

Prie neigiamybių reikėtų priskirti ir greitą trenerio pritarimą Marčiulionui dėl išejimo iš aikštės. Reikėjo, kad Divac ir Djordjevic, apskabinę Marčiulionį, prikalbintų jį pakeisti nuomonę ir grįžti į aikštę. Ir tai laimė, nes toks įvykis būtų

Vilniaus styginis kvartetas lankėsi Toronto Maironio mokykloje vasario 10 d. Iš kairės: Petras Kunca, Audronė Pšibilskienė, vedėja Giedra Paulionienė, Audronė Vainiūnaitė ir Augustinas Vasiliauskas

Toronto Maironio mokyklos jauniausieji rodo Lietuvos vėliavos tris spalvas Vasario 16-tosios proga (vasario 18 d.)

Mažlietuvų šiupinys Toronte

Tradicinis mažlietuvų šiupinys surengtas, vasario 20 d. Prisikėlimo parapijos salėje, atrodė, neapvykę nė vieno atsilankiusio. Nuostolio patiria tik tie torontiečiai, kurie nepaiso malonaus rengėjų kvietimo. Rengėjos jau kelinti metai iš eilės buvo jaunųjų mažlietuvų karta, kuriai padeda Išganytojo parapijos moterys.

Pobūvį pradėjo moterų draugijos pirmininkė Kristina Dambaraite-Janowicz. Vakaro programai vadovauti pakvietė Vidą Šernaitę-McDonald. Kun. Algimantui Žilinskiui sukalbėjus stalo malda, garuojantis šiupinys, papuoštas ausytėmis ir uodegytėmis, kumpis, kopūstai, apskurkų "padavėjų" buvo pristatomas svečiams. Aptarnavimas puikus, sklandus, jautėsi jaunųjų organizacinis gabumas. Pasisotinę svečiai klausėsi tradicinės ištraukos iš Donelaičio "Metų", kurią paskaitė Joana Kuraitė-Lasienė. Lietuvos garbės konsulas Haris Lapas išreiškė savo gilią pagarbą mažlietuviams, primindamas Martyno Mažvydo nuopelnus lietuviško spausdinto žodžio baruose. Ieva

uždėjęs juodą dėmę Lietuvos krepšiniui. Ir tikriausiai būtų daug daugiau kainavę, negu tie 15,000 dol., kuriuos Sabonis gal ir būtų sumokėjęs.

Adomavičienė, vyresniosios mažlietuvų kartos atstovė, nepagalėjo padėkos ir pagyrimo žodžių jaunajai kartai, kuri taip puikiai sugeba tęsti tradicijas. Ji perskaitė sveikinimą, gautą iš Pasaulio Mažosios Lietuvos fondo pirmininko profesorius Viliaus Pėteraičio, kuris taip pat džiaugiasi jaunų vyrų ir rengėjų entuziazmu. Anot jo, garsas apie mūsų šiupinį pasiekęs Klaipėdą, kur numatoma atgaivinti šiupinio tradiciją. Juk savo laiku Klaipėdoje rengiami šiupiniai buvo mūsų pradininkams Toronte pavyzdžiu. Malonu buvo išgirsti Astą Šernaitę-Šimkienę deklamuojant ištrauką iš kupletų "Akys blizga, tik žaibuoją". Tai kupletas, sukurtas ir dainuotas paskutiniame Klaipėdoje surengtame šiupinyje 1939 m. vasario 21 d. Jame atspindi tradicinę linksma šiupinio nutaiką, nors už mėnesio Hitleris laivu atplaukė į Klaipėdą ir nustelbė visa, kas lietuviška.

Programos svarbiausia ir labiausiai laukiama dalis – tai Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lilijos Turūtaitės, akompanuojamas Editos Morkūnaitės. Vyrai, pasipuošę baltais išeginiais švarkais, sugiedoję Mažosios Lietuvos himną, diriguojami naujos vadovės Jautria ranka, linksmino publiką šešiomis dainomis.

Juožas (Joseph) NORKUS
Re/Max West (staigoje)
Ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu (staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893)

Nemokamas namų įvertinimas

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
Mes patarnaujame pristatydami Jūsų artimesiems maisto siuntinius, sudarytus Lietuvoje

ŠVENTINIS SIUNTINYS nr. 5

Dešra rūkyta.....1 kg	Kava pupelių "Eduse".....250 gr
Miltai.....4 kg	Majonezas.....200 gr
Cukrus.....4 kg	Vištienos sultinys.....240 gr
Aliejus augalinis.....2 lt	Medus.....500 gr
Sūris Rokiškio.....500 gr	Silkė marin.....360 gr
Kondens. pienas su cukr.....400 gr	Šprotai aliej.(4 dėž.).....640 gr
Margarinas "Rama".....400 gr	Riešutai skard. sudyti.....400 gr
Sokoladinis kremas.....400 gr	Žirneliai žali. kons.....650 gr
Kava malta "Folgers".....360 gr	Kaina su pristatymu – \$101.00

PRIEDAS prie pagr. siuntinio – \$14 (kan.)

(A) Cukrus.....11 kg	(B) Kavos pup. "Eduse".....1 kg
(C) Aliejus aug.....6 lt	(D) Šprotai aliej.14 dėž. 2.240 kg

Rašykite ar skambinkite dėl pilno sąrašo: Vytui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")
Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: (905) 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvos namus) **Tel.: 416 530-1070**

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West **Telefonas**
(Prie Jane St.) **416 763-5677**

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)
Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

27 John St., Second Floor **Tel. 416 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J4 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 416 248-5922**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 **Tel. 416 240-0594**
(Bloor ir Jane gatvių kampas) (24 valandas)
Toronto, Ontario M6S 4W3 **FAX 416 248-5922**

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

DRESHHER

DRAUDA Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.	Nekilnojamas turtas Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius	Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį
---	--	---

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 **FAX 416 762-5588**

TORONTO

Anapilio žinios

– Tikičiosios Lietuvos diena Lietuvos kankinių šventovėje ir Gerojo Ganytojo šventovėje bus švenčiama kovo 10, sekmadienį.

– Gavėnios rekollekcijos mūsų parapijoje bus kovo 21-24 d.d. Jas ves Panevėžio vyskupijos vadovas vysk. Juozas Preikšas. Rekollekcijų tvarka: kovo 21, ketvirtadienį, ir kovo 22, penktadienį – 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; kovo 23, šeštadienį – Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 24, sekmadienį – pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka, o prieš 11 v.r. Mišias bus religinės muzikos koncertas, kuriame dalyvaus: sol. Slava Žiemelytė, sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė, sol. Rimas Paulionis ir šventovės choras, vadovaujamas muz. Jono Govedo.

– Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Gavėnios rekollekcijos bus kovo 25, pirmadienį, 2 v.p.p. Rekollekcijas ves vysk. Juozas Preikšas.

– Pirmajai Komunijai besiruošiančių vaikų pamokos ateinančių sekmadienį bus tęsiamos toliau įprastu laiku. Tą dieną kviečiami susirinkti ir visi vaikų tėveliai, kad būtų galima jau visai tiksliai susitarti dėl Pirmosios Komunijos datos.

– Sutvirtinimo sakramentui besiruošiančio jaunimo pamokos ateinančių sekmadienį bus tęsiamos toliau. Jos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje. Pamokas veda Gediminas Kurpis.

– Mišios kovo 10, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. dr. Norą Šimkūtę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už Birštonų ir Dambraskų mirusius.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienio, kovo 3, popietėje dalyvavo 145 asmenys.

– LN valdybos posėdis – kovo 13, trečiadienį, 7 v.v.

– Kovo 6, trečiadienį, 7 v.v. šaukiamas Lietuvių namų visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiame dalyvauti moterų ir vyrų būrelius, kultūros komisiją ir "Atžalyno" atstovus.

– Kovo 10, sekmadienį, 1 v.p.p. seklyčioje šaukiamas LN moterų būrelio susirinkimas.

– Kovo 11, pirmadienį, 8 v.v. seklyčioje šaukiamas stipendijų ir aukų komiteto susirinkimas.

– Toronto LN švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas studijuojančiam jaunimui. Anketas prašymams galite gauti LN raštinėje. Anketos užpildymas yra būtinas. Dėl išsamesnės informacijos skambinti T. Stanuliu tel. 769-1616. Prašymai stipendijoms turėtų būti įteikti LN raštinėje ne vėliau kaip iki 1996 m. kovo 10 d.

– Kovo 23, šeštadienį, 6 v.v. Gedimino menėje įvyks LN vyrų būrelio narių metinis pobūvis. Įėjimas \$12 asmeniui. Dėl bilietų skambinti T. Stanuliu tel. 769-1616, A. Sukauskui tel. 614-7739 arba Br. Laučiui tel. 252-2722.

– Kovo 17, sekmadienį, Šv. Patriko d., "Lokyje" pobūvis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Bus laimikų. Gros Lyle Gate nuo 2 v.p.p. iki 6 v.v.

– Sekmadienio popietės galima įsigyti Lietuvoje leidžiamų dienraščių, kurie gaunami oro paštu. Taipgi yra gauta siunta įvairių Lietuvos informacijos instituto leidinių lietuvių ir anglų kalbomis.

– Slaugos namams \$50 aukojo Aldona Gibbons. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

– A.a. kun. Petras Kairiūnas, miręs Kalgaryje 1996 m. vasario 20 d. (ne 21, kaip parašyta pr. "TŽ" nr.), palaidotas vasario 27 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, pagal jo testamentinį pageidavimą. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas Lietuvos kankinių šventovėje atliko šie kunigai: J. Staškus (pagrindinis atnašautojas), K. Kakevičius, J. Liuba, OFM, K. K. J. Butkus, OFM, E. Jurgutis, OFM, E. Putrimas, J. Sasnauskas, OFM. Pamokslą pasakė kun. J. Staškus, išskeldamas kunigystės kelią, kuris ešas universalas, skirtas tiek lietuviui, tiek kitataučiam. Velioniu tiki pastaroji misija, kuri neatitaukusi jo ir nuo lietuviškos veiklos rėmimo. Velionis ypač dosniai parėmęs Telšių vyskupiją Lietuvoje. Jo dosnumą jautusi ir išeivijos spauda. Muzikinę apeigą dalį atliko P. Radtikiene. Po laidotuvių buvo suruošti tradiciniai pietūs Anapilio parodų salėje velionies sesers rūpėsiu.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praėjusį sekmadienį parapijoje pagerbtas Lietuvos globėjo šv. Kazimiero atminimas. 10.15 val. iškilmingas Mišias su parapijos kunigais koncelebravo klebonas A. Simanavičius, OFM. Kun. E. Putrimas savo pamoksle iškėlė šv. Kazimiero asmens svarbą nūdienos žmogui. Mišiose dalyvavo gausus būrys skautų-čių, kurie šv. Kazimiero globai yra pavadę savo organizaciją.

– Parapijos salėje kovo 3 d. įvyko tradicinė "Kaziuko mugė", kurią kasmet rengia Toronto lietuvių skautai. Be įvairiausių dovanų ir skanumynų mugės lankytojus skautai nudžiugino savo pačių rankdarbiais. Visiems netrūko geros šventiškos nuotaikos.

– Vasario 25 d. Prisikėlimo šventovėje pakrikštyti du berniukai: Judy McLelland ir Bruno Laimučio Žutauto sūnus Blake Antanas bei Marijos Žutautaitės ir John David Shore sūnus William Edward.

– Šv. Jono lietuvių kapinėse kovo 4 d. palaidotas Kostas Činčikas, kuris mirė sulaukęs 80 metų. Velionis buvo ilgametis parapijos choristas ir vyrų choro "Aras" narys.

– Prasidėjo Gavėniai skirtas krikščioniškojo atsinaujinimo seminaras "Gailestingumo noriu, ne aukos". Šį trečiadienį, kovo 6 d., po vakarinių 7 val. Mišių vyks ant-rasis seminaro susirinkimas, kuriam vadovaus kun. J. Sasnauskas, OFM. Gavėnios penktadienį vakarais 7 val. Prisikėlimo šventovėje vyksta Kryžiaus kelių pamaldos ir Mišios.

– Gavėnios rekollekcijos, kurias praves Panevėžio vyskupijos ordinaras vysk. J. Preikšas prasidės vakarinėmis pamaldomis kovo 27 d. ir tęsis iki kov 31 d.

– KLKMD Prisikėlimo parapijos skryčiaus susirinkimas įvyks kovo 17, sekmadienį, po 11.30 val. Mišių. Paskaitą apie dantų priežiūrą bei higieną skaitys dr. Asta Grinis.

– "Kretingos" stovyklavietėje lietuviškai kalbantys vaikai šią vasarą stovyklaus nuo liepos 7 iki 20 d.d.; angliškai kalbantys vaikai – nuo liepos 21 iki rugpjūčio 3 d.d. Moksleivių ateitininkų stovykla "Dainavotė" vyks rugpjūčio 11-18 d.d. Šeimos su vaikais kviečiamos stovyklauti Wasagoje rugpjūčio 3-10 d.d. Paraiškas priima Anita Wasowicz, tel. 410 251-2657

– Mišios sekmadienį, kovo 10 d.: 8.15 – už a.a. Gadeikų šeimos mirusiuosius; 9.15 – už a.a. Mykolą Gegužį; 10.15 – už a.a. Marcelę ir Juozą Bacevičius, a.a. Juozą Prišą, a.a. Karosų ir Jarmalavičių šeimų mirusius; 11.30 – už parapiją.

– Panevėžio vyskupas J. Preikšas atvyko į Kanadą vasario 28 d. vadovauti Gavėnios rekollekcijom lietuviškose parapijose bei misijose. Jo sutiktuvių vakarienėje Anapilio klebonijoje dalyvavo abiejų Toronto – Mississaugos lietuvių katalikų parapijų kunigai. Ta proga vyskupas papasakojo apie dabartinę gyvenimą Lietuvoje, kur įvairių rūpesčių netrūksta. Sekančią dieną jis išvyko Montrealin, kur Aušros Vartų parapijoje vadovavo rekollekcijom kovo 1-3 d.d. Iš ten nuvyko Otavon, kur kovo 3 d. po pietų vadovavo vietinių tautiečių rekollekcijoms. Numatytas toks rekollekcijų tvarkaraštis: kovo 8-10 d.d. Londonas, kovo 12-13 d.d. Delhi, kovo 14-17 d.d. Hamiltonas, kovo 18-19 d.d. St. Catharines, kovo 21-24 d.d. Mississauga (Anapolis), kovo 25 d. Wasaga, kovo 27-31 d.d. Torontas. Balandžio 1 d. vyskupas grįžta Lietuvon.

GAMINŲ KOLDŪNUS pagal užsakymą. Skambinti Birutei tel. 416 236-9071.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų vanden-tiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvaziavimo kelių (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 614-609-5108 (pager).

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuvių arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) liuanistinių kursų ar institucijų studentai, e) li-tuanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis 1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada, darbo valandomis tel. 416 532-3311, kitu laiku – į Teodorą Stanulį tel. 416 769-1616. Prašymai pristatomi iki 1996 m. kovo 10 d.

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 31 d. Jei yra įmanoma jame dalyvauti, prašome pranešti.

TLN švietimo fondas "Labdara"

LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

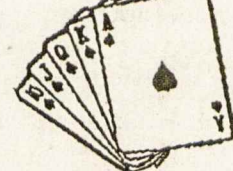
Programoje: laimės ratas, kortų žaidimai (Blackjack, Hold'Em Poker),

Kovo 7, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

Kovo 8, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

Kovo 9, šeštadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų rezervacijos skambinti tel. 416 532-3311

Valdo – Georgian Gaming Services

Leidimo nr. P960719

Lietuvių kredito kooperatyvas

"PARAMA" praneša, kad metinis

narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 24, sekmadienį, 3 v. p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų.

Prašome atsinešti nario knygučes.

VALDYBA

Lietuvių kredito kooperatyvas

"PARAMA"

praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija dėl rinkimų per metinį susirinkimą kovo 24 dieną. Komisija yra šios sudėtis:

Stasys Grigaliūnas

Audrius Šileika

Alvina Ramanauskienė

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje. Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti į "Paramą" arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Estijos Nepriklausomybės-

Vasario 24-osios minėjimas įvy-

ko sekmadienį, vasario 18 To-

ronto universiteto Convocation

Hall patalpoje. Priėmimas buvo

surengetas Estų namuose (Broa-

dview gatvėje) penktadienį vasa-

rio 23, 7.30 v.v. Susirinko apie

150 estų bendruomenės veikėjų

ir sveitintaučių-latvių, lietuvių

bei Kanados įvairių valdžios

sluoksnių pareigūnų. Dalyvavo

įvairių valstybių konsulai (jų tarpe

Lietuvos generalinis konsulas

H. Lapas), gynybos ministeris

David Collette, parlamentaras

Jesse Flis, East York burmistras

Michael Prue, miesto tarybos

narys Dave Hutchins, perėmęs

B. Boytchuk vietą. Trumpą

meninę programą atliko estų

choras.

Priėmimo taip pat dalyvavo

KLB pirmininkas Alg. Vaičiū-

nas, vicepirmininkė N. Liaciene,

Baltų federacijos pirmininkė Joa-

na Kuraitė-Lasienė, Baltie Busi-

ness Council pirmininkė Regina

Stočkutė-Pearce ir "TŽ" redak-

torė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė.

VILJA IŠ LIETUVOS ieško darbo

– namų ruošos, vyresnio amžiaus

žmonių globos, vaikų priežiūros.

Gali duoti pianino pamokas. Turi

pedagoginę patirtį. Skambinti tel.

416 531-1906.

IŠNUOMOJAMAS nerūkančiam

ir dirbančiam asmeniui vienas ne-

didelis kambarys su baldais ir vir-

tute High Park rajone, yra auto-

mobiliui pastatyti vieta. Skambinti

tel. 416 762-1569.

PASIŪLYMAS pensininkams. Ga-

lime duoti pilną išlaikymą. Atski-

ras kambarys tik \$850 mėnesiui

geroje, gražioje aplinkoje, arti ligo-

niinės ir daktarų, gražiamė Col-

lingwood mieste. Dėl apžiūrėjimo

skambinti vakarais tel. 705 428-

2105 arba 705 444-0626.

BANGA RENOVATOS, namų re-

monto bei pataisymų bendrovė, at-

lieka įvairius stalius, vidaus sienų

(drywall), plytelių klojimo, da-

žymo darbus. Įrengia rūsius, vonias

kambarius. Taiso smulkius vanden-

tekio bei elektros gedimus. Stato

lauko verandas, tvorą. Garantuoja-

mos prieinamos kainos ir darbo ko-

kybė. Skambinti Robertui Melkiui,

tel. 416 760-7181.

MONTREAL

Pakrautas talpintuvus vasario 28 d. buvo išvežti į uostą su "Baxter" bendrovės gėrybėmis: tirpalais, operacinės bei kitais mediciniais reikmenimis. Ši siunta eina į Kauno Raudonojo kryžiaus klinikinę ligoninę. Persiuntimu ir pakrovimu rūpinosi KLB Montrealio apylinkė.

Kanados pašto Montrealio skyrius paprašė seselę Paulę, kad ji atsakytų Lietuvos vaikams, rašiusiems Kalėdų seneliui laiškus švenčių proga. Tų laiškų susidarė arti 6000. Prie atsakymų daugiausia prisidėjo Nijolė Bagdžiūnienė. Paštas davė tekstą ir vokus. Teko susidurti su lietuviškais adresais. Laiškai buvo rašyti daugiausia lietuviškai, bet buvo ir anglų, rusų bei lenkų kalbomis. Buvo labai įdomių laiškų. Dabar už tą darbą seselė Paulė ga-

vo iš Kanados pašto padėką ir gražų albumą, rodantį įvairių pašto darbą.

Aušros Vartų parapijos salėje vyksta Vilniaus dailininkų Vidos ir Petro Ibianskų dailės darbų paroda. Visi kviečiami sekmadieniais parodą apžiūrėti.

"Nepriklausoma Lietuva" rengia tradicinį spaudos balių –vakarą š.m. balandžio 27 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Liudas Stankevičius ir šiais metais rengia dvi ekskursijas į Lietuvą. Lenkų oro linija "Lot" bus išvykstama birželio 7 d. ir liepos 26 d. Norintieji išvykoje dalyvauti turi kreiptis pas Liudą tel. 514 669-8834. B. S.

Nuoširdžiai sveikiname

EMILIJA ir JUOZA

PAUNKSNIUS,

sulaukusius

50 metų

vedybinės sukakties!

Lai Dievas visuomet jus globoja ir laiko prie širdies. Mes jus labai mylim!

Hamiltono ir Montrealio

Ptašinskų šeimos

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montréal (Quebec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Ivairios žinios

Lietuvių kalbos kursai Vilniaus universitete vyks šią vasarą liepos 2-30 d.d. (kursas B-110 valandų) arba liepos 2-16 d.d. (kursas C-2 savaitės, 50 valandų). Pirmasis keturių savaičių kursas kainuoja \$500 (JAV); be kultūrinės programos ir ekskursijų-\$400. Dviem savaitėm reikia mokėti \$320, \$250 be ekskursijų. Galima apsisistoti universiteto bendrabutyje (2 savaitės: \$25-\$40; 4 sav.\$45-\$75) arba su šeimomis (\$70). Prašymus reikia pristatyti du mėnesius prieš kurso pradžią. Informacijai kreiptis raštu į Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų skyrių, Universiteto g. 3,2734 Vilnius; telefonu arba faksu (370/2) 61 07 86; elektroniniu paštu litstud@ff.vult.

Canadian Heritage departamentas praneša, kad pilietybės prašymai dabar bus priimami paštu. Anketos bus paprastesnės, nebereikalingos paludijimų. Bus galima pristatyti dokumentų fotokopijas, nebūtinai originalus. Anketas (reikalingas kiekvienam šeimos nariui, prašančiam pilietybės) galima gauti skambinant pilietybės įstaigon. Senosios anketos nebegalios po š.m. balandžio 1 d.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algijui tel. 905 272-8323.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

SOLD
DAIVA DALINDA, BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
F